

قرمزی سیاه کتاب

١٣٢٨ فجایعی

برنجی جلد

محرری
احمد جواد
نشر وثائق جمعیتنك كاتب عمومیسی

استانبول
١٣٢٩

حاصلات صافیه‌سیله بر انتباه موزه‌سی وجوده کتیریله‌جکدر .

قرمزی سیاه کتاب

۱۳۲۸ فجایعی

برنجی جلد

محرری

احمد جواد

نشر وثائق جمعیتنك کاتب فخریسی

استانبول

۱۳۲۹

مطبعۀ خيريه وشركاسى

یازیق !...

که بوفنلی صاواشده بز آلتده قلدق

تورکلرك روم ایلیدن انخسافی

انکلیز رساملرندن برینك اثری اولان بو لوحه نه‌قدر مؤثردر! وطنداشلر، عبرت آلکز:
شانلی اجدادیمز بش یوز سنه مقدم نه‌بویوك بر بسالتله روم ایلی‌یه کلوب یرلشمشلردی: بز بوکون
ناصل بر عجز ومسکنتله، بر خجالت ومذلتله وطنك او مبارك قطعه‌سندن چکیلوب کیدیورز!

اوقو، آغلا، دوشون

وَ

اویان

بو صحیفه‌لرده هر بری انسانك تویلرینی ئورپره‌جك جنایتلر، فجیعه‌لر اوقویه‌جقسکز. بوتون بو مظالم خیالی دكل حقیقیدر وبولغارلر، صربلر، یونانلیلر، قره طاغلیلر طرفندن مسلمان قارده‌شلریمزه روا كورولمشدر.

بالقانلر، شبقه‌لر، اوولر، دره‌لر، چایلر، آدالر هپ مسلمان قانیله بویانمش، هرطرفده مسلمان قانی سیل گبی آقمشدر؛ قارده‌شلریمز دیری دیری یاقیلمش قاره دومانلری هوایه، أفغانلری أفلاکه یوكسلمشدر؛ كوزببكندنده قیمتلی ناموسلری غصب ایدیلمش، كوز یاشلری تیزاب گبی یوزلرینی داغلامشدر.

هرصحیفه، هرسطر بری برندن داها آجیقلی یكی برفاجعه‌یی كوزلریكزك ئوكنه كتیره‌جكدر: فلان دره‌ده آنالرك یاننده یاوروجقلر، زوجه‌لرك ئوكنده قوجه‌لر قویون كبی بوغازلانیور، پارچه‌لانیور؛ فلان قصبه‌نك سوقاقلرنده چیپلاق مسلمان قیزلری آلای آلای طولاشدیریلیور؛ فلان خسته‌خانه‌ده بورون وقولاقلری كسیلمش بدبختلر ایكله‌یور؛ فلان كویك جامعنده و یا صامانلغنده ناموسلری پایمال ایدیلمش قادینلر، أرككلر دیری دیری یاقیلیور؛ فلان بالقانده یوزلرجه بدبخت عثمانلی أسیرلری سونكوایله، قورشون ایله اتلاف ایدیلیور... (آه، عثمانلی وأسیر كلمه‌لری یان یانه كلملی می ایدی؟)

أجدادك بویوك همتلرندن نشان قالان جامعلر كلیسا یاپیلیور، ظریف مناره‌لره چاكلر طاقیلیور، قرآن كریم چامورلره آتیلیور؛ مسلمان اوغلی مسلمان قارده‌شلریمز

خرستیان آدلریله چاغریلیور؛ همشیره لریمز دیمك اولان قیزلری.. زوجه لری بولغارلرك، صربلرك قوینده یاتیور؛ امامل‌یمزك صاریغی پاپاس سرپوشنه تحویل ایدیلیور...

اشکنجه لرله شهید ایدیلن، بوغازلانان، پارچه‌لانان، اعضالری کسیلن، ناموسلری کیرله تیلن قارده شلریمزك یکونی یوز بیکلره چیقیور؛ کلیسالره چه وریلن جامعلر یوزلرله صاییلیور...

حقارت بوتون ملت اسلامیه یه عائددر. نامرد دشمندن: بولغارلردن، صربلردن، یونانیلردن بونك انتقامنی آلمقده بوتون ملت اسلامیه عائد بر وظیفه‌در.

باقکز محترم شاعرلریمزدن بری روم‌ایلی فجایعی ایچون ناصل وجدانی برصدا ایله فریاد ایدیور، جمله‌مزه نه محرق برخطاب توجیه ایدیور:

آه روم ایلی

آلتون اووه‌لرده گوموش طاغلرده
کزن سورولردن نشان قالمامش،
زمرد محصوللی شیرین باغلرده
اوتن بلبللرده فغان قالمامش.

قالمامش کویلرده حیاتدن اثر،
کلین اوطه‌لری هپ مزار اولمش؛
بوخراب ایللرده آقان دره‌لر
مظلوم قربانلرك قانیله طولمش.

صیرمه صاچلی قیزلر معصوم یاورولر
خائن چیزمه‌لرله ازیلمش بیتمش،
یوواسی طاغیلمش غریب قوم‌رولر
قارتال پنجه‌سنده محو اولوب کیتمش.

بو یرلر بر زمان شندی، کلشندی
کدر کورمه‌مشدی اووه‌سی، طاغی؛

هر طرف کلشن هر گوکل شندی
کچدی اوزرندن دشمن آیاغی .

چالندی طاشلره ناموسلو باشلر ،
گبه قادینلرك قارنی دەشیلدی ؛

یاقیلدی مسجدلر، قیریلدی طاشلر ،
ئولولرك بیله قبری أشیلدی .

منبره ، محرابه خاچلر چاقیلدی ؛
آتیلدی یرلره حقك کلامی .
اذان یرلرینه چاکلر طاقیلدی ،
صلیب اوردولری أزدی اسلامی .

سونن اوجاقلرك، ویران یوردلرك
بتون گوکللرده آتشی یانار ؛
انسان صورتنده وحشی قوردلرك
آچدیغی یارەلر اوکولماز قانار .

اونوتما، کوردیکك حقارتی بیل ،
کینکی قلبکده صاقلا اویوتما؛
آغلاما ، کوزیکك یاشلرینی سیل ،
بکله زمانی فقط اونوتما .

اونوتما ، انتقام کونلری کلیر ،
طوردقجه دنیاده عثمانلی آدی ؛
أولادك انتقام یولنی بیلیر ،
یاشاسین قلبکده بوکونك یادی .

اونوتما کینکی ، فکرك دونمەسین ؛
ملتی یاشاتان کیندر ، أملدر .
اوفله آتشی کینك سونمەسین ،
دولت بناسنه کین بر تملدر .

اونوتما بلغاری ، صربی ، یونانی
کینکی قلبکه آتشله یازدیر ،

اونوتما : سیل کبی چاغلایان قانی،
أولورسه‌ك بونلری طاشکه قازدیر .

ندیم

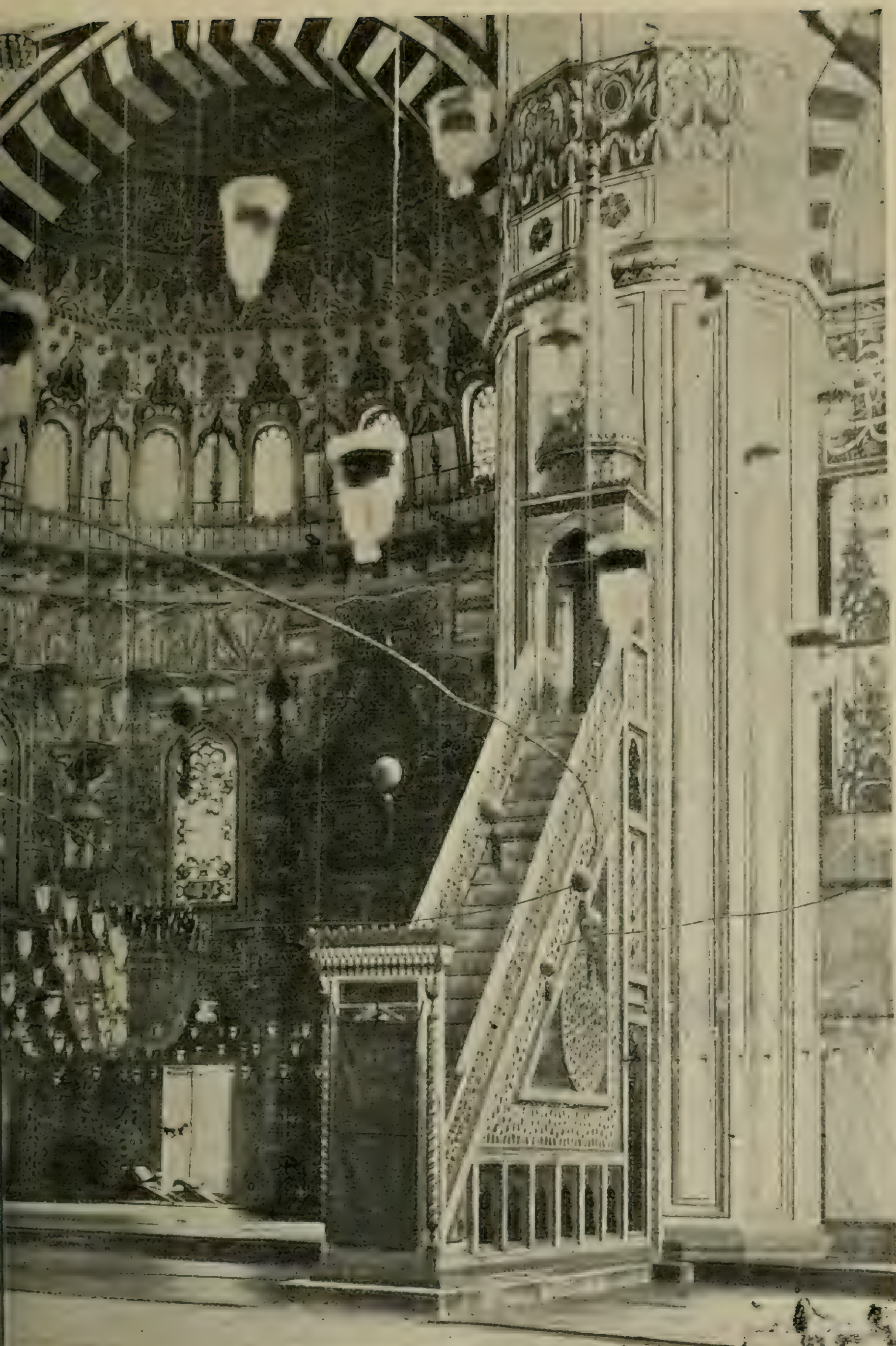
*
* *

بز عثمانلیلر دولتمزی کینله ، خصومتله دکل ، قهرمانلقله ، مردلکله ، عدل ومرحمتله ، قورمشدق . بوکونه قدر حلم وملایمتدن ، شفقتدن ، آجیمقدن غیری حسلری ــ طانیمامش دیمم ــ فقط بسله‌مه‌مش قلبمز ملایمتدن ، شفقتدن ، آجیمقدن محروم غدار اللرله أزیلدی ، قاناتیلدی . بوکون او مرحمت پیکارندن قانلی حسلر چاغلایور ، یارین اوشرحه شرحه آچیلمش یاره‌لردن کین ایرینلری صیزه‌جق ، صاف ونزیه روحمزی بیله زهرله‌یه‌جك !

عثمانلی قلبی آرزو ایده‌ردی‌که انسانلق خطالری کیتدکجه آزالسون ، قصورلر اورتادن قالقسون ، کینلر .. غرضلر اونودولسون ، سه‌وکی .. آجیمه کیتدکجه یاییلسون ، انسانلر آراسنده قارده‌شلق حسی کوکلشسون ، عدالت . . مساوات فدانلری دال بوداق صالسون، هرکس‌ایچون طاتلی میوه‌لر ویرسون! فقط بوکون جانکاهمزه خنجر صاپلایان ظالملره برداها أل اوزاتمق، جلادلریمزی قارده‌ش‌دییه سلاملامق ، عرضمزك دشمنلرینه قارشی انسانلق حسیاتی بسله‌مك ناصل قابل اولسون !

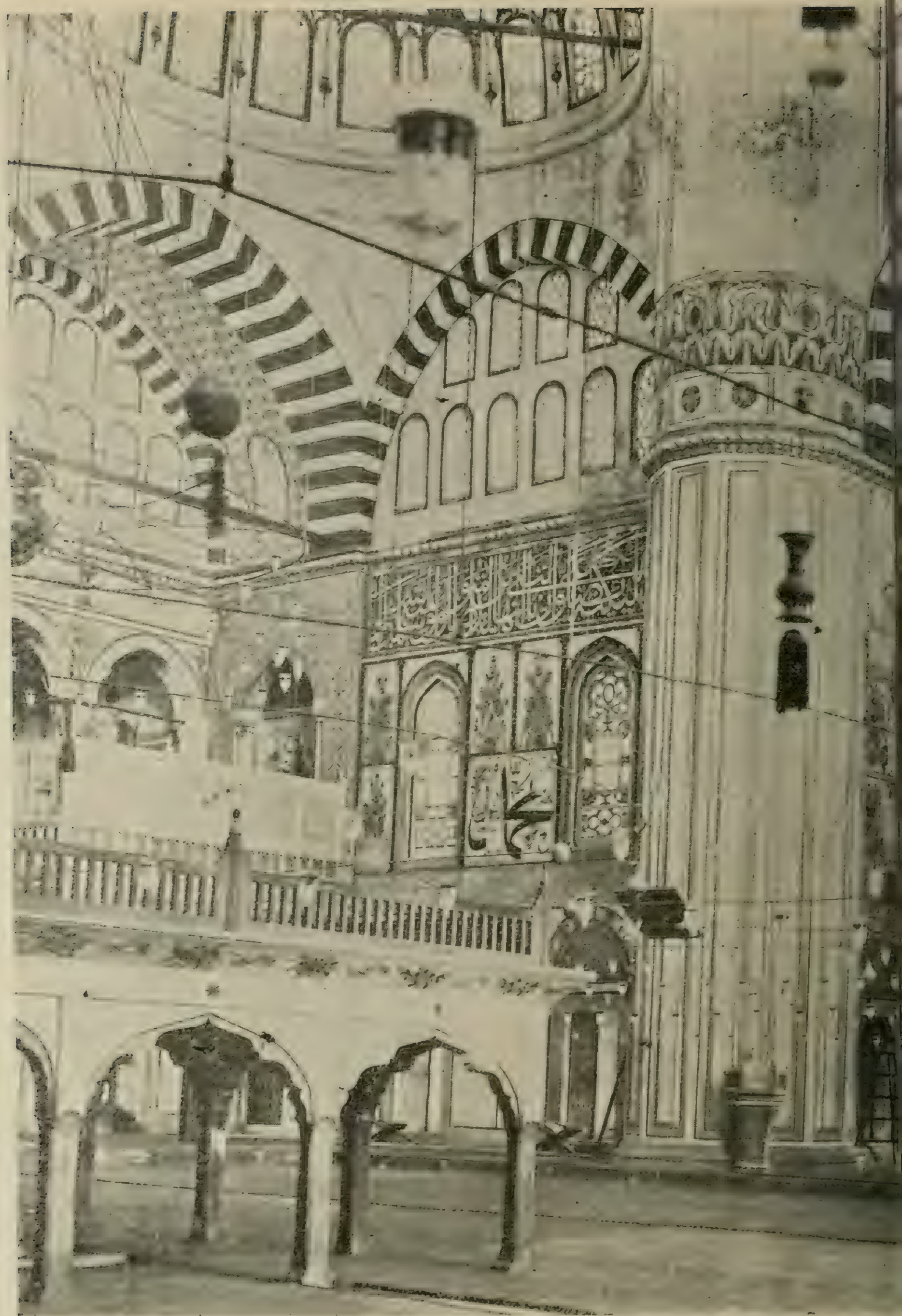
اسلامیت ، علوی‌دینمز، مقدس‌أساسلرینی آنجق‌حقیقتك قوتیله قبول‌ایتدیرمك، کیمسه‌نك وجداننه دوقونمامق، هیچ برقومك اعتقادینه ایلیشمه‌مك شعارندن‌اون اوچ عصردن بری آیرلمامشدر. فقط بنا ایتدیکی‌جامعلرك بتلرله طولدورولمه‌سنه ، أذان محمدینك اوقوندیغی یرلره چاکلر طاقیلمه‌سنه، قرأنك آیاقلر آلتنده چیکنه‌نمه‌سنه ناصل تحمل ایتسون !

دون قوتلی ایدك ، عدالت .. مرحمت .. عنایت صاچیورق ؛ بوکون ضعیف ایز ، اوزریمزه ظلم وشناعت آتشلری یاغدیریلیور. یارین نه‌اوله‌جق؟ آه بومدهش یارین ! او ناصل اوله‌جق ! کلوب چاتمه‌سنی‌می بکله‌یه‌جکز ، یوقسه بز ، حقارتلر آلتنده ایکله‌ین بوملت ، اونی عزم‌ایله مرام‌ایله حاضرلایه‌جقمی‌یز؟ ایشته وظیفه‌مز

دشمن ألنده أسير ! عثما

قوجه معمار سنانك شاه أثرى : قبهرما

الك محتشم أثر صنعتی

ەده قالان سلطان سلیم جامعنك داخلی

یارنی ، استقبالی بو کوندن .. بودقیقه‌دن اعتباراً حاضرلامغه باشلامق‌در !

اساساً بزطاغلری صارصه‌جق برمرام ایله یارنی حاضرلامغه آتیلمازسه‌ق بو کون بزی روم‌ایلیده چیزمه‌لریله چیکنه‌ین دشمنلر ویا باشقه‌لری یارین آناطولی‌یه‌ده کلوب بزی بوسبوتون اسیر ایتمه‌یه‌جکمی ؟ وطنی زنجیرلره اورمایه‌جقمی ؟

انتقام ! کین ! بوفیض بخشا هیجانلر قلبمزی نه‌درجه‌یه قدرحرارتله، حمیتله ، عشق وطنله طولدوره‌جق ! بومقدس آتش نه‌درجه‌یه قدر دماغمزی، وجودیمزی، بوتون موجودیتمزی حرکته کتیره‌جك ؛ نه‌درجه‌یه قدر تدبیرلر دوشوندوره‌جك، حاضرلقلر کوردوره‌جك ، مؤسسه‌لر قوردوره‌جق ، « مدنیت ، ترقی » دینیلن قوتلنمك وسائطنی آکلاته‌جق ، بولدوره‌جق ، اونلره طوغرو بزی آتیلمغه سوق ایده‌بیله‌جك ؟

هم یالکز انتقام ! کین ! هیجانلری بزی تحریك ایتمه‌ملی، قورقو ! ده استقبالی حاضرلامق ایچون کیریشمك اوزره اولدیغمز مشقتلی یوللرده دائمی برقولاغوزمز اولمالیدر. مدنیتك، ترقینك مدبدب تپه‌لرینه طیرمانیرکن چوق دفعه قوللریمز طاقتدن دوشه‌جك ، بزایکی بوکلوم اوله‌جق ، آلنمزدن ترلر آقه‌جق، طیرناقلریمزدن قانلر فیشقیره‌جق . یورغونلق دقیقه‌لرنده برآز دیکله‌نمك ایسته‌یه‌جکمزده محتملدر ؛ تعب ومحنتدن یوموشـامش قلبمزده کین، انتقام حسلرینك کسب رقت ایتمه‌سی‌ده مستبعد دکلدر . ایشته اوزمان آرقه‌مزه دونملی ، بزی قوغالامقدن بر آن خالی قالمایان دشمنك غیجیردایان دیشلرینی دویمالی ، آتش صاچان کوزلرینی کورملی، زهرلر فیشقیران نفسنی أکسه‌مزده حس ایتملی‌یز وأك عاجزمخلوقاته بیله طیرمانه‌جق طیرناق ، کندینی قورتاره‌جق قوت ویرن قورقودن استمداد أیله‌ملی‌ایز !

*
* *

بز کندیمزی حر بر ملت ، مملکتمزی مستقل بر دولت اوروله‌ق نه زمان قورتارمش اوله‌جغز ؟...

هرنه زمان عشق وطنله آتشله‌نمش قلبمزك محال عصیان أمر وحکمیله قانمزك صوك طامله‌سنه ، ثروتمزك صوك آقچه‌سنه قدر هرشیئمزی فدایه جداً حاضرلانمش بولونورسه‌ق ؛

هرنه‌زمان اون دوردیمزدن آلتمشمزه‌قدر هرسندن، هرصنفدن ، هرطبقه‌دن ، جمله‌مز سلاح قوللانمغه ، نشان آتمغه ، کونده اون اون‌ایکی ساعت‌یول یورومکه، طوپراق قازمغه ، آغاج کسمکه ، طاغلر طیرمانمغه ، نهرلر آشمغه حاصلی حقیقی عسکرلك ، وطن محافظلغی ایتمکه حاضرلانمش بولونورسه‌ق ؛

هرنه‌زمان ییدیکمز أکمکك اونی دکرمنلریمزده ئوگودولور ، کیدیکمز عبا دستکاهلریمزده طوقولور ، مسکنلریمزك کرسته‌سی اورمانلریمزده بیچیلیر . استهلاك ایتدیکمز هرشی کندیمزه عائد دکانلردن تدارك اولونورسه ؛

هرنه‌زمان سلاحلریمز.. طوپلریمز طوپخانه‌لریمزده ، دونانمامز ترسانه‌لریمزده، جبخانه‌مز فشنکخانه وباروتخانه‌لریمزده ، طیاره‌لریمز . . شمندوفرلریمز دمیرخانه لریمزده، فابریقه‌لریمزده اعمال اولونورسه ؛

هرنه زمان شوسه‌لریمز کندی مهندسلریمز ، کندی عمله‌مزله منتظم بر حاله کتیریلیر ، شهر وقصبه‌لریمز شمندوفر آغی‌ایله ئورولور ، بطاقلقلریمز قوروتولور ، نهرلریمز سیرسفائن واسقای أراضی‌یه مساعد برحاله کتیریلیرسه ؛

هرنه زمان حاکملریمز حاکملکلرینی ، ناظرلریمز ناظرلقلرینی ، غزته‌جیلریمز غزته‌جیلیقلرینی ، معلملریمز معلملکلرینی ، مأمورلریمز مأمورلقلرینی ، تاجرلریمز تاجرلکلرینی ، صنعتکارلریمز صنعتلرینی ، چیفتجیلریمز چیفتجیلکلرینی حاصلی هرصنف‌خلقمز وظیفه ومسلکلرینی لایقیله‌بیلیر، دائما داهازیاده ئوکره‌نمکه چالیشیر، علمنی، هنرینی، معرفتنی صوك حده قدر توسیعه اوغراشیرسه ؛

هرنه زمان محکمه‌لریمزدن عدالتسزلك ، دوائرمزدن رشوت وخاطرشناسلق ، ارامزدن نفاق‌وشقاق ، عائله‌لریمزدن کچیمسزلك ، وجودلریمزدن‌تنبللك، قلبلریمزدن قیصقانجلق، روحمزدن احتراصات‌شخصیه، معاشرتمزدن شهوتپرستلك، اعتیاداتمزدن معیوب ومضر پولتیقه‌جیلق ، بوتون معاملاتمزدن حرام ییجیلك قالقارسه ؛

هرنه زمان مزیتك ، هنر ومعرفتك قدر وقیمتی بیلنمکه ، مکافات کورمکه ، هرنعمت کلفته کوره توزیع اولونمغه؛ تبصبص ، انتساب ، قرابت بروسیله ترفیع وترفیه کورولمه‌مکه، حاصلی آنجق «خادمین‌ملت سیدین ملت » طانیلمغه باشلارسه؛
خلاصه هرنه‌زمان بزده سائرمدنی‌ومترقی ملتلرك کوزیله شرائط‌حیاتی کورمکه،

بزدن استخلاص بکله‌ین براسیر !

قهرمان أدرنه‌مزك صوك مدافعه کولله‌سنی آتان عثمانلی طوپی

مبارزهٔ حیاتده‌کی حقیقت مادیه‌یی آکلامغه جهد وغیرت ایدرسه‌ق وموفق اولورسه‌ق: ایشته اوزمان بزده حر ومستقل بردولت اوله‌رق ، دنیاده ، دیکر حر و مستقل دولتلر وملتلر آراسنده یاشامغه استحقاق کسب ایتمش اوله‌جغز .

حیات غوغاسی

ضعیف ، گەوشك ، تنبل قوملر ایچون حر ومستقل قالمق دکل ، ذلت ومسکنتلە یاشامق بیلە ممکن دکلدر . حتی صناعت وتجارتی ، ثروت و سعادتی مکمل اولان بر مملکتدە ، اهالیسی کمال جسارتلە حربە حاضرلانمش بولونمازسە . . محاربە فداکارلقلرینی صلح زماننده لایقیلە آکلایوب بونلری بلا تردد اختیارە هر آن آمادە اولمازسە ، ایرکیچ ، اسارتە ، أجنبی بویوندورغنە دوشەر .

تاریخدە ضعیفلرك قویلرە بالضرور أسیر ومنقاد اولدیغنی کوسترن مثاللر صاییلمایەجق قدر چوقدر .

بوتون ذوی الحیاة آراسندە حکم سورن بو حیات غوغاسنی محترم شاعریمز محمد أمین بك ، باقکز نە واضح ، نە بسیط ، نە آچیق برصورتدە تصویر ایدیور :

هر بر مخلوق هر کون کبی بوکوندە ،
یوواسندن طیشاری یە اوغرایور ؛
طاغ باشندە ، شهر ایچندە هر یردە
ئولدورەجك ، ییەجك شی آرایور .

شو صاف ، ماوی کوك آلتندە عالم بویلە قورولمش ،
هر بر وجود باشقەسنك قانی ایلە یوغورولمش ؛
بر چیچکك روحی کبی نازك ، کوزل کورونن ،
بریتیمك کوکلی کبی طوقونمغە کلەین
کلەبکلر بیلە برر قان ایچیجی جاناوار !
بونلردەدە کورونمەین ئولدوروجی شیلر وار .

يمك ، ييلمك : ايشته بودر ، ياشامه‌نك قانونی !..
سنی ييرلر ييمز ايسه‌ك سن اونی .

بويله طوغار ، بويله ئولور مخلوقات !
بورده هرسس برياره‌لی ايكيلتيسی ، برفرياد .

بويوك شاعريمز توفيق فكرت بك‌ده انسانلرك دائمی مجادلاتنی ياقكز نه‌اقتدار ايله جانلانديريور وضعيف دوشنلره نه‌بويوك برعزم ايله وظيفه‌لرينی كوستريور :

ادم أولادی بيقمامش جداً
نه أزلمك نه حقی أزمك‌دن .
دويمامش هيچ بوايشده يورغونلق :
برتشكی همان طوقات ، يومروق .
يومروق ألويرمه‌مش ، طوپوز وورمش ؛
« حق ! » دين آغزی طاشله صوصدورمش .
اوده كافی دكل ، بوگون قاره‌لر
ودكيزلر زهرلی قومباره‌لر ،
بومبالر ، گولله‌لرله مالامال .
برآز عاجزميسك ، زبونميسك ، آل
برطوقات ، برطوپوز يابر گولله ؛
ايشته حقك ... فقط كوزل بلله :
سن‌ده بركون ، جهانبو ، كنديكدن
داها عاجز بريله ايسته‌رسه‌ك
عينی ديلدن تكلم أيله‌رسك ؛
سن‌ده ألك كور بلاغتكله سسك
چيقديغی ، يتديكی قدر گورله‌ر

ویاقارسك... سماده شیمشکلر ،
ییلدیریملرله عینی درسی ویریر :

بوتون عالم أسیر قوتدر .

وآز صوکرا، وطنك کنج، غیور أولادینه قطعیتله أمرایدن‌اومهتز، اوصمیمی صدای شاعر :

. . . . أی یارینك
انقلاب اوردوسنده چارپیشه‌جق
قهرمان ، تۆکره‌ن ایشته : قوت = حق !
وَ بودستور ألکده بی پروا
یورو ، دنیایی فتح ایدر بولوا !

دییور .

أوت ، قوت ، بوکون حقی تشکیل ایدیور ، یارین‌ده اویله اوله‌جقدر ! دوندن بونی تقدیر ایدن دشمنلریمز ، عجزلرینه ، ضعفلرینه باقمادیلر ؛ قدرتلی ، حر ، مستقل بروطن وجوده کتیرمك عشقیله چیرپیندیلر ، چالیشدیلر ، چابالادیلر و بوکون بزی جان چکیشن برغول ، داللری بوداقلری قورومش برآغاچ حالنه کتیردیلر . اونلر آیاقلریمزك آلتنده أزیلن قاریمجه‌لردن عبارتدی ، بز برفیل ، بردیو ایدك . اونلر متمادی برسعی ایله ، کورونمه‌یه‌رك . . یورولمایه‌رق .. اوصانمایه‌رق ... یأس وفتور کتیرمه‌یه‌رك آیاقلریمزك آلتنی قازدیلر، قازدیلر ونهایت بزی ایچنده کومه‌جك مزاری وجوده کتیره بیلدیلر .

حالا جانلی یز ؛ بوتون یاره‌لریمزه . . بره‌لریمزه رغماً حالا بولمه‌مش بولونیورز ؛ یووارلاندیغمز بوحفرهٔ مقهوریتدن سرعتله . . شدتله سیلکینوب قالقه‌لم ، بزده دشمنلریمز کبی چالیشمغه قویوله‌لم .

*
* *

، کچیردیکمز فلاکتلر، هرآن تحت تهدیدنده بولوندیغمز مخاطره‌لر بزه‌ئوکره‌تمش اوله‌بیلملیدرکه أفرادك آیری آیری رفاه و سعادتندن أول‌عمومك،وطنك‌خارجی تهلکه‌لره قارشی مصونیت ومحفوظیتی مهمدر . تکمیل ملتك مسکن مشترکی اولان

دشمنك خائن كولله‌لريله خراب اولان شهرلريمزدن برمنظرهٔ فجيعه .

وطنداشلر ، آرتيق بيلملي‌ايزكه بز دشمنك شهرلريني خراب ايده‌جك قدر قوتلي اولمازسه‌ق او، بزم شهرلريمزه قدر كلوب اونلري بلا امان تخريب ايتمكده كچ قالماز .

بو فجايعه برداها دوچار اولمق ايسته‌مزسه‌ك بوكوندن اعتباراً عشق وطنله ،مدنيت حاضره‌نك هردورلو ترقياتنه، صنايعنه آتيله‌لم : وهپمز عسكر اولديغمز كبي . وطن محافظلغي صنعت مباركه‌سني ئوكرنه‌لم .

روم ایلی فجایعندن

کوچوك بر نمونه

بالقان وحشیلری اسلام کویلرینی یاقارکن سلاحسز أهالی‌یی‌ده توقیف ایدوب ئولدورمکه کوتورورلردی .

ایشته بو کوردیککز بدبخت انسانلر عائله‌لرینی أولاجرت ایتدیرمشلر، کندیلری‌ده أشیالرینی آله‌رق قاچمغه حاضرلانیورلردی ؛ بولغارلر یتیشه‌رك جمله‌سنی غدارانه اعدام ایتمشلردر .

بومظالم یوزلرله اسلام کویلرنده وقوعه کلمشدر .

وطن استیلایه اوغرانجه، دشمنك مردار آیاقلری مملکتی چیکنه‌نجه، قهار سلاحلری اوردومزی قیروب کچیرنجه ، غدار اللری أولادلریمزی پارچه‌لانجه کیمك جانی ، کیمك مالی ، کیمك ناموسی تجاوزدن مصون قاله‌بیلیر ؟

دولتك اوردولری سرحدلرده مغلوب اولدی ، دشمن داخل ملکه کیردی ، وهر طرف معصوم قانیله بویاندی . یوز بیکلرله لیراله مالك اولانلر نانپاره‌یه محتاج قالدی؛ نوردن دها نزیه زوجه‌لر، همشیره‌لر، قیزلر وحشی طاغلیلرك یاتاغنه آتیلدی. استیلایه اوغرامایان مملکتلر ، حتی بالذات پای تخت عینی مخاطره‌لره معروض قالمادیمی ؟ حالا معروض دکلمیدر ؟ یالکز بوملاحظه بزه کندی شخصی احتراصات وآماللرمزك سلامت وطن یاننده سونوب کیتمه‌سی لزومنی اخطار ایده‌بیلملی‌در .

بزم کبی هر دقیقه دشمن چیزمه‌سی آلتنده أزیلمك ، دشمن بچاغی آلتنده جان ویرمك ، دشمن قیرباجیله دوکولمك ، بر دشمن حقارتیله ناموسی پایمال اولمق تهلکه‌سنه معروض قالان بر ملتك هرفردی ، بر کدی دخی اولسه ، عشق وطنله قلبنده بر آرسلان حماست و بسالتی بولمالی ، میدان جداله آتیلمالی‌در .

بویوك شاعریمزك شو تصویری وطنمزك حالنه نه قدر مطابقدر :

هانی بر کون سنکله (طوپقپو) دن
کلیوردق ؛ یول اوستی برمیدان ؛
برچنار کوردك : أکلی ، بویلو ، وقور
برآغاج ؛ هیچ ایکلمه‌مش ، مغرور
قوجه برکووده ؛ بلکه آلتی عصر ،
بلکه اوندن‌ده فضله ، طالغین ، آغیر ،
قایغیسز برعمر سوروب کلش ؛
اویله سرپیلمش ، اویله یوکسلمش
که جوارنده قبه‌لر ، طاملر
— سرتسر سجده‌کیر استغفار —
اونی خشیتله سیر ایدر کبی‌در .
طویولان هپ اونك مناقبی‌در ،

گورولن هپ اودر اوزاقلردن ؛
فقط عیوقه سرچکن ، اوزانان
بو مهابتلی گووده چیر چیپلاق ،
نه‌یشیل برفیلیز ، نه‌بر یاپراق ...
قورویور ؛ آه ، پك یازیق !

(توفیق فکرت ـ خلوقك دفتری)

أوت ، پك یازیق ! أجدادك نه علو همتله ، نه بلندئ حمیتله قوردیغی بو معظم دولت باقیمسزلق یوزندن چوکوب کیده‌جکسه ، یتیشدیردیکی بودوحهٔ سلطنت قورویوب بیته‌جکسه ، بو آبدهٔ خلافت ییقیلوب پارچه‌لانه‌جقسه پك یازیق ! حساس وپرحمیت شاعریمزی تلهفنده تعقیب ایده‌لم :

.... آه ، پك یازیق ! شودرین
شرحه بوگرکده بلکه برخائن
بالطه‌نك ، برغضبلی ییلدیریمك
زهریدر ... سویله ، أی چنار ، باغرك
هانکی اودلرله یاندی ؟ هانکی سیاه
قورت ایچکدن کمیردی ؟ خسته ، تباه ،
سنی کیم شیمدی باغلایوب صاره‌جق ؟
کیم شفالر ویروب‌ده قورتاره‌جق ؟

أی حمیتلی وطنداش ، بو آجیقلی سؤاله ، صمیم روحکدن قوپه‌جق جوابی ویرمکده تردد ایتمه ؛ دی‌که :

« بو عصرلردن بری یاشایوب کلن اولو آغاچ تکرار فیلیزلر ، یشیل یاپراقلر داللر سوره‌جك ، تازه حیات بوله‌جقدر. چونکه بز ، اونك کولکه‌سنده طوغمش بویومش أولاد وطن ، تباه اولوب کیتمه‌سنه راضی دکلز ؛ یاره‌لرینی بز صاره‌جق ، بز شفالر ویروب ئولومدن قورتاره‌جغز . بزم صوك پناه حریمز ، صوك التجا کاه

صرب غزته‌لرندن برندن نقل ايدلمشدر

فجايع نمونه‌لرندن

استقلالمز بو آغاجدر . اونك ئولمه‌سى ديمك بزمده حريتدن ، استقلالدن شرفدن، ناموسدن محروم قالمه‌مز ... قبطيلر ، پاريالر صيره‌سنه ايمه‌مز ديمكدر .

« سن اى اولو آغاچ ، اى مغرور گووده، داها ياشايه‌جقسك؛ كوز ياشلريمزله صولانه‌جق ، عشق قلبمزله ايصينه‌جق، چيپلاق قوللريمزله قوجاقلانه‌جقسك . سكا ايندي‌ريلن ضربه‌لر، وجودكده آچيلان ياره‌لر آرتيق كافى! ايشته تنلريمز، هر تجاوزه قارشى سكا سپر اولسون ! »

وطن وطبقهٔ منوره

محبت وطنيه ، غيرت دينيه ! بونك برنجيسنى دكلسه‌بيله ايكنجيسنى « عوام » ديديكمز صافدرون وأبى قلبلى ، بسيط وناموسلو قارده‌شلريمز ، حالا ، آلتى‌يدى عصر مقدمكى جلادتلى ، حماستلى دورلريمزده اولديغى قدر برشدتله اظهاردن خالى قالمايورلر . بوصوك بدبخت محاربه‌ده، يوزده سكسان نسبتنده شهيد ويرن، برتپه‌يى مكرر، اوچ وحتى دورت هجومله ضبطدن احتراز ايتمه‌ين طابورلر . . آلايلر . . فرقه‌لر كورولمه‌ديمى ؟ بودليرانه مقاومتلر ، هجوملر ، صولتلر هپ غيرت دينيه وحميت مليه كبى حسيات عاليه‌دن ايلرى كليركه عثمانليلرك شانلى ، شرفلى ئوزنده هنوز قواى حياتيه‌نك موجود اولديغنه دلالت ايده‌ر . حقيقةً ملتك ، دولتك منبع حياتى اولان بوعوام هانكى فداكارلقدن چكينيور ؟ صلح زماننده باجاغنده يامالى بر پوطور ، آرقه‌سنده ليمه‌ليمه بر نيمتن ، باشنده ياغلى بر فس ، رنكى بليرسز بر منديل اولديغى حالده دنيانك اك مكافاتسز، اك ثمره‌سز وعينى زمانده اك‌مشقتلى ايشلريله صباحدن آقشامه قدر يورولويور ، ازيليور وقان.. تربهاسنه ألده ايتديكى اوچ دورت متاليك پاره‌نك ياريسنى ويركى ديه دولته ويريور . كوبى جوارده‌كى بطاقلقدن، يازين، ايصيتمه‌لر آلتنده‌قورولور؛ قيشين، چايك‌طاشمه‌سيله‌صولر آلتنده قالير ؛ چوق دفعه ايسه بيچاره وجودى، وبالى باشقه‌لرينه عائد بر غفلتله ايشله‌ديكى برخطانك توليد ايتديكى مستكره امراضك تحت تخريبنده زبون .

دشمن تحقيرايدر، تجاوزايدر، اعلان‌حرب اولور: دينك، وطنك، دولتك‌محافظهٔ شان‌وشرفيچون‌يوزبيكلرله‌افراددن‌مركب‌قوجه اوردولرك تشكيلنه‌لزوم‌حاصل‌اولور. بويورغون ، بوخسته، بوبيتكين انسانلر آناطولينك أك هجرى كويلرندن. چولك أك حرارتلى يرلرندن ، كردستانك قارلى طاغلرندن بلاشكايت قلقار ، ياياں يوله كيره‌ر ، كونلرله بر آووج قاورولمش بوغداى ايله آچلغنى آلداته‌رق، تعيين اولونان محله كلير ؛ ميدان حربه سوق ايديلر ؛ اوراده آچ براقيلير ، جبخانه‌سز براقيلير؛ ياره‌سى صارغيسز براقيلير ... و فلاكت باش كوسترير !

أی طبقۀ منوره ، أی صنف مدیران ! محبت وطنیه وغیرت دینیه‌دن محروم برقاچ بیك خودکام وخودپسندك ، برقاچ حرام ییجینك جهل وغفلتی ، لاقیدی وفسادی یوزندن روامی‌درکه قوجه دولت عثمانیه ، اوچیوز میلیون أهل اسلامك

صوفیه‌ده أسیر پاشالر و ضابطلریمز !

عثمانلیلر . بوکوندن اعتباراً محاربه‌یه حاضرلانکز . محاربه‌یه حاضرلانمایان ، ترقیات حاضره‌یی . زمانمزك صنعت عسکریه‌سی تلقی ایتمه‌ین برقوم یاشایاماز ! بو لوحه‌دن عبرت ! عبرت !

صوك امیدکاه استخلاصی قالان خلافت کبرای اسلامیه یاغسز قالمش قندیل کبی سونسون کیتسین !

باری بو کون ، بو عظیم فلاکتلردن صوکرا ، بوملتلرك أدوار حیاتنده یالکز بر دفعه ـ چونکه ایکنجیسنده کندیلری یوق‌اولورلر! ـ دوچار اولونان مدهش هزیمتلردن صوکرا اولسون وظیفه‌مزی ، وظیفۀ دینیه و وطنیه‌مزی آکلایه‌بیله‌جکمی‌ایز ، لایقیله تلقی ایده‌رك ایفاسنه باشلایه بیله‌جکمی‌ایز ؟ قلبمز عشق وطن ، غیرت دینیه ، حمیت ملیه آتش مقدسیله الهوله‌نه‌جك ، حرکته کله‌جکمی ؟

آه ، بدبخت قارده‌شلر! غافل‌قارده‌شلر! کوزیکزی محشرده‌می یوقسه بولغاریا

بالقانلرندن اینه‌جك آرقه‌لرینه حیوان پوستی کیمش یابانی انسانلرك چیزمه‌لری آلتنده‌می آچه‌جقسکز؟ بوخودکامانه‌حیاته، بومسکنت آلودحب‌نفسه زوجه‌لریکزی، همشیره‌لریکزی، قیزلریکزی بالقان وحشیلرینك قوینده کوره‌جککز زمان‌می نهایت ویره‌جکسکز؟ فقط بوتون روم‌ایلی أهالیسی، ایکی میلیون مسلمان، ایکی میلیون دین قارده‌شمز بومظلمه، بوفجایعه، بوحقارتلره اوغرادی؛ اورادن قورتولوب کله‌بیلنلری کوزکزله کوردیکز؛ حکایه ایتدکلری دهشتلری قولاغکزله ایشیتدیکز؛ چتالجه‌ده پاطلایان بولغار طوپلرینك طراقه‌لری هنوز کسیلمه‌دی. تهلکه‌یی — تعبیر جائزسه — ألکزله طوتدیکز وحالا اویانمادیکز وحالا انتباه حاصل ایتمه‌دیکز...

چونکه حالا قهوه‌خانه‌لرده طاوله اوینامقله وقت‌کچیریورسکز.. چونکه حالا أولریکزده چالغی چالیور، أکلنجه‌کزی آرایورسکز.. چونکه حالا آرابالره بینه‌رك تنزهلره‌قوشیورسکز.. چونکه حالا ترقی‌یی، مدنیتی، قدرت‌ملیه‌یی وجوده کتیره‌جك یوللری آرامایور. آرایانلری دیکله‌مه‌یور، طریق نجاتی کوسترمکه چالیشانلره‌قولاق آصمایورسکز.

دون بزی‌أزن دشمنلر داها شیمدیدن ممالك‌مفتوحه‌ده مکتبلر آچیور، شرکتلر تشکیل ایدیور، صناعت وتجارتك ترقیسنه خادم مؤسسه‌لر وجوده کتیریور. هم بوکندیلرینه حیات و قدرت، بزی بر داها مغلوب ایده‌جك قدر حیات وقدرت ویره‌جك‌اولان‌بومؤسسه‌لری هانکی‌وسائط ایله، هانکی‌پاره‌لرایله وجوده‌کتیردکلرینی بیلیورمیسکز؟ بزدن، مسلمانلردن غصب ایتدکلری پاره‌لرله، املاك وقفیه‌مزدن استحصال‌ایله‌دکلری‌عظیم‌ثروتلرله، املاك میریه‌مزدن تأمین ایتدکلری‌جسیم‌منفعتلرله. روم‌ایلیده‌اویله‌زنکینلرمز واردی‌که کندی‌باشنه اوغرادیغی‌مادی‌خساراتك مقداری یوزبیك‌لیرایه بالغ اولمشدر. بوکون‌ایسه دشمن قاپیلرنده برا کمك پارچه‌سی دیله‌نن زنکین چوجوقلری اون بیکلره بالغ اولیور. یا بوأوقاف! آه‌اومتولیلر، فنا مأمورلر ألنده خراب و اندراس ایچنده قالان أملاك و عقارات عجبا پاره‌یه تحویل ایدیلمش اولسه ایدی یوز میلیون لیرا سرمایه‌لی ملی بر بانقه وجوده کلزمی ایدی؟

⁂

بر عصری متجاوز زماندن بری مغلوب اوله اوله شمالدن، غربدن جنوبه،

اجداديمزك آثار همتى

ادرنه‌ده سلطان سليم

أى عثمانليلر ، ايشته دنيانك أك محتشم برأثر صنعتى اولان مقدس جامعلريكز شوبيابانى ا

لرك آياقلری آلتنده

ريفی ايچنده بولغارلر

مردار چاريقلری ايله تلويث ايديلمكده‌در . بو أسير جامعلر سزدن استخلاص بكله‌يور !

شرقه طوغری چکیلیورز . هر یکرمی اوتوز سنه‌ده بر مدهش هزیمته اوغرایور، مظالمه دوچار اولیورز؛ بر آز تقلص ایده‌رك، بوزوله‌رك کوچولیورز. پك آز صوکرا بزم براقوب کیتدیکمز یرلرده برر دولت ظهور ایدیور : ایشته رومانیا ، ایشته یونانستان ، ایشته صربستان ، ایشته بولغارستان ، حتی ایشته مصر. بونلرك سنوی بودجه‌سی قیرق میلیون لیرایی تجاوز ایدییور یعنی بزمکینك همان ایکی مثلنه بالغ اولیور. یالکز اوچنك اتفاقی بزی مغلوب ایتمکه کفایت ایتدی ؛ بز بوعصر دیده رخاوت وطفیلیتمزده دوام ایده‌جك اولورسه‌ق یکرمی سنه داها کچمه‌دن بونلردن یالکز بردانه‌سی، مثلا بولغارستان حقمزدن کلمکه کفایت ایده‌جکدر. باری بونلری، بو مدهش حقیقتلری عقلمزدن بر آن چیقارمایالم ، وهمان ترقی ، مدنیت یوللرینه سلوك ایده‌لم .

بو یوللر هانکیلریدر؟ بزنه‌دن اونلری کوره‌مه‌یور ونه‌دن اونلره سلوك ایتمه‌یورز؟ عجبا اوزون زمان تنبل تنبل اوطوروب ده حرب زماننده بوتون ملتلرك ، حتی قره طاغلیلرك مغلوبی، مغلوب خوار وذلیلی اولمق، تکمه... یومروق . . طوقات ییوب چیزمه آلتنده ازیلمك‌می یوقسه هر زمان متیقظ بولونمق، صبان آرقه‌سنده.. دمیرخانه‌ده.. دستکاهده.. دکانده . . مغازه‌ده یورولمق ، ترله‌مك ، قانامق ، دائما حربه حاضر بولونمق و حرب زماننده أجدادیمز کبی دائما غالب کلمك ، باشقه ملتلره قلیجیمزه بویون أکدیرمك‌می قولای و شایان أملدر ؟

ظن ایتمم که بزم قدر هر دورلو قابلیات طبیعیه‌یی حائز بر وطنی اولان بر ملتك طبقهٔ منوره‌سی، صنف مدیرانی عزم وجزم ایتمك ایسته‌سین ، متین برمرام ابراز ایتسین ، اوصورتله طریق ترقی وتمدنی آرامغه آتیلسین‌ده بوکا موفق اولماسین . بیچاره عثمانلی نفری ، عثمانلی فقرای أهالیسی وظیفهٔ وطنیه‌سنی ایفا ایدیور واونی مغلوبیتدن مغلوبیته سوروکله‌مش اولان صنف مدیرانه‌ده ایشته برعصری متجاوز زماندن بری اطاعت ایتمکدن اصلا فارغ بولونمایور . اوحالده بو صنف مدیران ، بو اوقومق یازمق بیلن وبویله اولدیغی ایچون ـ ملته رهبر ترقی‌وتمدن اولمق وظیفهٔ اصلیه‌سنه مخالف اوله‌رق ـ خودکامانه برحیات طفیلیته چکیلن بو زمرهٔ کزیده ، بوطبقهٔ منوره نه زمانه قدر بو ملعون منافع شخصیه سوداسندن واز کچمه‌یه‌جك ، نه زمانه قدر حقیقی منافع شخصیه‌سنك رخاوتدن آیریلمق اولدیغنی کورمه‌یه‌جك .

نه زمانه قدر حرام ییجیلکدن کف ید ایدوب ییدیکی أکمکی حق ایتمکه، اولادلرینك اولسون حیات و ناموسنی تأمینه چالیشمایه جق ؟

روم ایلی فلاکتلرینی ممکن اولدیغی قدر، بوتون فجایعیله، طوپلامقده کی مقصدلریمزدن بر بویوکی ده تاریخی بر طفیلیتك متفسخ قربانی اولان صنف مدیرانك، طبقۀ منوره نك تعقیب ایتدیکی یولده کی سقامتی کوسترمکدر. صوك زمانلرده مأموریت علیهنده شایان تشکر بر جریان واردر، پك چوق محررلر کنجلکی مأموریت خارجنده بر مسلك آرامغه تشویق ایدیور؛ شبهه‌سز صرف مأموریتله کچینن بر صنف منور بویوك بر أثر ترقی کوستره‌مز. لکن بز بوندن باشقه غایت مهم دیکر بر نقطه‌یی ایضاح و توصیه ایتمك ایسته‌یوزز: *مأمور اولمق کناه دکل فقط فنا مأمور اولمق کناهدر*. حال بو که بزده ملکی، عسکری، عدلی، علمی مأمورلریمز همان کاملاً فنادر و آنك ایچون درکه ترقی ایده‌میورز. بر طرفدن مأموریت خارجنده، کنجلریمز، فائده‌لی، وطن ایچون فائده‌لی مسلکلر آراسین، بولسون اونلره سلوك ایتسین، فقط دیکر طرفدن *مأموریتلره، مناصب دولته انتساب ایدنلرده الله ایچون انصاف ایتسینلرده وظیفه‌لرینی مسلکلرینی ایی آکلاسینلر، ایی ایفا ایتسینلر*؛ الله ایچون انصاف اولونسونده آرتیق بوندن صوکرا، یعنی بولغارلره، صربلره، یونانلیلره مغلوب اولدقدن صوکرا اولسون معاش اوله‌رق اون اون بش لیرایی آز کورمه‌سینلر و بو پاره‌نك آچ، چپلاق بر ملتك قان تر بهاسی اولدیغنی عقللرندن چیقارماسینلر.

قوای عمومیه: بودجه، خزینه مأمور صنفنك ألنده بولندیغی ایچون بونلر (خزینه خوار) طفیلات صنفندن معدود مخلوقات اولمقدن فراغت ایتمه‌دکجه ألبته ترقی و تمدن ایده‌مه‌یز؛ ألبته قوای لازمه‌یی ادخار ایده‌مه‌یز، ألبته دشمنلره قارشو قویه‌جق بر اقتداره مالك اوله‌مایز، ألبته بو ضعف و عجز ایچنده أوروپا هیأت دولیه‌سی آراسنده کندیمزه بر یر پیدا ایده‌مه‌یز. اونك ایچون الك بویوك حمیتی بو صنفدن، صنف مدیراندن، صنف مأموریندن بکله‌رز.

مأموریت و حکومت خارجنده‌کی مسلکلره کلنجه، ألبته بونلرده چوقدر

واستحصالدری پك قولایدر. یالکز بر نظر امعان ایله أطرافه باقمق ، بری بریمزه خصومت ولاقیدی ایله دکل محبت وشفقتله یاقلاشوب صارلمق بو مسلکلری کشف ایتمه‌مزه ، و اونلره سلوك ایله کرك کندیمزی کرك وطنمزی نائل رفاه وسعادت ایله‌مزه کافیدر .

عجبا دوشونیورمی‌ایزکه بوکون استانبولده بویوك مقیاسده ایله‌ریله‌مش بولونان أجنبی تجارتخانه‌لر، مغازه‌لر، بانقه‌لر نه‌سایه‌ده‌یوکسه‌لمش، ترقی‌ایتمشدرلر؟ دوشونورسه‌ك درحال کشف ایده‌رزکه بزم سایه‌مزده ! یعنی بزم هرسنه . هر ای، هرکون صرف ایتدیکمز پاره‌لر سایه‌سنده! استانبول هرسنه معاش اوله‌رق آناطولینك (۵۰۰۰۰۰۰) لیراسنی چکییور . [۱] عقاراتکده کرالرینی، مدخر سرمایه‌لرك فائضلرینی حساب ایده‌رسه‌ك وسطی اوله‌رق (۴۰۰۰۰۰۰) لیرالق برمبلغ داها حاصل‌اولور. دیمك اولیورکه استانبولده مقیم عثمانلیلر سنوی (۹۰۰۰۰۰۰) لیرا استهلاك ایدییورلر . ایشته بوعظیم مبالغدرکه حکومتك سپارشلری‌ایسه بوندنده فضله‌در. بونجه أجنبی تجارتخانه‌لرك قدرت وسعادتنی موجب اولیور، بزلری ایسه هرسنه برآزداها فضله اولمق اوزره فقیرلشدیرییور .

بوکون محاربه‌لر پك بویوك مصرف وفداکارلقلر اختیاریله وقوعه کلیور ؛ أبی براوردویه، أبی بردونانمایه مالك اولمق‌ایچون یالکزعسکرك‌وقوماندانلرك‌فضائل معنویه‌سی ، حماست وشجاعتی ، صنعته وقوفی کفایت ایتمز ؛ تکمیل ملتك ثروت وقدرت اقتصادیه صاحبی اولمه‌سی‌ده ألزمدر . بونك ایچون بز برطرفدن روحمزی عشق وطن ، غیظ اعدا ، انتقام مظالم وحقارات ، خشیت مغلوبیت حسلریله تجهیز ایده‌رکن، کندیمزی، أولادلریمزی چه‌ویکلکه .. مشاقه‌تحمله .. عسکرلکه.. حیات فداکارلغنه آلیشدیریرکن دیکرطرفدنده ترقیات زمانه‌نك ایجاب‌ایتدیردیکی تسلیحاتك تدارکنه مداریکانه اولان ثروت وقدرت اقتصادیه صاحبی اولمق ایچون پاره ایشلرینه عقل ایردیرمکه ، ثروتلر قوللانمغه وثروتلر وجوده کتیرمکه سعی وغیرت ایتملی‌ایز .

زنکینلریمز بالخاصه *کنجلکك تربیهٔ عمومیه‌سنه* أهمیت ویرملیدر ؛ زنکینلر آرتیق آکلامالیدرکه یارین بولغار ، یونان ، ویاموسقوف بورایه‌ده کله‌بیلیر وثروتلرینی

[۱] برمعاش عمومی ایچون حکومت دورت یوز بیك لیرایه‌محتاجدر.

أللرندن آله بیلیر، فضله اوله‌رق أکسه‌لرینه‌ده برسله‌اوره‌رق کچه‌رکیدر؛ دشمن داها بویوك حقارتلره مراجعت ایتمزسه تا جانکاهدن قوپه‌جق بر «أیوالله» ایله مقابله ایتمکدن‌باشقه‌یاپه‌جق برشیلری‌قالماز. فقط بوکون، شو عرفه ویا فردای صلحده، کندیمزی ایکنجی برمحاربه‌یه حاضرلامغه‌همان قویولورسه‌ق وبومقصده زنکینلریمزده ثروتلرینك برقسمنی وقف وفدا ایده‌رلرسه، امنیت واعتماده مستند برتربیهٔ‌عمومیه سایه‌سنده ألبته و ألبته بزده استقلال و حریتمزی، شرف ملیمزی محافظه‌یه موفق اولورز. بونك ایچون، دییورم، زنکینلریمز ثروتلرینی أول‌بأول‌تربیهٔ‌عمومیه‌یه‌وقف ایتملی‌در. بن زنکینلریمز ثروتلرینی آوروپادن طوپ، توفك، طیاره، کمی آلمغه حصر ایتسینلر دیمم؛چونکه اونلری قوللانه‌جق، اونلری اعمال ایده‌جك، اونلری صاته‌جق، اونلری نقل ایده‌جك علم ومعرفتی حائز أولاد وطن بولونمادقدن صوکره طوپلر، توفکلر، طیاره‌لر، کمیلر نه‌یه یارار؟ بز بو محاربه‌ده دشمن أللرنده بیکی متجاوز طوپ براقدق، جبخانه ومهماتلری‌ده برابر!

تعلیم وتربیهٔ عمومیه! ایشته بزی قورتاره‌جق یول. برطرفدن‌حکومت، دیکر طرفدن زنکینلریمز بوکا، أك بویوك قوت وقدرتلرینی صرف ایتسین، دورت‌بش سنه ظرفنده‌حقیقی‌مکتبلریمز، دارالصنایعلریمز، نمونه چیفتلکلریمز وجوده کلسین.

زنکینلرك دیکر وظیفهٔ مهمه‌سی ثروتلرینی داخلی تشبثات اقتصادیه‌ده آنونیم شرکتلر تأسیسیله بالذات قوللانمغه باشلامقدر. ایلك تشبثلرده موفقیت و تمتعات حاصل‌اولماسه دخی، محضا ترقیات‌مملکته باشلامش اولمق ایچون، بوکا آتیلمالیدر. برتشبث موفق اولماز، ایکی تشبث موفق اولماز، فقط اوچنجی تشبث ألبته موفق اولور. باخصوص بوکا آتیله‌جق اولانلر، دائما عشق وطنله روحلرینك بوتون فعالیتی، بوتون فضیلتلرینی ایشله‌تمکله غیرت ایده‌رلرسه‌موفق اولمامق ممکن‌دکلدر. ژاپونلر، یونانلیلر، بولغارلر ناصل موفق اولدیلر، وحالا ناصل‌موفق اولیورلر؟ جسورانه، فداکارانه، وطنپرورانه ساحهٔ اقتصادیاته‌آتیلمالی، بونده جدی ومهم بر موقع قازانمغه چالیشمالی. آنجاق اوزمان بزده دیکرملتلرله مجادله ایده‌بیله‌جك برسویه‌یه یوکسلمش اولورز.

فقط ساحهٔ اقتصادیاتده بزه تأمین موفقیات ایده‌جك یالکز زنکینلرك تشبثاتی، زنکینلرك تشکیل ایده‌جکی آنونیم شرکتلر دکلدر، حتی دییه‌بیلیرم‌که بزم‌کبی هنوز

زنکینلری زخاوتدن ، حسیات خودکامانه‌دن ، احتراصات شخصیه‌دن قورتولمامش برمملکتده زنکینلرك بویوك بر هوس وحسن نیتله ـ هردرلو مصیبت ، فلاکت وتهلکه‌لره رغماً ـ ساحهٔ اقتصادیاته اتیله‌جکی ، مالاً فداکارلقلرده بولونه‌جغی ، حاصلی حقیقی بر وطنپرورلك ، حقیقی برغیرت دینیه وحمیت ملیه کوستره‌جکی پك‌ده ملحوظ دکلدر . فقط کوچوکلرك ، دورت بش ، سکیز اون لیرالق کلیره ، معاشه مالك اولانلرك عزم و همتندن ، تشبثدن پك مهم نتایج اقتصادیه آلده ایدیله‌بیلیر. بونلر ایچون کرچه آنونیم شرکتلری تأسیس ایتمك مشکل حتی محالدر، لکن «قواوپه‌راتیف» شرکتلری، تعاون تشبثلری جمله‌مز ایچون، هرمستهلك ایچون کشاده برشهراه موفقیتدر . حقیقةً (تشبثات تعاونیه) ایچون سرمایه‌یه‌بیله لزوم یوقدر؛ یالکز بوتشبثاتك استهلاك اسرارینه، استهلاکك قدرت خارق العاده‌سنه مستند اولدیغنی اکلامق ، حسن نیتله .. فعالیتله .. استقامت وجدیتله ایشه کیریشمك کافیدر . هرمحله کوروشوب قونوشه‌رق برایکی (عائله مغازه‌سی) آچه‌بیلیر. بونی آچمق ایچون برایکی یوز عائله رئیسنك اتفاق ایتمه‌سی وهر برینك هفته‌ده (بش غروش) ویرمه‌سی وبوکا برسنه دوام ایتمه‌سی کافیدر .

بونلر ، بزدن اول ترقی ایتمش ملتلرك تجاربندن تظاهر ایتمش حقیقتلردر. بونلرده یاکیلمق ، زیان ایتمك یوقدر ؛ آلویریرکه بوکا تشبث ایده‌جك اولانلر حقیقةً سائر ملتلر کبی ایلرله‌مك ، قدرت اقتصادیه حاصل ایده‌رك وطنی قورتارمق ، دینی قورتارمق ، دولتك استقلالنی قورتارمق عشق واحتراصنی قلبلرنده بسله‌یه‌بیلمش انسانلر اولسونلر .

آه ، قابل اولسه‌ده بوحقیقی منفعت ، مملکتمزك هرطرفنده ، استانبولده ، ازمیرده ، بیروتده ، شامده ، حلبده ، بروسه‌ده ، قونیه‌ده ، آنقره‌ده ، بغدادده ، بصره‌ده ، دیاربکرده ، سیواسده ... هپ بردن ، لایقیله آکلاشیله‌بیلسه ؛ هرطرفده بردن بوتشبثات تعاونیه‌یه مباشرت اولونسه ، ایکی اوچ سنه ظرفنده عمومی بر (اتحاد اقتصادیٔ ملی) وجوده کتیریله‌بیلسه! نه مهم برقدرت اقتصادیه وجوده کلیردی ! عناصر اجنبیه ومضره‌دن ، اودائما قانمزی أموب باشقه طرفلره نقل ایتمکدن باشقه برشی دوشونمه‌ین عناصر أجنبیه‌دن تخلیص ایدیلمش بویله برعمومی « اتحاد اقتصادیٔ ملی » نه‌قدر بویوك برقدرتله ادخالات واخراجاتمزی ، استحصالات واستهلاکاتمزی

قورشونه دیزلمه‌دن أول

قارده‌شلریمزی قورشونه دیزمه‌دن أول علی الاکثر رسمده کورولدیکی کبی قوللرینی آرقه‌لرینه باغلایورلردی

(بو فوطوغراف بر ایتالیان غزته‌سنده آلنمشدر)

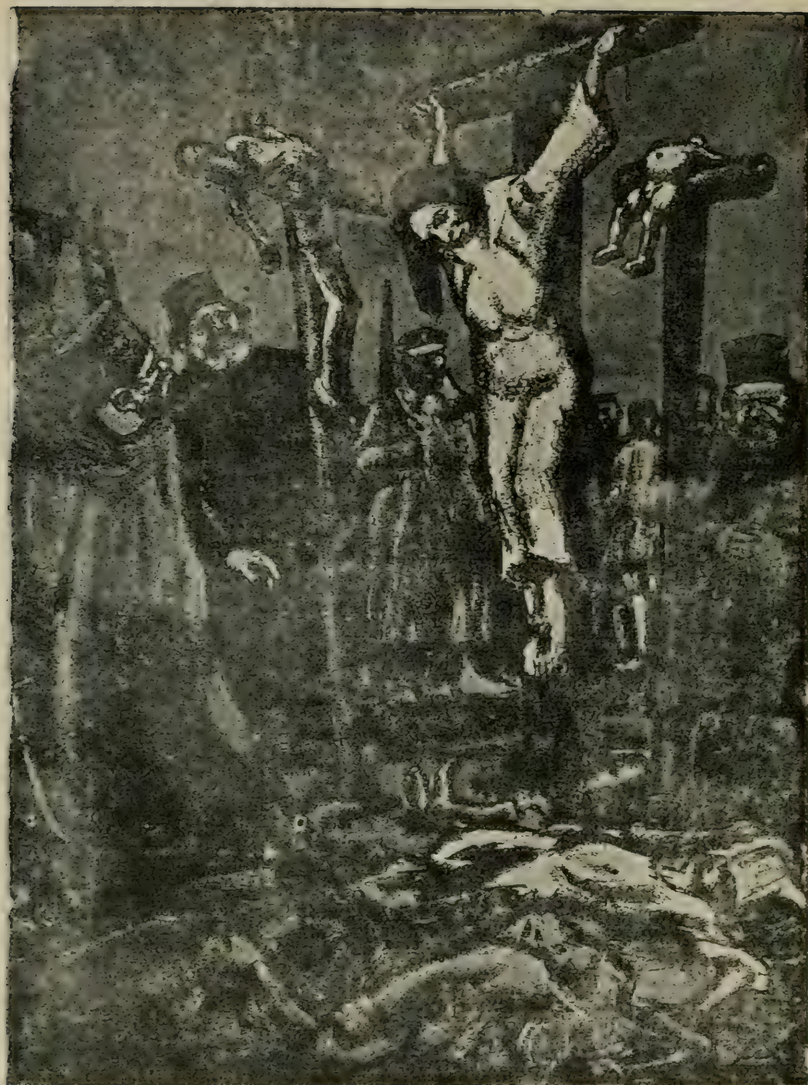
تنظیم واداره ایده‌بیلیردی ! عینی زمانده وطنك أولادی نه‌قدر صاغلام وذوالحیاة بر طرزده ، پر معنویات برصورتده تعلیم وتربیه ایدیلیردی ! حاصلی آنجق اوزمان بزمده فعال وجوال، حساس وپرحمیت برروح ملیمز اولوردی !

وبونك حصوله کله‌بیلمه‌سی ایچون نه‌لازمدر ؟ـ ساده‌جه قیرق أللی صاحب حمیتك ، عشـق وطن ، غیرت دینیه وحمیت ملیه ایله جیقوب‌ده عرفان و بصیرت داخلنده عموم‌ملته رهبرلك ایتمه‌سی! حقیقةً بوقیرق أللی کیشی موجود اولسه ، ظهور ایتسه وهمان ایشـه باشلامش اولسه مملکتمزك سـویهٔ اقتصادیه . قدرت مدنیه وقابلیت حیاتیه‌سنی آز برمدت ظرفنده عموم‌عالمه تصدیق ایتدیرمکه موفق اولوردق . أساساً عثمانلیلرك قابلیت حربیه‌سی ، بو طالعسز وفلاکتلی محـاربه‌ده بیله عموماً تصدیق اولونمش برکیفیتدر. نقصانلریمزده آشکاردر . أرباب نور وعرفانمز ، بونجه عظیم فلاکتلردن صوکرا اولسون ، همتلرینی ینه قصرودریغ ایده‌جکلرمی عجبا ؟

مهاجرت فجایعی

وطنی مدافعه ایده‌مه‌ین بر ملت قتل عام ایدیلمه‌یه بیله ایشته بویله . سفالت ایچنده . ترك داروديارە مضطر قالير . شو آنده یوز بیكارله قارده‌شلریمز مهاجرت فجایعی ایچنده مضطرب بولونیور .

بالقان وحشتلرندن بر لوحهٔ فجیعه

سیمپلیسیسیموس نام آلمان غزته‌سندن اقتباس ایدیلمشدر .

عثمانلی کنجنه

ای عثمانلی کنجی ،

أجدادك عزم وهمت، درایت وفطانت صاحبی ایدیلر. طاغلر قدر منیع وقوی دولتلری سوکه‌رك کندیلری اونلرك یرینه قائم اولدیلر ؛ باخصوص غیرت دینیه وحمیت ملیه أربابی ایدیلر وبوسایه‌ده دنیانك أك بویوك دولتلرندن برینی تأسیس ایتدیلر واوزون عصرلر محافظه ایده‌بیلدیلر .

فقط اوندن صوكرا کلن عثمانلیلر غنائم، بوللق، احتشام ایچنده تفسخ ایتدیلر. ذوق وصفایه آلیشدیلر، تنبللکله.. استراحتله مألوفیت کسب ایتدیلر. بوده‌عصرله دوام ایتدی. بونك نتیجه‌سی اوله‌رق عثمانلی صنف مدیرانی، سنك‌ده ایچنه داخل اولدیغك طبقهٔ منوره وممتازه کرداب طفیلیته یووارلاندی، حرام ییجیلك اعتیاداتنه طوتولدی، بوتون قابلیات حیاتیه‌سنی غائب ایتدی.

اك نهایت غیرت دینیه‌ده محو اولدی ؛ حماست وشجاعت یالکز بیچاره، زبون فقرای أهالیده قالدی. محبت وطنیه ، حمیت ملیه قانوناً یاساق اولدی . کلمه‌لرینك بیله آکیلمه‌سی اوتوز بش سنه ممنوع قالدی. ایشته سن ، ای بدبخت کنج . بوتون بوفنالقلرك، بوتون بورخاوتلرك،طفیلیتلرك، استبدادلرك،خودکاملقلرك وارثی اوله‌رق دنیایه کلدك . روحکده عصرلردن بری دوام ایدن تفسخات اخلاقیه‌نك زهرلری موجوددر. وجودك اوامراض ایله معلولدر. بویله اولمقله برابر وطنی، بوکون آغابکلرینك ألنده دشمنك آیاقلری آلتنده چیکنه‌نن بدبخت وطنی قورتارمق وظیفه‌سی سکا عائددر. سکا ماضی قدرت نامنه بر شی ویرمه‌مشدر ، فقط سندن معجزه‌لر ایسته‌یور . بومعجزه‌لری اظهاره مجبورسك؛ یوقسه یارین ، پك یاقینده کله‌جك اولان مخوف غدار.. بی انصاف یارین، سن‌ده، أولادکله .. زوجه‌کله .. همشیره‌کله برابر دشمنك أسیری اولوب کیده‌جکسك.

بوکونك آجی تجربه‌لری ، ظالم ضربه‌لری روحکه بوتون قابلیتلرینی ویرسین؛ بوتون قوتلرینی اعاده ایتسین ونفسکه أمن تام ایله، عزم ومرام ایله وطنکی قورتارمق یوللرینه، مدنیتك مشقتلی، دیکنلی فقط عاقبت کلزار ظفر وسعادته موصل یوللرینه آتیل ؛ خارقه‌لر ، معجزه‌لر ابداع ایت .

أی عثمانلی کنجی ،

وطن بوحالده طوردقجه سکا بر ان بوش اوطورمق ، ذوق وصفا سورمك ، کولمك ، اوینامق ، مسیره‌لره کیتمك ، سوسلی .. شیق کزمك حلال اوله‌ماز. سن متمادیاً مطالعه، تتبع، تفحص ایله اشتغال ایده‌جکسك؛ سن متمادیاً وجودیکی صاغلاملاشدیرمغه ، متاعب عسکریه وحربیه‌یه تحمله ساعی اوله‌جقسك . سن متمادیاً نافع بر مسلك آرایاجق اونی صوك حده قدر تعمیق ایده‌جکسك . سن نفسك ایچون دائمی بر قناعت وطنك ایچون دائمی برأمل واحتراص ایچنده یاشایه‌جقسك. شکایتسز ، قوری أکمك ییه‌جکسك ، قلبکده و طنك امراضنی تداوی ایتمك یاره‌لرینی صارمق ، اوکا شفالر ویرمك ، طمارلرینه براز قان کتیرمك ، اونی یوکسلتمك امل حارینی بسله‌یه‌جکسك؛ وطنی آلنی سمالرده اوله‌رق کزمکه مستعد بر حاله کتیرمك ایچون هرنه یاپمق لازمسه اونی آرامق ویاپمقله اشتغال ایده‌جکسك .

دائما دیکر ملتلری ، اوأولادلرینك همتیله قورتولان ملتلری دائما خاطرلا وَ :

« قلبکده هر دقیقه شو علوی تحسرك
« منقار آتشینی دوی ، دائما دوشون :
« اونلر نیچین سماده ، نیچین بن چوقورده‌یم ؟
« کولسون نه‌دن جهان بکا ، بن یالکز اغلایم ؟
« یوکسلمك آسمانه وکولمك ، نه‌طاتلی شی! »

(توفیق فکرت ـ خلوقك دفتری)

أی عثمانلی کنجی ،

بوکوندن اعتباراً وظیفه‌کی ، یارینی . . استقبال وطنی حاضرلامق وظیفه‌کی آکلا ، همان اوکا آتیل :

« .... سکا فردا ودیعه‌در ؛
« هرشی ودیعه‌در ، سکا ، أی کنج ، اونوتما که
« سندن‌ده برحساب آرار آتیٔ مشتکی ؛
« ماضی‌یه شیمدی سن باقیورسك پرانتباه ،
« آتی‌ده سندن أیله‌یه‌جك بویله اشتباه ! »

یارینی اولسون سن حاضرلامازسه‌ك ، یارین‌ده دشمن متباقی شهرلریمزه کیره‌ر وسندن‌ده داها بدبخت دیکر برنسلك مظلوم ومعصوم یاوروارینی ، سنك یاورواریکی أسیر ایده‌رسه ، قیروب کچیریرسه تاریخك عتابنه ، أللهك جزاسنه، پیغمبرك غضبنه مستحق اولورسك .

دماغکی دوشونمکه ، تتبعه ، مطالعه‌یه آلیشدیر، ای عثمانلی کنجی؛ وجودیکی اك مشقتلی ریاضتلره آلیشدیر ؛ مملکت ایچون قدرت اقتصادیه جلب ایده‌جك یوللری آرا . خاصلی :

« عصرك ، اونوتما ، بارقه‌لر عصر فیضیدر :
« هر بیلدیریمده برکیجه ، برکولکه دویریلیر ،
« برافق اعتلا آچیلیر ، یوکسلیر حیات ؛
« یوکسلمه‌ین دوشه‌ر : یا ترقی ، یا انحطاط !
« یوکسلمه‌لی ، طوقونمالی آلنك سمالره :
« طویماز بشر دیدکلری قوش اعتلالره . . .
« اوغراش ، دیدین ، دوشون ، آرا ، بول ، قوش ، آتیل ، باغیر ؛
« طورمق زمانی کچدی ، چالیشمق زمانیدر ! »

أی کنج ،

زمان زمان وجودکده عطالت، روحکده کسل ورخاوت دویارسه‌ك بو «قیرمیزی سیاه» کتابی آچ . اوندن برصحیفهٔ مظلم اوقو ؛ پك آز أول باشقه برنسلك ، باشقه برسلسلهٔ انسالك رخاوتی سببیله ملتك کوردیکی فجایعدن برقاچنی کوزیکك ئوکنده تجسم ایتدیر ؛ آغلا ودوشون. أمینم که اوزمان تکرار روحکده استعداد وقابلیت وجودکده استطاعت بوله‌بیله‌جکسك .

آچلق ألواح فجیعه‌سندن

حاکمیتنی محافظه ایده‌مه‌ین برملتك عاقبت أليمه‌سی

عثمانلیلر . عبرت آله‌لم . بو خجالته ، بو سفالته بر داها اوغرامامغه چالیشه‌لم .

عثمانلی قادیننه

أی بو کتابده‌کی مظالمی ، فجایعی اوقویه‌جق ویا اوقونورکن دیکله‌یه‌جك عثمانلی قادینی !

بیلیرم‌که چوق‌دفعه کوزلرك یاشاره‌جق، صیجاق کوز یاشلرك یوزینی یاقه‌جق، یوره‌کك بورقوله‌جق . لسانکدن تلعینلر ، بددعالر صاچیله‌جق . فقط وظیفه‌کك بونکله ختام بولمش اوله‌جغنی ظن ایده‌رسه‌ك آلدانیرسك .

أرککلرك وظائفی نه‌درجه مهم ومشکل ایسه قادینلرك‌ده وظائفی اهمیت ومشکلاتده اونلردن اشاغی قالماز . أرککلری طوغوران ، بویوتن ، قلبلرینی وروحلرینی تربیه ایدن سزلرسکز . أولادلریکز سزك آغزکزدن « وطن » کلمه‌سنی أك فائق برتقدیس وتبجیل ایله ایشیتمزسه ، « **وطن ایچون قانمزی جانمزی فدا ایتمك** » وجیبه‌سی سزك حار و مشفق قلبکزدن قوپان « **مقنع وصمیمی** » بر طور ایله أولادلره توصیه ایدیلمزسه حقیقی بر « وطن پرور نسل » یتیشه‌مز .

والده‌لر بشکیده‌کی یاورولرینی پاشا اولمق ، سرایلره.. خلایقلره .. آرابه‌لره مالك اولمق کبی تمنیات خودکامانه‌یی القا ایدن ننیلرله اویوتمقده دوام ایده‌رسه ، برآز داها بویونجه وجودلرینی پاموقلی خرقه‌لره ، نیمتنلره صاره‌رق چوروممکه محکوم‌قیلارسه، اونلری تهلکه‌لی وجرأتکارانه اویونلردن.. ادمانلردن منع أیله‌رسه، آبور جوبورله معده‌لرینی بوزار صحتلرینی برباد ایده‌رسه ، توتون.. ایچکی .. قمار کبی محرمات ومکروهاته آلیشمه‌لرینه میدان ویریرسه ، ایشی.. انتظامی.. مطالعه وتتبعی ایرکندن سه‌ومه‌لرینه اهتمام ایتمزسه ، مکتبلرینك مکملیتی ایچون هردورلو فداکارلقلره قاتلانمازسه ، مأموریتی .. کاتبلکی ویا قیلیجلی مسلکلری بوتون سربست مسلکلرك ونافع صنعتلرك فوقنده صانمقده اصرار ایده‌رسه ، حقیقی

هنر ومعرفتك.. صنعت وتجارتك.. زراعتك قیمتی تقدیر أیله‌مزسه ألبته مملکته نافع أولادلر ، ألبته بو خسته وطنك یاره‌لرینی صاره‌جق ، مدافعه‌سنی تأمین ایده‌جك فداکار وقیمتلی کنجلر یتیشه‌مز .

والده‌لر قیزلری ایچون « مطلقـا اوسـتی باشی تمیز ، آدم عقللی! » کوکه‌یلر آرامقده ، تاجر ویاصنعتکاری «بقال‌چقال» ، زراعی «بانججی قیافتلی حریف» عد ایله استحقار ایتمکده دوام ایله‌رسه؛ والده‌لر أولادلرینی عسکرلکدن قورتارمق ایچون بدل عسکری احضاری ویا حمیتسز مأمورلرك ارشاسی ایله اندیشه‌ناك اولورسه ، وبونی یاپارکن وطنك نه‌بویوك تهلکه‌لره معروض قالدیغنی دوشونه‌مزسه ألبته بزم ایچون أك جزئی بر سلامتی تأمین ایتمك‌ده قابل اولماز .

أی صنف مدیرانی؛ مأمورلری.. ضابطلری.. وزیرلری.. پاشالری طوغوران بختیار آنالر ، برده آناطولیده بیك محرومیتله قاتلانان، تموز کونشیله قاورولان، أللرینی دیکنلردن .. طاشـلردن أسـیرکه‌مه‌ین ، متوکل . . مضطرب . . متحمل همشیره‌لریکزه باقکز واونلردن عبرت آلکز . اونلر أولادلرینك « قاره بورجنی » أزلدن بیلیورلر وبونی ئوده‌مك مملکتك سلامتی ، کندی ناموسلرینك ــ چونکه بیچاره‌لرك اوندن باشقه برشیلری یوق ــ محافظه‌سی ایچون ألزم اولدیغنی بویوك بر قناعتله یاورولرینه سویله‌یورلر ؛ اونلری اویله برکون ایچون یتیشدیریورلر ومحاربه زمانی کلدیکی وقت طوربه‌لرینـه یاری طوپراقله قاریشـیق قاره چاودار اوننـدن یاپیلمش برقاچ سیمید طولدوروب اونلری سلامتله‌یورلر ، آرقه‌لرندن سیاه یکلری ویا یمنیلریله برقاچ صیجاق کوز یاشی سیلیورلر .

أی شهرلی خانم أفندیلر ، سزك برقاچ بیکدن عبارت أولادلریکزدرکه مملکتك بوتون قوتلرینی اداره ایدیور ؛ مملکتك مقدراتی أللری آراسنده طوتیور. أکر سزده ، طشره‌لی همشیره‌لریکز کبی ، أولادلریکزی وطن ایچون صلح و حربده فداکارلق ایتمکه ، قانی دوکمکدن چکنمه‌مکه ، باخصـوص وطنك هردورلو احتیاجاتنی آکلامغه وبرطرف ایتمکه مستعد برحالده یتیشدیررسه‌کز ؛ روحلرینی وطن عشـقیله ، غیرت دینیه‌ایله ، حمیت ملیه ایله ، بو مقدس آتشـلرك حرارتیله ایصیتوب حرکته کتیرمکه موفق اولورسه‌کز وطن هیـچ بردشمندن قورقمازاولور .

والده‌لر ، والده‌لر، أولادلریکزك بوش طورمه‌سنه مساعده‌ایتمه‌یکز. تنبللکه ..

مهاجرت ألو

جامع شريف دروننده مهاجرين اسلاميه‌نك حيات أل

...مه‌سندن

...طنی مدافعه ایده‌مه‌ین ملتك عاقبت محزنه‌سی .

رخاوته دوشمه‌لرینه میدان ویرمه‌ییکز .. تنبللك وگوشه‌کلك : ایشته بز عثمانلیلری محوایدن « قاتل سیئه »لر بونلردر. چونکه بونك عاقبتی تذلل، ارتکاب ودنائتدر. ای عثمانلی والده‌لری، واضح وآچی حقیقتی آکلاییکز واولادلریکزك روحنه تلقین ایدیکز.

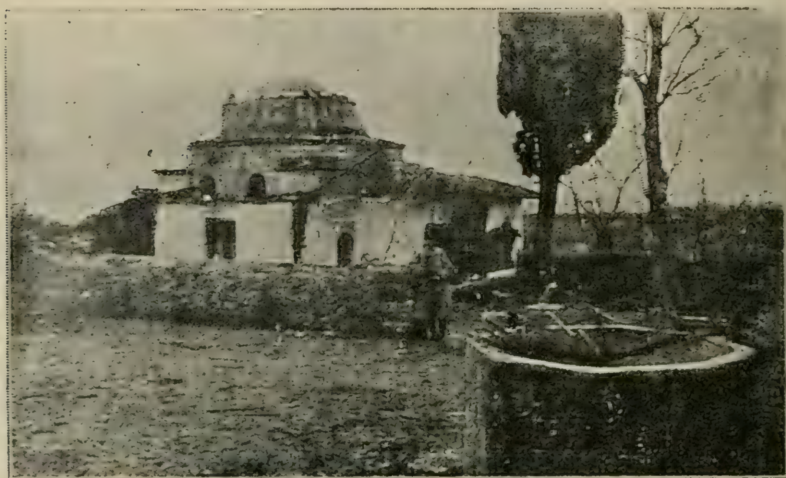
بووظیفه‌لری لایقیله آکلایه بیله‌جك والده‌لری أبی مکتبلر یتشدیره بیلیر، آنالر بابالرله برابر بویله مکتبلرك وجوده کلمه‌سنه اعتنا ایتملی وقیزلرینی کوندرمکه .. لایقیله اوقوتمغه جدی برخواهش کوسترملیدر .

قادینلرك وطنه قارشی وظیفه‌لری بونلردن‌ده عبارت دکلدر : قادینلر أولرینك ایچنده ایشسز آواره برحیات کچیرمکله وطنه بویوك مضرتلر ایراث ایدیورلر. بز طوقومق، خالی ایشله‌مك، چوراب ئورمك، دانتله، نقش، دیکیش، بیچکی وداها بر چوق نافع، استحصالی ایشلر واردرکه قادینلریمز اونلری یاواش یاواش ترك ایتمکله هرسنه میلیونلرله پاره‌لریمزك أجنبیلره ویریلمه‌سنی انتاج ایدیور. برمملکتك پاره‌سی متمادیاً باشقه مملکتلره کچه‌جك اولورسه اومملکت فقیر دوشه‌ر ونهایت باشقه مملکتلره بورجلانه‌رق اونلرك أسارتی آلتنه کیره‌ر .

قادین برده، أوینك بر چوق أشیاسنی، استهلاکاتك بویوك برقسمنی کندیسی صاتین آلدیغی ایچون بونلری تدارك ایده‌رکن وطنه قارشی اولان وظیفه‌لرینی دوشونمه‌لیدر. بو وظیفه‌لرده یابانجیلردن آلیش ویریش ایتمه‌مکله، « یرلی مالی » آرامقله ویرلی مالّلرك برآز ظرافتسز ویاذوقنه مطابقتسز اوله‌لرینه باقمامقله ایفا اولونور.

أجنبی تاجرلر هرکون یکی یکی شیلر چیقاره‌رق بزی چوجوقلرکبی آلداتیورلر کرك أرککلریمز کرك قادینلریمز بوهرکون دکیشن موده‌لره أهمیت ویرمزده اونلر یرلی مالی قوللانمقده ممکن اولدیغی قدر محافظه‌کارلق کوستره‌جك اولورسه وطنك قدرت اقتصادیه‌سی پك داها سریع اوله‌رق حصول پذیر اولور . قادینلرمز قدرت اقتصادیه‌نك أك برنجی اسباب مدافعهٔ وطندن بری اولدیغی برآن عقللرندن چیقارمازلرسه صرف ایده‌جکلری هر اونلق ایچون مدبر واداره‌لی اولمغه غیرت ایده‌رلر. موده ! فقط ذکی ونفاست پرست خانملریمز ایسته‌دکلری ومرام ایتدکلری حالده ألبته یرلی قماشلردن کوزل ملی موده‌لر ایجادنده دخی ابراز مهارت ایده بیلیرلر . موده‌نك مطلقا أوروپادن کلمه‌سنی می بکله‌ملی ؟ دوشونولنجه بویله بر تبعیت بیله حر وعزت نفس صاحبی خانملریمز ایچون کران کلملیدر .

ثروت ملیه‌مزك ترقیسنه أك فائق برصورتده خدمت ایده‌جكلرینی داها یوقاریده سویله‌مش اولدیغمز (عائله مغازه‌لری) نك، (قواوپه‌راتیف شركتلری) نك لایقیله تأسسی‌ده قادینلریمزك أرككلرله تشریك مقاصد ومساعی ایتملری سایه‌سنده ممكن اوله‌بیله‌جكدر.

دشمن آیاغیله تلویث ایدیلن مقدساتدن

چتالجه جامع شریفی

حاصلی بزم برآن أول «مترقی ومدنی» یعنی یاشامغه قابلیتلی بروطن، بردولت صاحبی اولمه‌مز ایچون یالكز أرككلرك دكل قادینلریمزك‌ده عشق وطنله، حمیت ملیه ایله دائما متهالك، دائما أندیشه‌ناك، دائما متیقظ وپرحركت اولمه‌لری اقتضا ایدر.

أی عثمانلی قادینی، یارین.. پك قریب برآتیده، دشمنك استانبوله كیرمه‌سنی، آناطولی‌یه‌ده كچمه‌سنی ایسته‌مزسه‌ك، أولادلریكی.. قارده‌شلریكی.. قوجه‌كی بوغازلادقلرینی كورمك فلاكتندن قورتولمق ایسته‌رسه‌ك، مردار حریفلرك حقارتلرینه معروض قالمقدن تحاشی ایدیورسه‌ك وطنه قارشو بورجلی اولدیغك مهم ومشكل وظیفه‌لریكی برآن دوشونمكدن وایفادن خالی قالما. بیل‌كه سن‌ده أركك كبی بووطنك أكمكیله كچینن برفردسك! واویله اولمق اعتباریله وطنه‌اولان بورجلرك، جنساً برازفرقلی‌اولمقله برابر، أهمیتجه أركك‌لرك وظائف‌وطنیه‌سندن أصلا آشاغی‌دكلدر.

هلال وصليب

بولغارستان قرالی فردیناند دوقوبورغ (۱۷ تشرین اول ۱۹۱۲) ده اوردوکاه عمومیسی اولان (ستارا غورا) دن عموم بولغار اوردو و ملتنه قارشی نشر ایتدیکی بیاننامه‌ده (ریلو) و (رودوپ) طاغلرینك اوبر طرفنده اوطوران « خرستیان » لری أسارتدن قورتارمق ایچون تورکلره اعلان حرب ایتمك مجبوریتنده قالدیغنی و (هلال قارشی) آچدیغی بو محاربه‌ده ألطاف معاونتندن امیدوار بولندیغنی سویله‌یوردی . دیکر متفقلرده بو محاربه‌یی ملتلرینه بر دین محاربه‌سی صورتنده کوستریورلردی .

بوطرز اعلان حربه باقیلنجه بالقان حکومات خرستیانیه‌سنك یکرمنجی عصر میلادی بدایتنده عثمانلی دولت اسلامیه‌سنه آچدقلری محاربه‌یه بر (اهل صلیب محاربه‌سی) نامنی ویرمك ایجاب ایده‌ر . واقعا اون برنجی عصر میلادیده ، یعنی بوندن سکز یوز سنه‌یی متجاوز زمان أول، أوروپانك روح مظلمنی اداره ایدنلر أهالینك جهل وتعصبندن استفاده ایتمك ایسته‌مشلر واونلری سوری سوری ممالك اسلامیه‌یه ، اهل اسلام ألندن حضرت عیسانك مرقدینی قورتارمغه سوق ایتمشلردی . پیه‌ر لرمیتك مواعظ وتشویقاتنه قاپیلان أوروپا اهالیٔ دیندارانه‌سی (قله‌رمون) ده أمثالی غیر مسبوق بر اجتماع وجوده کتیرمشلر ، او زمانه قدر غربك مجهولی بولونان (جهاد مقدس) بو اجتماعده « الله بونی ایسته‌یور ! » امر موجزیله اعلان اولونمش وبر دریای خروشانه بکزه‌ین خلقه مخوف بر غلیان حسیات تلقین ایدیله‌بیلمشدی.

بوکون بالقان اقوامنده باخصوص اسلاولرده غیرت دینیه و تعصبك قرون وسطاده‌کی عینی درجهٔ مظلمه‌سی موجوددر . اهالی‌یی مخصوصاً بوحالده طوتمغه

چالیشـان قراللر ، حکومتلر و پولتیقه‌جیلر بو محاربه‌ده حسـیات دینیه‌نك معاونت مهمه‌سنی قاچیرمامق قصدنده بولونمشلر و کندیلرنده پیه‌رلرمیتلرك اخلاص و صمیمیتی بولونمادیغی حالده ملتلرینه خطاباً « الله بویله ایسته‌یور ! » أمر متعصبانه‌سـنی القا ایتمشلردر .

أهل اسـلام ، همان دائما ، موفقیتله اجرا ایتدیکی فتح و استیلا محارباتنده ، (اعلای کلمة الله) مقصدینی تعقیب ایتمشـدر ، فقط هیـچ بر زمان خرسـتیانلری قتل عام ایتمك ، خرسـتیانلرك عرض وناموسنی . . أموالنی حلال عد ایتمك کبی فضایح اسلامیت نامنه اجرا اولونمامش وهیـچ بر زمان دین اسـلامك جبراً قبول ایتدیریلمه‌سی شعار اسلامیتدن معدود اولمامشدر .

اسلامیت عصرلرله شوأساس متینی محافظه ایتمشدر : هر نره‌یی اهل اسلام تحت حاکمیته آلمش اولسه اورا أهالئ محلیه‌سی مسلمانلرك اعتقاداتنه ، طرز معاشرتنه ، معاملاتنه ، آرالرنده‌کی اخوته حاصلی اسلامیتك تعلیم وتأسیس ایتدیکی مدنیته باقه‌رق کندی اعتقادلرینك وطرز معاشرتلرینك دونیتنی آکلایه‌جقلر وایر کیچ اسلامیتی قبول ایده‌جکلردر . مسلمانلر بونك بویله اوله‌جغنی عادتا من طرف الله موعود بیلیور وجناب حقك حمایه بویوردیغی بر دینك یالکز فضـائلنی بالفعل أقوام جهانه کوسترمکله اکتفا ایدیورلردی . بونك ایچون قرون وسـطاده وأزمنۀ حاضره‌نك ابتداسنده مسـلمانلر حرباً فتح ایتـدکلری مملکتلرك أهالیسـنه قارشی مردانه و عادلانه حرکت ایدیورلر ، او زمانه قدر محاربه‌لرده حکم سورمکده اولان قتل عاملری ، جنایات جسیمه‌یی کاملاً رفع ایده‌رك قلوب ناسی جلب ایتمکه موفق اولیورلردی . ایشته اسـلامیتك ، عالم معنویت و روحانیتده شعشعه‌پاش بر کونش کبی ، سرعتله انتشـار ایتمه‌سی آنجق بو شعار عدل و رأفتدن و اساسـاتنده‌کی حقائق باهره‌دن نشأت ایتمشدر . حقیقةً اون اوچ بوچوق عصر مقدم کونشك یاقوب قاووردیغی طاشـلق حجـازك مبارك بر بلده‌سـنده مظهر الهامات قدسـیه اولان فخر کائنات أفندیمزك تعلیم بویوردیغی اسلامیتك بوأساسات عالیه‌سی ، اوأدوارده جهانك سائر اقطار وممالکنده حکم سورن باربارلقلر ، ضلالتلر ، جهالتلر یاننده اویله بر سراج نورانور حالنده پارلایوردی‌که کورن کوزلر قاماشـیور . مبهوت قالیوردی . هیـچ شبهه یوقدرکه غربدن پواتیه‌یه ، شرقدن ویانه‌یه کیدن اندلس وعثمانلی مسلمانلری ،

اسلامیتك أساسات عالیه‌سندن انحراف ایتمه‌یه‌رك ، هیچ بر ضلالته صاپمایه‌رق فتح واستیلالرینی تعقیب ایتمش اولسه‌لردی بوکون کوچوك أوروپا طبق بویوك آسیا کبی برمهد اسلامیت اولور وبوکونکی مدنیت ، یدنجی عصر هجری‌یه قدر سورن مدنیت اسلامیه‌نك ایکنجی صفحه‌سندن عبارت اولوردی .

بوحقائق، بوکونکی مسلمانلرك بیله مجهولی بولوندیغندن، ایچیمزدن زنبیللی‌یه، کرهاً اسلامیتی قبول ایتدیرمك عزمنده بولونان بر پادشاهمزك اجراآتنه مانع اولدیغی ایچون، اظهارانفعال ایتمکدن نفسلرینی‌ضبط ایده‌مه‌ینلرده واردر. بوتنقیدك طوغرو اولمادیغنی آکلامق ایچون ، اسلامیتك، هیچ برزمان قیلیچ‌قوتیله انتشار ایتمه‌مش‌اولدیغنی دوشونمك کافیدر. قیلیچ‌قوتیله ، تاریخده، بویوك‌دولتلرك تأسیس ایدیله‌بیلمش اولدیغی کورولدی ، فقط اعتقاداتك جبراً بر ملته قبول ایتدیریلمش اولدیغی حقنده کوجلکله مثال بولونه بیلیر . دینلر وهر نوع اعتقادلر آنجاق بر احتیاج روحی‌یه تقابل ایتدکلری زمان انتشـار ایده‌رلر . بعضاً اقوام بشر آمال روحیه‌سنده‌کی بوتون حرارتلرینی ضایع ایتمش بولونورلر ؛ اوزمان اویله برقوم ، متفسـخ ، هرترقیدن عاجز ، عادتا جمادی بر حاله کیرمش صاییلیر . عینی زمانده اونی غدار ، مفترس وخودکام رؤسـانك اللری آراسنده زبون و نالان تصـور ایدیکز . ایشته بویله برقومه ، روحه حرارت وجوالیت ویرن یکی أساسلر ، یکی عقیـده‌لر تعلیم و تلقین ایدیکز ؛ عدل و رأفت کوسـتریکز ؛ درحال مفتون ومسحور اوله‌رق اوغدای روحی‌یه ، اوآغوش اخوته آتیلیر . ایشته اسـلامیت اقوام جهانك بویله براحتیاج روحیسنه صورت تامه‌ده تقابل ایتدیکی‌ایچون انتشار ایده‌بیلمشدی ، وحالا او احتیاج روحی ایله یانان آسـیا و افریقا اقوامی آراسنده انتشـار ایتمکده‌در ؛ یوقسه مسـلمانلر کیردکلری یرده ، بیچـاره اهالیٔ مغلوبه‌یه قارشی « یا اسلام اولورسکز ، یاسزی کسرز » دیمش اولسـه ایدیلر أهالی اوجبر واکراهه أکیله‌رك صورت ظاهره‌ده اسلامیتی قبول ایده‌ردی، فقط آز صوکرا بوجبارانسانلرك دینلرندن‌ده، اللرندن‌ده قورتولمه‌نك چاره‌سنی آرایه‌جق وبوله‌جقدی.

بونك ایچون ، أجدادیمز *نیچون ظلم و جبر ایله عناصر خرستیانیه‌یه اسلامیتی قبول ایتدیرمه‌دی ، دیه تأسف ایتمه‌لم ؛ بلکه نیچون آرا صیرا عدالتدن انحراف ایتدیلر ، نیچون ادارهٔ أقوام واممده لیاقت تامه کوستره‌مدیلر ، نیچون مدنیت*

و ترقی یوللرینه وقتنده سلوك ایده‌مدیلرده بزی بویله بر عجز و مسکنته دوشوردیلر دیه تلهف‌خوان اولدم .

بو تفصیلاتی محضا **اسلامیتك جهاد مقدسی** ایله کرك اون برنجی عصر میلادیده برفوران دینی اوزرینه ظهور ایدن وکرك بویکرمنجی عصر میلادیده اوکا تقلیداً تکرار ایدیلن (**اهل صلیب محاربه‌لری**) آراسنده‌کی فرق عظیمی کوسترمك ایچون ویرمکه لزوم کوردم . صلیبی‌لر بر اعتقادك علویتنی ، بر مدنیتك فوقانیتنی ارائه ایتمك مقصدیله حربه آتیلمامشلردی . آنجاق ، هر نه صورتله اولورسه اولسون ، مسلمانلری مغلوب ومقهور ایتمك ، اسلامیتی یوق ایتمك ایچون سفره چیقمشلردی . بوکونکی اهل صلیب محاربه‌سنی یاپانلرده محدود ساحه‌ده اولمق اوزره عینی مقاصدی تعقیب ایدیورلردی. بونك نتیجه‌سی اوله‌رق عمومیتله مسلمانلرك ـ محارب ومسلح اولسون اولماسون ـ جانی ، مالی ، عرضی حلال عد اولونیوردی . ایشته کرك اون برنجی کرك یکرمنجی عصر میلادیده وقوعه کلن أهل صلیب محاربه‌لرنده صلیبیلرك هرطرفده قتل عاملردن ، هر نوع فضایح ارتکابندن اصلاچکنمه‌مه‌لری بو سبب روحیدن ایله‌ری کلمشدر .

اسلامیتك مقدس طانیدیغی (جهاد) ایله خرستیانلرك تعصب دینی‌یی آلت اتخاذ ایده‌رك وجوده کتیردیکی (اهل صلیب محاربه‌سی) آره‌سنده بر مقایسه یاپیلمق لازم کلیرسه جهادده حقیقةً علوی بر روحانیت ، بر معنویت ، اهل صلیب محاربانده ایسه بر مادیت بولورز . مسلمانلر اسلامیتك علویتنی ، حقانیتنی ، تعلیم ایتدیکی اخوت ومساواتی ، اخلاق وفضائلی طانیتمق ایچون؛ صلیبلر ایسه مسلمانلری محو ایتمك ، مسلمانلرك مملکتلرینی ، مال وثروتلرینی ، زوجه وقیزلرینی ألرینه کچیرمك ایچون حرب ایتمشلردر . شبهه‌سز حرب اسلاملر ایچونده (غنائم ، فدیه وجزیه) کبی منافع مادیه تأمین ایدردی ، لکن کرك غنائم کرك فدیه و جزیه ثابت ومعین قواعده تابع بولوندیغی ایچون بوهیچ برزمان مغلوبلری کوملکلرینه‌قدر صویمق .. قتل عام ایتمك دیمك دکلدی. صلیبلرك ایسه بوخصوصده نه‌دینلری نه‌ده حکومتلری طرفندن وضع ایدیلمش برقاعده ویا قانونلری بولونمادیغندن أثنای فتوحاتده دائما کیفلرینه .. حرصلرینه . . هوسات نفسانیه‌لرینه تابع اولمشلردر .

عینی زمانده شوده نظر اعتباره آلنمالیدرکه جهادلر قرون وسطاده وقوعه

کلیوردی؛ اوکا قارشی اهل‌صلیب محارباتی‌عینی دور ایچون‌حقلی وقابل ایضاح اوله‌بیلیردی. لکن اسکی محاربهٔ صلیبیه ایله بوکونکی محاربهٔ صلیبیه آراسنده مهم فرق واردر: بر کره اسکی محاربهٔ صلیبیه حقیقی برفوران دینی نتیجه‌سی اوله‌رق واقع اولمشدی و اونی تلقین ایدن پیه‌رلرمیت وسائره‌نك غیرت و حمیت دینیه‌سنده شبهه جائز دکلدی. فقط بوکونکی محاربهٔ صلیبیه‌یی امرواداره ایدنلرك: فردیناندلرك، پترو قره یورگه‌ویچلرك، نیکیتالرك دیندار اولدقلری بیله سزای ترددد. صلیب نامه اعلان جهاد ایدن فردیناندکویا قتولیك اولدیغی‌حالده حربه سوق‌ایتدیکی‌ملت اورتودوقس‌در. بوایکی مذهب‌ایسه یکدیکرینه‌خصم‌ومعارض برردین‌در. بویکی اهل صلیب مجاهدلرینك ماهیتی فرانسه اقاده‌میسی اعضاسندن بویوك محبمز موسیو (پیه‌رلوتی) طرفندن «سرسری شوالیه‌لر» عنوانلی برمقاله‌ده پك کوزل تصویر ایدیلمشدر. ایشته بو مقاله‌نك باش طرفی:

«غزته‌لردن برینك‌نشر ایتدیکی بررسم کوزلرمك اوکنده بولونیور: بونده درت متفق قرال، مخاصماته تکرار باشلامغه حاضر بر حالده، آت اوستنده تصویر ایدیلیور. ایشته اوردولرینك آرقه‌سندن قانلی‌چامورلر. قرمزی دره‌لر ایچندن حضرت عیسی نامنه ایلرولەین بودرت سرسری شوالیه!

الك باشده بلغاریانك فردیناندی! اوفردیناندکه آرقه‌سندن مذهب پرستان وساده‌دلان سورولرینی سورکلەمك ایچون صلیبی الك زیاده کورلتیلی بر صورتده ایری بر داوول کبی چالمغه موفق اولمشدر. اونك، یاندن آق بابایی آکدیران چهره‌سی، - صارقیق دری بوکلوملری آراسنده بورغو ایله دلنمش طن اولونان - اوفاجق تاپیر کوزلرینك پارلیسی معروفدر.

ظالم اولدیغی قدر حیات خصوصیه‌ده غرور وعظمتله مشبوع اولان بو قوبورغك ماضیسی‌ده معلوم: ینکه‌سی بدبخت برنسس لوئیز دوقوبورغی بش سنه - نه ایچون اولدیغنی سز آراشدیریکز - حبس ایتمش. کذلك زوجه‌سی، برنسس ماریا لوئیزا دوپاری قهر ایلمشدی‌که بونك طیف‌حزینی دعوت ایتمك‌ممکن اولسه ایدی بزه بوخصوصده اوزون تفصیلات ویره‌بیلیردی.

حیات خصوصیه‌ده متعظم و ظالم! اوت. لکن کوچوك تخت اقبالی اوزرنده. هله بدایتده. پك‌قورقاق ایدی. خاطرده اولسه کرکدرکه مخالفلرینی‌محکوم‌واعدام ایتمك غائله‌سنی استانبولوفه ترك وحواله ایتمش وکندیسی‌ده، اعدام کونلرنده، احتیاطاً، حدوددن طیشاری چیقمشدی. بوحال تااستانبولوفك مخالفلر صره‌سنه کچمسنه قدردوام ایتمش ونهایت اوده، فردیناندك دلخواهی وجهله. پك اسرار انکیز برال طرفندن قتل اولنمشدر.

فردیناندك آرقه‌سنده آلکساندر ایله زوجه‌سنك هولناك قتلی اوزرینه تخته صعود ایدن

تعصب لوحه‌لرندن

سلانیکده بالقان متعصبلری یاقه‌لادقلری مسلمانلری طوردوره‌رق فسلرینه تبه‌شیرله خاچلر چیزه‌رلر ، کندیلرینه جبراً اسناوروز چیقارتیرلردی .

(أوروپا غزته‌لرندن اقتباس ایدلمشدر)

پیەر قره ژورژەویچك سیوری وفنا سیماسی کوزه چارپیور. بوقراللق برده . دها کوچوك یاشنده ، سوق طبیعیٔ جانیانه‌سنی بر خدمتجی‌یه قارشی اظهار و استعمال ایتمش ، جبلةً جانی بر أولادك پدری اولدیغی‌ده معلومدر .

اونی متعاقب ، قره طاغك کوچوك قرالی کلیور : ها ، بونك پك عملی بر آدم اولدیغنه اعتماد اولنه بیلیر ، چونکه اعلان حربدن پك آزاول اوغلنك ریاستی آلتنده بورسه ده‌هوا اویونجیلرندن مرکب برسندیقه تشکیل ایتدیرمك فکرداهیانه‌سنی بولشدی . اعلان مخاصمتك تام عرفه‌سنده تصفیهٔ حساب ایله اسهامی اللرندن چیقارمش اولدقلرینی سویلمك ایسه زائددر . ظن ایدرم .

ایشته حضرت عیسی مجاهدلرینك تشکیل ایتدیکی مثلث صاف و نزیه ! »

جان‌چکیشن تورکیه - ابراهیم حلمی - انتباه کتبخانه‌سی

اسکی محاربهٔ صلیبیه ایله یکیسی آراسنده دیکر برفرق ایسه أسکی محاربهٔ صلیبیه‌یه اصل اوروپانك کاملاً اشتراك ایتمه‌سی و شیمدیکی محاربهٔ صلیبیه‌یه خرستیانیتك قسم کلیسنك دین نقطهٔ نظرندن بیطرف قالمه‌سی‌در. حقیقةً مسلمانلر خرستیانلغه کران کله‌جك و خرستیانلغك غلیانی موجب اوله‌جق حرکاتده بولنمش اولسه ایدیلر خرستیانلغك استخلاص وظیفه‌سنی، قوجه أوروپا ، قره‌طاغ ویا بولغار قرال و ویوودەلرینه‌می حواله ایده‌ردی ؟ أوروپا او قدر قدرتلی ومسلمانلرجه اوقدر مطاع ومتبوعدرکه هرهانکی برسوء استعمالی ویاحقسز معامله‌یی رفع ایچون أوروپا دولتلرندن یالکز برینك تك براخطاری بیله کافی اولوردی. بنابرین فردیناندك ویا نیکیتانك خرستیانلری قورتارمق صورتنده‌کی ادعالری أوروپاجه ، رسمی أوروپاجه، دخی مهارتله صرف ایدیلمك ایسته‌نن بریالاندن باشقه برشی دکلدر. أوروپا پك أعلا بیلیورکه بالقان اسلاو حکومتلری رئیسلرینك (خرستیانلری سلاح قوتیله قورتارمق وظیفه‌سنی، اللهك عون صمدانیسنه استناداً درعهده ایدیورز) دیمکدن مقصدلری ساده‌جه جاهل وکورکورینه متعصب ملتلرینك حسیات دینیه‌سنی غلیانه کتیرمکدن عبارتدر، یوقسه خرستیانلق دکل‌یا ، خرستیانلردن فرد واحدك بیله ، شو دورده ، تورکیه‌ده هیچ برحقی هیچ برتهلکه‌یه معروض دکلدی .

رسمی أوروپانك خرستیانلغی صیانةً هیچ بر طرفکیرلکده بولونمادیغی محاربه‌نك اعلان و اجراسنده بزی تماميله سربست براقمه‌سندن‌ده آکلاشیلیر . بوندن اون آلتی سنه مقدم اوفه‌جق یونانستان ایله حرب ایتمه‌کمزه مساعده ایدن أوروپا بوکونده بالقان حکومات خرستیانیه‌سنك دوردی ایله محاربه آچمه‌مزه مانع اولمامشدر .

وبو محاربه‌یه مساعده ایده‌رکن بلاشبهه بزم غالب کله‌جکمزی دوشونیوردی. حقیقةً اعلان حربك بدایتنده، آلتی خارجیه نظارتی طرفندن « نتیجهٔ حرب هر نه اولورسه اولسون، حدود حاضره‌جه هیچ بر تبدل اولمایه‌جقدر » صورتنده واقع اولان بیانات رسمیه بزم غالبیتمزه محقق نظریله باقیلدیغنه واضح بر دلیلدر.

أوروپایی دین نقطهٔ نظرندن طرفکیرلکله اتهام ایتمه‌مك ایسته‌مکله برابر رسمی أوروپانك فضائل اخلاقیه‌سنه‌ده قائل اولانلردن دکلز. رسمی أوروپا، بو محاربه‌ده، ناموسلو و فضیلتلی بر مسلك اتخاذ ایتمش اولمقدن پك اوزاقدر؛ لکن آنك تعصب دینی کوستردیکی و تعصب دینی‌نك حرکاتنده حاکم و عامل اولدیغی‌ده قطعیاً ادعا اولونه‌ماز. أوروپا، محاربه‌نك بدایتندن نهایتنه قدر، هپ منافع مادیه‌سنه کوره مسلکنی وهر دورلو حرکاتنی تنظیم ایتمشدر. محاربه‌نك اعلاننه بزم غالب کله‌جکمزی دوشونه‌رك مساعده ایتمه‌سی و محاربه‌نك عدم وقوعی ایچون جدی تشبثاتده بولونمامه‌سی نتیجهٔ غالبیتمزك ایکی اتفاق دولینك موازنه‌سنی بوزه‌جغی دکل بالعکس داها زیاده تقویه ایده‌جکی ملاحظه‌سنه مبنی ایدی. بز، غالب کلدیکمز تقدیرده، بالقانلرده بیطرف بر قوت کبی داها موافق بر موقعده بولونه‌جقدق، بالقان حکومات صغیره‌سنك مدعیاتندن‌ده اوروپا‌یی برزمان قورتولمش اوله‌جقدی. حتی رسمی روسیه حکومتی بیله اونلرك مغلوبیتنی کندی استراحتی ایچون شایان تمنی بوله‌جق موقعده ایدی. چونکه اونلری بر مغلوبیتك عواقب مخربه‌سندن قورتاریر کبی کورونه‌رك (پان اسلاویست)لرك تمایلاتنه بویوك جمله‌لر کوستره‌بیله‌جك عینی زمانده بویوك بر جنوب اسلاولغنك تشکلی داها أپی بر زمان صوکرایه تأخیر ایدیلمش اوله‌جقدی.

بوندن باشقه أوروپانك، یالکز شیمدی دکل طوغرودن طوغرویه بر أوروپا دولتی ایله، ایتالیا ایله، محارب اولدیغمز زمانده‌بیله بزه اسلحه ومهمات صاتمه‌سی خرستیانلق تعصبنك ایشده ذره قدر ذی مدخل اولمادیغنه بویوك بر اثباتدر.

داها بر آز أولنه ارجاع نظر ایده‌جك اولورسه‌ق بوکون روسیه‌نك متفقلری بولونان فرانسه ایله انکلتره‌نك قریم محاربه‌سنده بزمله برابر ینه روسیه‌یه قارشی محارب اولدیغنی دوشونمك کافیدر.

بورایه قدر أوروپانك هیچ بر غیرت دینیه‌یه قاپیلمادیغنی ایضاح ایتمش بولنیورز، لکن ایشته تام بو نقطه‌ده بو عینی أوروپانك فضائل انسانیه‌دن هیچ برینه اهمیت

مهاجرت فجایعندن

رخاوت ایچنده متفسخ بر ملتك والده‌لری ایچون بوندن داها أیی بر طالع مقدر دکلدر !

ويرمه‌دیکنی و آنجق کندی منفعت مادیه‌سنی‌دوشوندیکنی‌ده سویله‌مك مجبوریتنده‌یز. وقتاکه کشف وتخمینك خارجنده اوله‌رق بزم قیرق کلیسا ولوله بوغاز هزیمتلریمز أوروپاده انتشار ایتدی، أوروپا موازنه‌سنی تأمین ایتمکده اولان ایکی اتفاقك شدتله بوزولمه‌سی تهلکه‌سنه معروض قالدی؛ أوروپاده ویرمش اولدیغی سوزی بلا حجاب کری آلدی؛ آرتیق ستاتوقونك محافظه‌سی ممکن دکلدر، دیدی. ایشته بزه کران کلن، واوروپانك مسلکنی بالقانلیلره قارشی دینی ومتعصبانه برطرفکیرلك کبی تلقی ایتدیرن حال بودر. فقط دوشونوله‌جك اولورسه بو حقیقةً بر تعصب دینی دکل بلکه بر عدم تعصب اخلاقی أثری‌در؛ منفور بر أخلاقسزلق، بر فضیلتسزلك‌در. آرتیق آکلایورز، وچوقدن بری آکلامش اولمالی ایدك‌که **أوروپانك یگانه سائق وآمری منفعت‌در**. بز شرقلیلر، مسلمانلر هنوز بو سیاسی دنائتلرك معذوریتنی آکلایه‌مایورز وهیچ شبهه‌سز، شرق، بویله برسوز ویرمش اولسه‌ایدی، برمحاربهٔ عمومیه‌نك وقوعنه بیله محل قالسه ینه او سوزی طوتمقدن باشقه دورلو حرکت ایده‌مزدی.

بوکون اوروپا دینی بر اتفاق وجوده کتیرمکدن پك اوزاقدر. نیجه منافع مخصوصهٔ ملیه أوروپا دولتلرینی بری برندن بویوك بر احتراص ایله آییرمقده‌در. هرسنه تسلیحاتلرینی تزیید ایدیورلر وبوصورتله هرسنه برمحاربهٔ عمومیه‌نك مخاطراتی زیاده‌لشمش داها مدهش بر حاله کلمش اولیور. آرالرنده حکم سورمکده اولان بومبارزهٔ شدیده‌ده تورکیه‌نك حائز اولدیغی موقع دین نقطهٔ نظرندن هیچ بر اهمیتی حائز دکلدر. بالعکس بعض دولتلر، واسع مستعمره‌لرنده نا کهانی اختلاجات وتزلزلاته محل ویرمه‌مك ایچون، خلافت اسلامیه‌نك فضله درجه‌ده أزیله‌سنه احتمال مساعده ایتمکدن‌ده توقی ایده‌رلر.

بعض دولتلرده عثمانلیلرك محاربه‌ده‌کی فضائلنی ودوستلقده‌کی وفاکارلغنی نظر اعتباره آله‌رق بزم بر قدرت حربیه اکتساب ایتمکلکمزی آرزو ایده‌رلر؛ شوقدرکه شرقك اوروپا امتعه‌سی ایچون بر پازارکاه اولدیغی وشرقه دلالت خیرخواهانهٔ اقتصادیه‌ده بولنمق غربك أصلا منافعنه موافق کلمه‌دیکی‌ده نظر اعتباره آلنمالیدر.

شاید بز، تنظیمات خیریه‌دن شیمدی‌یه قدر، اوروپا مدنیتنك آنجق صناعت وتجارتدن عبارت اولدیغنی آکلامش وبونك بزده‌ده حصولنه چالیشمش اولسه

ایدك بوكون توركیه‌ده بر دولت معظمه اولور ، او صفتله اوروپانك ایكی اتفاقندن برینه داخل بولونور ، دیكر دول معظمه كبی صاحب نفوذ وحیثیت اولوردی .

شاید بز ، هیچ اولمازسه برقاچ ولایت وأیالتمزدن ظهور ایدن كوچوك حكومتلری مغلوب ایده‌جك درجه‌ده برقدرت عسكریه صاحبی اولسه‌یدق بوكون بولغارلرك ویونانیلرك نامی ذلتله‌یاد اولونه‌جق، بالعكس بزم‌قهرمانلغمز سویله‌نه‌جك، دوستلغمز .. توجهمز آرانه‌جقدی ؛ ایشته حقیقت بوندن عبارت !

أوروپا افكار عمومیه‌سی‌حقنده‌ده برقاچ سوز سویله‌مك‌لازمدر: بر نقطه داها واردركه قارئلرك نظرنده وضوح كسب ایتمیه‌جك اولورسه احتمال اوروپانك تعصبی حقنده‌كی ظن عمومی ، عرض ایدیلن ایضاحاته رغماً، ذهنلرده باقی قالیرده یالكز بوضلالتك سوقیله أصل اومولان فیض‌بخشا انتباهمز حصوله كلمز . حقیقةً بز ، عثمانلیلر وعمومیتله مسلمانلر ، شاید ، نه‌درجه ترقی وتعالی ایده‌رسه‌ك ایده‌لم، خرستیان‌أوروپا مادام‌كه‌بزی‌محضا تعصب‌دینی‌أثری‌اوله‌رق محوایتمكه قرارویرمشدر، بوندن قورتوله‌نك امكانی یوقدر ، صورتنده بر فكره معتقد اولورسه‌ق غیرتمز منكسر اولور ، تدنیمزك سبب مخوفی اولان رخاوت وعطالتمزه برقات داها مغلوب اولورز و ساده‌جه قلبمزده بر كین ، بر انتقام بسله‌مكله كندیمزی وظائفمزك عهده‌سندن كلمش فرض ایده‌رك هركون برآز فضله ورطهٔ اضمحلاله سوروكله‌نیر طورورز .

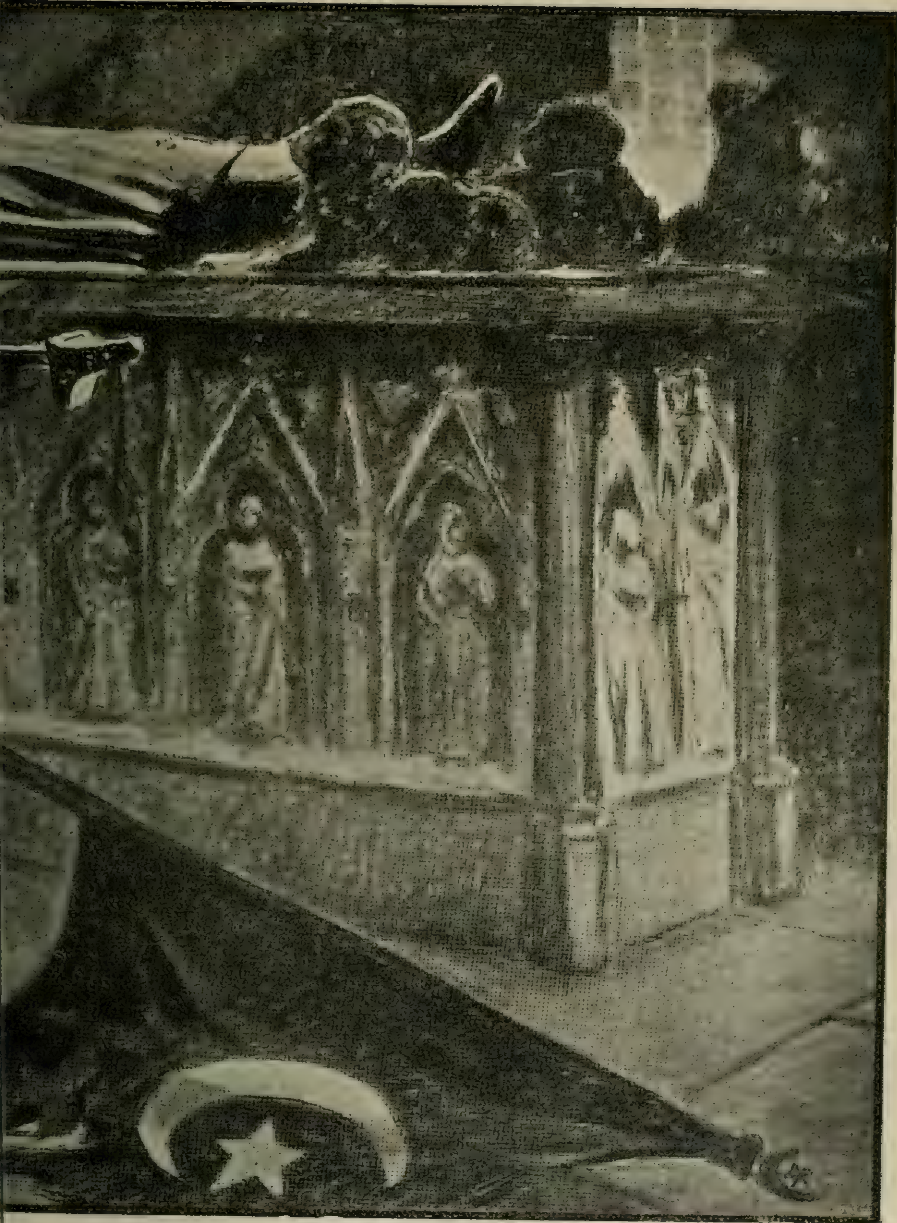
بوكا قناعت كتیرملی‌كه أوروپا أفكار عمومیه‌سنك قازانیلمش اولمه‌سی غایت مهم برمسأله‌در. بزم دشمنلریمز اولان بولغارلر ویونانیلر، حتی‌صربلر بوكا واقف اولدقلری ایچون بر عصردن بری أوروپا افكار عمومیه‌سنی كندی لهلرینه چویرمكله اوغراشمشلر وحالا اوغراشیورلر .

برعصردن بری أوروپا أفكار عمومیه‌سی توركلری ــ بوبدبخت‌ملت‌مظلومه‌نی ــ جانوار ، خونریز، غدار طانیور. چونكه دشمنلریمز صورت دائمه‌ده بزم علیهمزده پروپاغاندالر یاپمقله اشتغال ایدیورلر . بو اوغورده صرف ایتدكلری مساعی ونقود حقیقةً خارق‌العاده‌در . دكل یالكز بویوك پایتختلرده ، اوچنجی و دوردنجی درجه‌ده‌كی أوروپا شهرلرنده بیله صورت دائمه ومخصوصه‌ده توركلرك غدارلقلرینی،

خونریزلکلرینی اشاعه ایتمکله موظف آدملری واردر . دنیانك هرطرفنده ، اك مهم غزته‌لری بیك طریق ایله أله ایتمکه چالیشیورلر ، هله بوصوك محاربه‌دن مقدم بویوك وکوچوك غزته‌لری صاتین آلمق ایچون یوزبیکلرله فرانق فدا ایتدکلری شبهه‌سزدر. شیمدی أوروپا افکار عمومیه‌سی حقنده بیطرفانه برحکم ویرمك لازم کلیرسه یالکز مرتشی غزته‌جیلری وپولتیقه‌جیلری اتهام ایتمك ، یوقسه أکثریتی تشکیل ایدن ناموسلو خلقی مؤاخذه أیله‌مه‌مك ایجاب ایده‌ر . بوراده‌ده اصل قباحتلی بزم عطالت ورخاوتمز ، بزم حقیقت احوالدن بیك فرسخ یوکسکلرده طولاشان خیالات خودکامانه‌مز ، بزم طفیلیت مسکینانه‌مزدر . دشمنلریمز ، أوروپایی شهر شهر ، قپو قپو طولاشوب‌ده بزی جانوارلر چهره‌سنده ، قانلی أللرله کوسترمکده بیك همت وغیرت ابراز ایده‌رکن بز نه‌ایچون کوزلریمزی آچمامش ، نه‌ایچون اویالانلری ییقه‌جق عکس‌تأثیراتی وجوده کتیرمکه چالیشمامش ایدك ؟ حتی بوکون، برقاچ یوز بیك معصوم قارده‌شلریمزی بوغازلادقدن، کویلرینی یاقوب خاك ایله یکسان ایتدکدن صوکرا بیله بولغارلر اوروپاده توزکارك خونریزلکی، باربارلغی حقنده بوتون غزته‌لره بندلر یازدیرمایورلرمی ، قونفه‌رانسلر ویرمك اوزره اوروپا پایتختلرینه آدملرینی سوق ایتمه‌دیلرمی ؟ یا بز ، نیجه مظلوم شهدانك اولیای دمی ، بز نه‌یاپدق ونه‌یاپیورز ؟ نشر وثائق جمعیتنك یوکسلتدیکی صدایه قاچ کیشی اجابت ایتدی ؟ اون اون بش بیك غروشله وظیفه‌مزی کاملاً ایفا ، حقوقمزی لایقیله مدافعه ایتمك قابلمیدر ؟

ألسنهٔ أجنبیه‌ده نشر ایتدیکمز هر رساله‌دن هیچ اولمازسه أللیشر بیك طبع وارسال ایتملی ایدك که حقیقةً برتأثیر لازم وجوده کتیره‌بیلمش اوله‌لم . بوندن ماعدا بیکلرله لیرالر صرفیله هر طرفده قونفرانسلر ، نطقلر ایراد ایتدیرملی مقاله‌لر یازدیرمالی، غزته‌لر الده ایتملی ایدك که برعصردن بری فنالقدن باشقه برشی ایشیتمه‌مش اولان اوروپانك او کثیف افکار عمومیه‌سنده حکم سورن ردای مجهولیتی ییرته‌رق ، نور حقیقتی نشر ایده‌رك برتحول حاصل ایده‌بیلمش اوله‌لم .

بونکله برابر اصلا یأسه تنزل ایتمه‌ین ، هیچ برتشکر ویا تشویقمزه بیله احتیاج کوسترمه‌ین ، محضا حقیقتی میدانه قویمق ایچون چالیشان ، أثرلر یازان وکندی

اهل صلي

انكليزجه غزته‌لرندن برندن اقتباس ايديلن بولوحه هلالی سرنكون اولمش. أهل صليبی
أی مسلمانلر ، أوروپانك عسكرلكنی صناعت وتجارتنی . اص
أبدياً سرن

ار تعصبندن

چیقمش. اسلامیتی آنك حضورنده دیزچوکمش تسلیم سیف ایدیور وضعیتنده تصویرایدیور.
عتی ، حاصل مدنیت مادیه‌سنی برآن أول آلمازسه‌ق حقیقةً هلال
وب کیده‌جکدر !

مصرفلریله نشر ایدن اوروپالی محررلر ، انسانیتپرورلر ، سیاسیلر ، غزته‌جیلر ، الخ . بولونمشدر. [١]

*
* *

معهذا أوروپا أفکار عمومیه‌سنده صاحب نفوذ بر قسم مهمی دخی واردرکه مسلمانلرك باخصوص تورکلرك أزیلمه‌سنی، بر تربیهٔ دینیه نتیجه‌سی اوله‌رق ، تمنی وبزم مغلوبیتمزی هلالك مغلوبیتی ، بالقان باربارلرینك مظفریتنی صلیبك مظفریتی کبی تلقی ایده‌ر. ایشته قتولیك فردیناند دوقوبورغك اورتودوقس اسلاولره‌قارشی اصدار ایتدیکی بیاننامه‌ده قوللاندیغی تعبیرات دیندارانه‌نك بوزمرهٔ ساده‌دلان ومتعصبان اوزرینه تأثیراتنی انکار ایتمك قابل دکلدر. أوروپانك أك بویوك مجموعه وغزته‌لرنده بیله‌بوتعصبی عکس ایتدیره‌جك رسملر،لوحه‌لر کورولمشدرکه‌بونلردن ایکیسی استنساخ وکتابمزه درج ایدیلمشدر. هله داها آشاغی جریده‌لرده‌پك ملوث ومستکره خیاللر ورسملر بیله‌نشر اولونمشدر. بومندرجات، طبیعی،بونلردن ممنون قالان أهمیتلی بر قسم أهالینك موجودیتنه دلالت ایده‌ر.

فقط دیکر طرفدن حقیقتی، بالذات صلیبك منفعتی نقطهٔ نظرندن دخی کورنلر

---

[١] پیه‌رلوتی‌نك ، قلود فاره‌رك ، آلفره‌د دورانك تشبثاتی مملکتمزده کمال شکران ایله معلومدر . حال‌بوکه بومظلوم ملت ایچون چالیشان ناموسلو ، خیرخواه ، حقیقت‌پرست أجنبیلر بونلردن عبارت دکلدر . انکلتره‌ده لوردلر قاره‌سی اعضاسندن لورد لامینغتون ، عوام قماره‌سی اعضاسندن محترم اوبره‌هربرت، میستر وولتر کینیس، میسترمارق سایقس ، محررندن میستر هوستون کیبس وسائر ذوات حکومتلرینی استیضاح ایله اکتفا ایتمه‌مشلر، طوغرودن طوغرویه روم‌ایلیده ارتکاب اولونان مظالم وفجایعی انکلتره افکار عمومیه‌سنه طانیتمق وانکلیز حکومتندن بوملت مغدوره‌نك محافظهٔ حقوقنی طلب ایتمك مقصدیله بر قومیته تشکیل ایتمشلر ، انکلیزجه رساله‌لر نشرینه بیله باشلامشلردر . بوعالیجناب قومیته‌نك بزم ایچون باشلیجه استحصال ایتمك ایسته‌دیکی نقطه‌لر شونلردر : (١) بین‌الملل بر قومیسیون واسطه‌سیله تحقیقات اجرا ایدرك بوتون مظالمك میدانه چیقاریلمه‌سی؛ (٢) اموال و املاك مغصوبه‌نك اعاده ویا تضمینی ، (٣) مسلمانلرك فیما بعد مغدوریتدن وقایه‌سی .

بزلر ایجاب ایدن صمیمیت وفعالیتی ابراز ایده‌بیله‌جك اولورسه‌ق بلاشبهه بوفوائدعظیمه تأمین اولونه‌بیله‌جکدر. بوخیرخواهلرمیاننده آلمانیاده (تورك محبلری) جمعیتنی تشکیل ایدن ذواتی‌ومحترم رئیسلری دوقتور «أرنست‌یه‌ك» ی. پشته‌ده مغدور مسلمانلرك لهنده براثریازان مستشرق موسیو«مه‌ی‌ساروش»ی ، قراقوویه‌ده لهمزده چالیشان‌دوقتور (بودقو) وسائره‌ینی ذکر ایدر وجمله‌سنه علناً ملتك منتدارلغنی عرض أیله‌رز .

وكوسترمكه چاليشـانلرده موجوددر . بزه غالب كانلر، بزى قتل عاملرله .. جبراً نصرانيتى قبول ايتديرمه‌لرله.. مال وعرضمزه تجـاوزلرله روم ايليدن افنـا ايتمكه چاليشانلر اورتودوقس اولديغى حالده اوروپا أهاليسى قتوليك ويا پروتستاندر .

حال‌بوكه قتوليك وپروتستانلرك اورتودوقسلر قدر مدهش دشمنلرى يوقدر. عثمانليلر ايسه‌شعار اسلاميته تبعاً اهل كتابك كافهٔ مذاهبنه مساواةً مساعده‌كاردر. بوسـايه‌ده أوروپا ميسيونرلرى وراهبلرى مملكتمزده بويوك برسربستى داخلنده مؤسسه‌لر، مكتبلر تأسـيس واداره ايده‌بيلمكده‌درلر . اورتودوقس اسـلاولر ويارروملر داها شيمديدن بومؤسساته قارشى خصومتلرينى اظهاردن چكنمه‌يورلر وبوسايه‌ده أوروپاليلر ، حتى أك متعصبلرى ، شيمديدن، هلالك شرقده قتوليك وپروتسـتان صليبى ايچون اورتودوقس تعصبنه قارشى بر مدافع وحامى اولديغنى آكلايورلر .

مسرودات آنفه‌دن شو خلاصه‌يى استخراجده كوجلك چكلمز .

أوروپا سياسياتى‌وأفكار عموميه‌سنك قسم‌أهمى أساساً حسيات متعصبانه‌نك‌تحت تأثيرنده اولماديغى ايچون بزه قارشى اولان معـامله‌لرينه تعصب دينى اسـناد ايتمك وطرفمزدن اويله برغيظ ايله مقابله‌ده بولونمق طوغرو دكلدر. بالعكس بوبزه‌ايچون پك مضر اولور. أوروپا اختلافات ومنـافع ماديه سببى ايله يكديكرينه مخاصم ايكى هيئته آيريلمشـدر . بوايكى هيئتك موازنه‌سى أوروپا ايچون هرشيدر. بوموازنه‌نك بوزولمه‌سى‌محاربهٔ عموميه‌يى‌انتاج ايده‌بيله‌جكندن أوروپاايچون‌حيات مماتمسئله‌سيدر. بوكونه قدر كرك بالقـان حكومات صـغيره‌سى ، كرك اوروپاى عثمانى يكديكرينى موازنه‌ده بولوندوران ايكى‌قوهٔ مخاصمه‌حالنده‌بولونديغى ايچون أوروپا كرك‌بالقانلرده كرك بزم مملكتمزده يالكز منافع اقتصاديه آرايوردى. فقط تماميله‌مقدر وضرورى ايدى‌كه هرنه‌زمان بالقانلرده حكم سورمكده اولان موازنه بوزولورده خارجه قبل اسـتعمال يكى برقوت ميدانه چيقارسـه ، طبيعى بوقوت اوروپانك ايكى هيـأت مخاصمه‌سى آراسنده‌كى موازنه‌يى بوزه‌جق درجه‌ده مهم اوله‌بيله‌جكندن، أوروپانك كرك دشمنلريمز وكرك بزم حقمزده‌كى نقطهٔ نظرى دكيشـه‌جكدى . ايشته اويله اولدى. قباحت تماميله بزده‌كه هيچ اولمازسه مشروطيتك حكم سورديكى شو بش

سنه ظرفنده معین دشمنلریمزله باشه چیقه‌بیله‌جك درجه‌ده اولسون قدرت حربیه وعسکریه‌مزی یوکسلتمه‌مش بولونیوردق .

* * *

هلال ایله صلیب اراسنده‌کی مناسباتی بر نقطه‌دن داها ایضاحه لزوم واردر : أوروپاده مسلمان وعمومیتله شرقلی أوروپالیدن پك آشاغی بر مخلوق اوله‌رق تلقی ایدیلمکده‌در. شرق ، أوروپا مصنوعاتنك بر رواجگاهی ، بر پازاری‌در ، وآنجق بو نقطهٔ نظردن غربك دقتنی جلب ایده‌ر. بونك ایچون تورکك، پك چوق اوروپالی عندنده ، هندودن حتی زنجیدن فرقی یوقدر ؛ تورکلری سیم سیاه ظن ایده‌جك درجه‌ده طانیمایانلر، أوروپاده، حقیقةً بویوك بر یکون تشکیل ایتمکده‌درلر .

شرقده یالکز بر ملت ، ژاپونیا ملتی ، واردرکه أوروپالیلر نظرنده بر قیمتی حائزدر. ژاپونیالیلر، أوروپانك أك ذی قدرت دولتلرندن برینی، روسیه‌یی مغلوب ایده‌بیله‌جك، دیکرلرینی کندیسیله ائتلافات آرامغه سوق واجبار ایله‌یه‌جك قدر مآثر ترقی ومدنیت کوستردیلر. ژاپونیالیلر شمندوفرلرینی ، کمیلرینی ، سلاحلرینی کندیلری اعمال ایدیورلر؛ ژاپونیالیلر أوروپایه‌مهم اخراجاته‌بولونیورلر؛ ژاپونیالیلر کندی قدرت اقتصادیه‌لرینی ینه کندیلری اداره ایده‌بیلیورلر. ایشته‌مدنیت وترقی‌ده بوندن عبارتدر .

شرقده دیکر بردولت، دولت‌عثمانیه، ژاپونیالیلردن یکرمی طوقوزسنه مقدم طریق تمدن وتجدده طوغرومهم‌خطوه‌لر آتمغه‌قویولمش ایدی. فقط مدنیت‌حاضره‌نك صناعت، تجارت، عسکرلك‌وعلم ومعرفتدن عبارت اولدیغنی آکلایه‌مامش‌اولدیغی ایچون آنجق اداری بر طاقم قوانین سایه‌سنده ترقی‌یی تأمین ایتمك خلیاسنده اوچ ربع عصردن بری بوخیالا تعقده وهیچ بر نتیجهٔ مثمره الده ایده‌مه‌مکده‌در .

وظیفه‌مز : مدنیت حاضره‌یی سریعاً تلقی ایتمك یعنی صناعت ، تجارت ، حقیقی عسکرلك و علم ومعرفتك کافهٔ شعباتنه جدیتله ، فعالیتله ، حرارت وحمیتله آتیلمقدر .

أوروپایه کوسترملی‌که قرون قدیمه مدنیتلرینك مآثر عرفانی اعماق مظلمیت وجهالتدن چیقاروب أوروپایه نقل ایدن ، أوروپا دارالفنونلرنده تام آلتی عصر

بر بولغار وحشتی

ينه بربولغار طرفندن ترسيم ايديلن بوقروكی بربولغار نفرينك بر تورك نفرينی ديشلريله بوغمقده اولديغنی تصوير ايدييور . بولغار نفری ايسه ، ايللوستراسيونك ويرديكی معلوماته نظراً ، دارالفنونده اكمال تحصيل ايتمش برمنورالفكردر !

ايللوستراسيوندن اقتباس ايديلمشدر

كتابلرينك ترجمه‌لرينی تدريس ايتديرمكه موفق اولان ، نيجه اصطلاحات فنيه‌يی أوروپا لسانلرينه هديه ايدن، الحمراء، مدنيته الزهرا ، جامع قرطبه ، سليميه جامعی وسائر مبانیٔ محتشمه‌يی وجوده كتيرن، بغداد.. شام.. غرناطه.. قرطبه..قاهره.. سمرقند الخ. مراكز مدنيتی ابداع ايدن، اوچيوز ميليون نفوس بشريه‌يه دين، اخلاق ، اعتيادات ويره‌بيلن ، حاصلی باشلی باشنه برمدنيت، هم أوروپانككندن داهاأهميتلی برمدنيت وجوده كتيرن اسلاميت الی الابد محكوم عطالت وسفليت دكلدر.

بونی يايه بيلمك ، يعنی شرقه روح ويرمك ! عجبا بوندن داها علوی برغايهٔ امل اوله‌بيليرمی !

أی بو كون بولغارلرك چيزمه‌لری آلتنده أزيلن عثمانلی مسلمانی ، دشمنه قارشی كين بسله ، بونجه مظالمك انتقامنی آلمغه چاليش ؛ فقط خرستيانلغه قارشی تعصب جاهلانه پرورده ايتمه، اسلاميتك أساسات عاليه‌سی دائره‌سنده مدنيت مجاهده‌سنه آتيل و بيك اوچيوز سنه‌لك برتاريخ پر مفاخرك سونوب كيتمه‌سنه راضی اولما .

خرستیانلری قورتارمق دعواسی

خرستیانلری أسارتدن قورتارمق! صرف حسیاتی آلداتان بو جمله، أوروپاده، برعصردن بری دشمنلریمزه نه‌قدر طرفدار قازاندیرمغه کفایت ایتمشدر.. لورد بایرین، ویقتور هوغو کبی اعاظم شعرای غرب بو ترانه‌یی، رباب شعرلرینك أك حزین تللدن ترنمساز اولمامشلرمی ایدی؛ وشو آنده، تورکلرك بشیوز سنه‌لك متراکم قابا ویا غدارانه معامله‌لرینی، برآی ایچنده، قات‌قات‌دون برمرتبه‌ده براقه‌جق وحشتلر بوأسیر عد اولونان خرستیانلر طرفدن ارتکاب اولوندقدن صوکرا بیله، بوجمله‌نك سحر تأثیراتندن قورتولمامش نیجه میلیون انسان واردر. هرحالده حقیقت مدهشه‌یی آکلایانلر، آکلامایانلردن پك.. پك داها آزدر.

شبهه‌سز دولت عثمانیه مترقی وذی اقتدار برمملکت اولمقدن پك اوزاقدر. انکلتره و آلمانیا کبی احتشام وقدرت صاحبی دولتلرله دکل دون بزدن آیریلان بولغارستان ویونانستان ایله بیله بوی اولچوشه‌مه‌یه‌جك برحاله کلدك. بردولت بزم کبی عجز ومسکنت، اداره‌سزلك، معارفسزلك ایچنده پویان اولونجه ألبته بوتون عناصر مرکبه‌سی بوندن متضرر اولور. بنابرین دولت‌عثمانیه‌نك ترقیات حاضره‌دن محروم بولونمه‌سی کرك مسلمان کرك خرستیان بوتون أهالیسنك بین‌الملل برموقع شان وشرف احراز ایتمش اولمقدن اوزاق قالمه‌لرینی انتاج ایدیور. بوحالدن‌قورتولمق وبرآن أول داها مترقی برحال مدنی‌یه یوکسلمك آرزوسی‌صوك درجه مشروعدر. هرمتدنی ومضطرب أهالینك حقی‌در. فقط آمال افتراقیه بسله‌مك، وطن مشترکی بنمسه‌یوب دیکر عنصرلرك محونی آرامق هیچ برزمان مشروع اوله‌ماز.

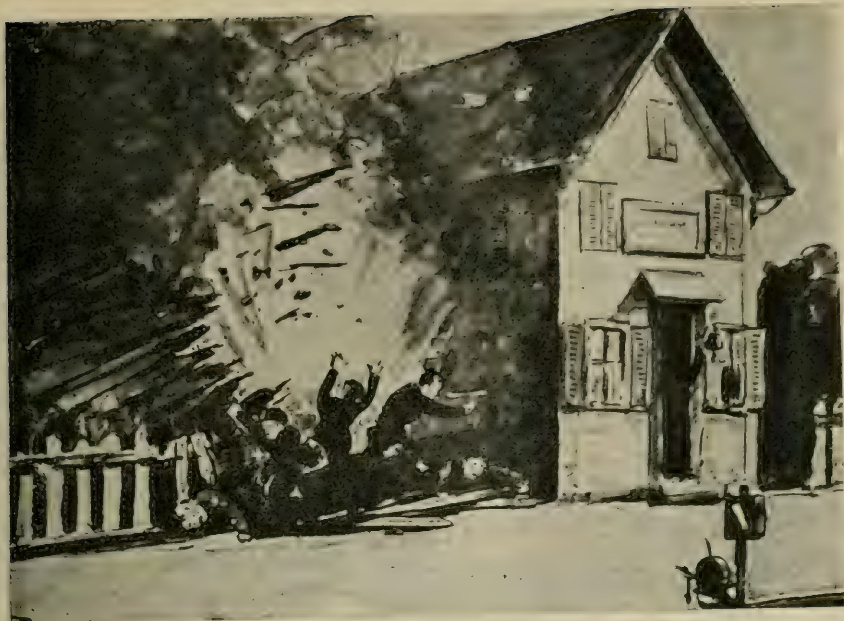
بواعتبارله، برعصردن بری عصیانلرله استقلاللر قازانمغه‌چالیشان وبوأمللرینه

نائل اولدقچه مسلمان وطنداشلرینی قتل‌عاملرله، یغمالرله، مستکره تجاوزلرله افنایه ویابش عصرلق یوردلرندن قاچیرمغه ـ مرتب بر اصول داخلنده واعتدال دمله ـ اوغراشان اقوام مختلفهٔ خرستیانیه‌نك حرکاتی شایان نفرت وتلعین عد اولونمق لازم کلیرکن (خرستیانلری اسارتدن قورتارمق!) جملهٔ مرحمت انکیزی بلا تدقیق قبول اولونیور وبو اوغورده ارتکاب ایدیلن نیجه وحشتلر، نیجه ظلملر مستور طوتولیور.

تکرار ایده‌لم که مستبدانه براداره‌نك قربانی اولوب آشاغی برسویهٔ مدنیه‌نك سفالتلری ایچنده اضطرابات‌چکن هرملت ایچون مجاهدهٔ حریت وترقی‌مشروعدر، مقدسدر؛ لکن بومجاهده‌ده عصرلردن بری یان یانه کچندکلری وطنداشلرینك امحاسنی مقصد اتخاذ ایتمك، بومقصدی اك وحشیانه جنایتلرله استحصاله چالیشمق، معصوم وتمامیله بی‌کناه نیجه انسانی قودورمشجه‌سنه اتلاف أیله‌مك وتکمیل بوفجایعه رغماً کندیلرینی مغدور ومظلوم کوسترمك ایسته‌مك: ایشته وجدان بشری عصیانه اجبار ایدن برحال!

بومنفور مسلکك اوزون سنه‌لردن بری ناصل یورولمایه‌رق تعقیب ایدیلمش اولدیغنی کوسترمك ایچون متعدد أجنبیلرك أثرلرنده تصادف ایتدیکمز بعض مهم فقره‌لری اشهاد ایده‌جکز. بونلرك کافه‌سنك بیطرف حتی بعضلرینك بالذات بولغار محبی اولدقلرینی‌ده سویله‌یه‌لم که یازیلریمز شائبهٔ غرضله آلوده عد ایدیلمه‌سین.

أول أمرده بوصوك محاربه‌ده بی‌رحمانه قتل عام ایدیلن بدبخت یوروکلر ـ چیتاقلر ـ قونیارلر وپوماقلرك خرستیان وطنداشلرینه قارشی ناصل حقیقی برر وطنداش اولدقلرینی کوسترن آتیده‌کی فقره‌یی نقل ایده‌لم. بوفقره، برآز آشاغیده بزه بولغار قومیته‌جیلرینك وحشته مستند أساسات وتشکیلاتی حقنده عریض وعمیق تفصیلات ویره‌جك اولان ملازم واغنه‌رك، بولغار اردولرینك مظفریاتی تبجیلاً یازمش اولدیغی کتابدن اقتباس ایدیلمشدر. رایخسپوست غزته‌سنك معهود حرب مخابری اولان بوملازم واغنه‌رك صوك درجه بولغار محبی اولدیغی حتی بومحبت وتوجه اثری اوله‌رق بولغارلرك ترتیب ایتدیکی بوتون تلغرافلری بلا تدقیق غزته‌سنه چکدیکی وبونلردن بعضیلرینك یاکلیش ظهور ایتدیکی بوتون مطبوعات جهانك معلومیدر. کرك بوفقره‌یی کرك قومیته‌جیلر وقومیته‌جیلق حقنده‌کی فقره‌لری

قومیته‌جیلرك تخریباتندن

قومیته‌جیلر أکثریا شمندوفرلری، استاسیونلری تخریب ایده‌رك أوروپانك مداخله‌سنی جلبه چالیشیورلردی . أوروپا ، ایسه بزی اداره‌سزلکله اتهام ایده‌رك اصلاحات اجرا ایتمکلکمزی توصیه أیله‌ر وهپ بزی حقسز چیقاریردی !

قومیته‌جیلرك وحشتلرندن

قومیته‌جیلرك ألنه دوشنلره ویل ! سنی، نوعیتی نه‌اولورسه اولسون اووحشیلردن امان بولماسی ممکن دکلدر .

صحائفدن اقتباس ایتدیکم کتابك مقدمه‌سی ایسه بالذات بولغارستان رئیس وکلاسی (گشوف) طرفندن یازیلمش درکه یالکز بونی سویله‌مکده واغنه‌رك هر حالده تورکلره قطعیاً طرفدار برانسان اولمادیغنی أیجه میدانه قویمق ایچون کافیدر :

ایشته کشوفك قرین خاصی وبولغار ملتك تقدیرکاری اولان بومحرر کتابنك (٧٦) نجی صحیفه‌سنده ماکدونیاده مسلمانلرله خرستیانلر آراسنده‌کی مناسباتی شویله تصویر ایدیور :

« ماکدونیاده کرك خالص تورك اولوب بعض نقاطده (یوروکلر) و (قونیارلر) نامیله یاد اولونان کرك مهتدی اسلام اولان (پوماقلر) خرستیانلرله پك اعلا آکلاشه بیلیورلر وچالیشقان بر خلق وجوده کتیریورلر . خرستیانلر أکثریا مسلمانلرك أملاکنی التزام ایدوب اونلردن مکمل محصولات استحصال ایدیورلر؛ بومحصولاتك برقسمی املاك صاحبی اولان عثمانلیلرك ده استفاده‌سنی تأمین ایدر . تورکلر علی العموم مرحمتلی و شفقتلی اولوب خیرات وحسناتی سه‌ورلر . مثلا صوسز محلره صو اساله ایده‌رك اورالری چشمه‌لرله تجهیز، کذلك کوپرولر انشا ، ایتام و یا فقرا ایچون عمارتلر تأسیس ایده‌رلر .

مسلمانلر دوستلرینی چوق سه‌وه‌رلر وقومشولریله دائما حسن مناسباتده بولونغه اعتنا ایده‌رلر واونلرك باشقه دیندن اوله‌لرینه باقمازلر . »

مسلمانلرك خرستیانلره قارشی، بوندن اقدم، اجرای مظالم ایتدیکی حقنده کی دعوانك بطلانی واضح برصورتده اثبات ایدن بوفقره‌دن باشقه بر روس محررینك شهادتنی ده اتیان ایده‌جکم . بوروس محرری ، کندی افاده‌سنه نظراً ، بولغار ملتنك الك شدتلی تقدیرکارلرندن بری اولمق اوزره ، بوصوك محاربه اثناسنده بولغارستانه کیتمش واورادن ماکدونیایه داخل اوله‌رق برچوق یرلر کزمش ، کوزیله مظالم وفجایعی کورمش ، بولغارلرك وحشتدن تنفر ایده‌رك روسیه‌یه عودت ایدنجه بویوك بر ولوله‌یه بادی اولان مشهور مقالهٔ حقیقتکویانه‌سنی نشر ایتمشدر . (زاوه‌تی) نام روس مجموعه‌سنك شباط ۱۹۱۳ نومروسنده (ست. وولسکی) امضاسی ایله انتشار ایدن وآزآشاغیده همان کاملاً ترجمه‌سی بوکتابه درج ایدیلن بومقاله‌ده قتل عاملره وانواع حقارته دوچار ایدیلن مسلمانلرله خرستیان وطنداشلری آراسنده هیچ برخصومت ونفاقك موجود اولمادیغی سویله‌نمکده‌در .

أهالی اوله‌رق مسلمانلرله خرستیانلر آراسنده جاری بولونان مناسباتك همان هریرده طبیعی، وطنپرورانه ، حتی چوق دفعه اخوتکارانه اولدیغی آکلاشیلدقدن صوکرا برده حکومتله خرستیانلر آراسنده‌کی مناسباتی کوره‌لم . شبهه‌سز حکومت عثمانیه‌نك اوته‌دن بری، باخصوص عبدالحمید زماننده، تدبیرسزلکلری، مسامحه‌لری، اهماللری، طفیلیتلری، ترقی وتمدن ایچون عدم تقیدی، معاملات مستبدانه‌سی عموماً مسلمدر . فقط بوحال متساویاً مسلمان وخرستیانه شامل ایدی . حتی خرستیانلر خدمت عسکریه‌دن معاف بولوندیغی کبی پك ایرکندن جماعت تشکیلاتنه مالك واوندن مستفید اولدیغندن خرستیانلرك شرائط حیاتیه‌سی، مسلمانلرککندن ، پك داها زیاده رفیه ومسعودانه ایدی وحالا اویله‌در .

حکومت عثمانیه‌یی هیمز، استبدادندن ، مسامحه‌کار وتدبیرسز اولمه‌سندن، ترقیٔ مملکتی تفکر وتأمین ایده‌مه‌مه‌سندن دولایی مؤاخذه‌ده متفقز ؛ لکن أهالیٔ خرستیانیه‌یی طوروب طورورکن قتل عام ایتمك ویا اونلری ازعاج ایده‌جك تجاوزاته قیام أیله‌مك کبی مظالم و اجراآت متعصبانه ایله اتهام ایتمك ممکن دکلدر .

نره‌ده مسلح چته‌لر ترتیب ایدیلیر ، مسلح عصیانلر وجوده کتیریلیر ، شهرلر

ایچنده بومبالر آتیلیر ، بر چوق معصوم انسانلرك قربان کیتمه‌سنه سببیت ویریلیرده قاریشیقلق اولماز؟ باخصوص ضابطهٔ عثمانیه‌نك متین ومکمل اولمادیغی معلوم . بالطبع اوزون سنه‌لردن بری تشکیل و تنسیق ایدیلن ، اداره اولونان مسلح حرکات عصیانیه چوق دفعه معصوم أهالینك‌ده فجیع صورتده ئولمه‌سنی انتاج ایده‌ر ، مملکتی قانله آتش ایچنده براقیر . فقط بونك مسؤلیتی ، أك زیاده ، (خرستیانلری أسارتدن قورتارمق !) دعواسیله بوعصیانلری ترتیب وادامه ایدنلره عائد اولمق لازم کلیر .

شیمدی‌ده یوقاریده ذکر ایتدیکمز ملازم واغنه‌رك قومیته‌جیلق وقومیته‌جیلر حقنده نه سویله‌دیکنی کوره‌لم :

« بونجه سنه‌لردن بری تراکیا ایله ماکدونیاده توالی ایدن قومیته‌جیلق محارباتی دائما غایت وحشیانه اوله‌کلمش اولدیغی کبی شیمدی‌ده بو قومیته‌جیلر تورکلره قارشی عینی وحشتله امحا محاربه‌سنی تعقیب ایتمشلردر . بو اویله برمحاربه‌درکه أمانی یوقدر ، آنده أله‌کچیریلن دشمنه اصلا مرحمت کوستریلمز . (صحیفه ۲۰۲) » .

« سنه‌لردن بری اویله مدهش برحرب دوام ایتمکده‌درکه اونده توفك ، پیچاق ، بومبا أهمیتلی بررول اوینایور وماکدونیاده بولغار عرقندن اولمیان هرکسه قارشی توجیه ایدیلمش بولونیور . »

« قومیته‌جی دینیلن بوجهنم زبانیلرینك ئوکنده یالکز تورکلر دکل ، آرناوودلر ، روملر ، صربلرده تیتره‌مکده‌در . »

« بر چته‌نك ألنه دوشن بیچاره‌یه ویل ! یاشی ، نوعیتی نه اولورسه اولسون اوشقیلردن هیچ برمرحمت بکله‌یه‌منز . »

« بولغار اوردولری بو محاربه أثناسنده « ۱۲۰۰۰ » دن فضله قومیته‌جینك معاونتنه مظهر اولمشدر . (صحیفه ۲۰۳) »

محرر بوصورتله بولغار قومیته‌جیلرینك أسکیدن بری ناصل وحشتلر ارتکاب ایتدکارینی ، بو وحشتلرك معیّن بر پروغرامك تام بر اعتدال دمله موقع اجرایه قونمه‌سندن عبارت اولدیغنی کوستردکدن صوکرا ، صوفیه‌ده ، (لومسکی خان) ده کوردیکی ، نیم بیابانی انسانلردن عبارت قومیته‌جیلردن بحث ایدیور ؛ اوراده کندیسی اوتوز یاشلرنده بر قومیته‌جیله قونوشیور وبو قومیته‌جی : « اون ایکی اون اوچ یاشندن بری طاغلرده طولاشوب قومیته‌جیلق ایتدیکنی و عموم تورکلره دشمن اولدیغنی ، قادین وچوجوقلری‌ده اتلافدن چکینمه‌دیکنی » اعتراف ایدیور . بو وحشی حریفك أبوینی ، ادعاسنه نظراً ، تورکلر طرفندن اتلاف ایدلمش ! قومیته‌جیلغك

وعمومیتله حرکات عصیانیه‌نك روم‌ایلیده تولد وظهوری تدقیق ایدیلنجه بو حرکات عصیانیه‌سببیله مجرم ویا معصوم برچوق خلقك تلف اولمه‌سی قطعیاً شایان استغراب اولمادیغندن بو ادعانك حقیقته موافق اولمه‌سی طبیعی مستبعد دکلدر .

داها براز صوکرا کوروله‌جك تفصیلاتدن آکلاشیله‌بیله‌جکدرکه عصیانی اداره ایدنلر دائما خلقی مغدوریتلره دوچار وأوروپا منافعنی خللدار ایتمك فکر شیطانیسنی تعقیب ایتمشلردر . بو صورتله ادعالرینی أوروپایه حقلی کوسترمکه وأوروپانك مدافعه‌سنی جلبه موفق اوله‌بیله‌جکلرینی دوشونیورلر وحقیقةً موفق اولیورلردی .

واغنه‌ر ، قومیته‌جینك آغزندن ، بلاتردد ، هرهانکی سن ونوعیتدن اولورسه اولسون ألنه دوشن تورکلری قتل و اتلاف ایتدیکی اعترافنی طوپلایوب نقل أیله‌دکدن صوکرا دیورکه :

« ایشته هپسی‌ده بویله‌در .

« وایشته بوقبیل انسانلرله‌درکه دارالفنون طلبه‌لری ، طبیبلر . آووقاتلر ، تاجرلر ، یان یانه ، حرب ایتمشلروعینی‌وحشیانه اصوللری استعمال ایتمشلردر . عرب دارالفنونلرینك مسالك فلسفیه واجتماعیه‌سنی تحصیل ایتمش اولان بو متمدنلرك نه‌صورتله بوحاله دوشه‌بیله‌کلرینی ، وجن تخریب وامحانك نه‌صورتله تلقینات واغواآتنه کندیلرینی قاپدیردقلرینی عقل بشر استیعاب ایده‌مز . بوتون بوماکدونیالیلر آراسنده ذکائی وروحی هیچ برحدود یوقدر ! ایسته‌ر دارالفنون شهادتنامه‌سنی حائز منورلر ، ایسته‌ر الفبایی طانیماز امیلر اولسون ، جمله‌سی قومیته‌جیلردن عبارتدر . (صحیفه ٢٠٤) »

بولغارلرك الك غیرقابل انکار بر تقدیرکاری وگشوفك الك صمیمی بر دوستی اولان ملازم واغنه‌ردن بوصورتله ، کرك عادی قومیته‌جیلرك کرك اونلری اداره ایدن منورلرك باربارلغی ، فطری وحشی حقنده برفکر ایدنمش بولونیورز ، شیمدی‌ده قومیته‌جیلغك و داها أول عصیانك بولغارستانده ناصل طوغمش وناصل ایله‌رله‌مش اولدیغنی مجملاً کوره‌لم :

عثمانلیلر روم ایلی‌یه کلمه‌دن أول بولغارلرله روملر وبولغارلرله صربلر آراسنده دائمی مجادلات حکم سورمکده ایدی . روم پطریقخانه‌سنك شرقده حائز اولدیغی أهمیت ، بیزانسك سقوطندن صوکرا ، حضرت فاتحك محیرالعقول سیاستی سایه‌سنده تناقص ایده‌جکی یرده تزاید ایتمش ایدی . أجدادیمز ، روم پطریقخانه‌سنك تمایلات واجرآتنه

قومیته‌جیلرك سلاح قاچیرمه‌سی

قومیته‌جیلر سهولتله ایکی مارتینی توفکنی قاچیره‌بیلیوردی . اونلری یاقه‌لامق بویوك برمهارته و تیقظه متوقفدی. باخصوص روم‌ایلی بالقانلرنده بو حیدودلرله باشه چیقمق مشکل ایدی .

مخابرت ايده‌رك بوتون روم ايلی أهاليسنی (روم) طانيوردی . دينيله بيليرلركه عثمانليلرك اوزون عصرلر سورن دور احتشام واقبالی روم پطريقخانه‌سی ايچونده عينيله بردور احتشام واقبال ، بولغارلر ايچون ايسه بردور أسارت وتذلل ايدی ! چونكه پطريقخانه اونلرك حقوق عبادت وجماعتنی صوك درجه تحديد ايدييوردی .

بولغارلر بوتضييقاته آنجاق عثمانليلرك قوت مهيبه‌سی قارشيسنده قاتلانمغه مجبور قالدقلرندن عينی زمانده هم پطريقخانه‌يه هم تورك حاكميتنه قارشی كين وخصومت بسله‌يورلردی . فقط هنوز برعصيان تجربه‌سنه قالقيشه‌مايورلردی .

بولغارلرك روحنه ، قلبنه خطاب ايدن ايلك أثر آينوروز اورمانلرنده‌كی عبادتگاهلردن برينه منسوب (آيه‌ز پائيس) نامنده بر كشيشك يازمش اولديغی بولغار تاريخی‌در . بوتاريخ شو سوزلرله باشلايور :

« أی سن . أحمق أسير ، نه‌دن كنديكه بولغار ديمكه اوتانيورسك ؟ وقتيله مظفر اوردولرينی استانبولك سورلری آلتنه‌قدر كتيرمكه موفق اولان قراللرك يوقمی ايدی؟ أمان ديله‌مكه اجبار ايتديكی ايمپراطور نيقوفوروسك آلتون كنار چكلمش قفا طاسنك ايچنده كوپوكلی شراب ايچن (چار قروم) ك كيم اولديغنی اونوتدكمی؟ مغرور روماليلك حضورنده ديز چوكوب استانبولك آناختارلرينی تقديم ايتديكی (بويوك سيمه‌ئون) ك . يونانستانی فتح ودراجی اشغال ايدن (قدرتلی ساموئيل) ك كيملر اولديغنی آرتيق بيلمه‌يورميسك؟ بونلر روملرك جزيه‌گذاری اولدقلری بولغارچارلری دكلمی ايدی؟ أی بدبخت أسير ، كنديكه تكرار صاحب اول ، بولغارلقله افتخار ايت ، وطنكی وطنان لسانكی ئوكره‌نمكه چاليش !.. »

بوأثردن صوكرا ديكر أثرلر يازيلدی . بولغارلرك روحنی حركته كتيره‌جك شاعرلر يتيشدی . بولغارلرعصيانه تشويق ايديلدی . توركجه‌حيدود كلمه‌سندن تحريف ايديله‌رك بولغار لسانه آلنان (حيدوق) كلمه‌سی ايلك طاغه چيقان عاصيلره علم اولدی . (حيدوقلر) برر شقی دكل مجاهدهٔ مليه‌يه آتيلمش برر فداكار ، برر قهرمان كبی تلقی اولوندی ووالده‌لر چوجوقلرينی ، داها بشيكدن ، حيدودلغه ، حريت ايچون مجاهده‌يه تشويق ايتدی .

ايلك مشهور حيدودلر صوفيه‌ده حكومت عثمانيه طرفندن محكوماً صلب ايديلن (واسيلی‌له‌وسكی) نامنده بر راهب ايله (هاجی ديميتری) و (اوستويان‌قره‌جه)‌در . بونلرك عثمانليلره قارشی ابراز ايتدكلری مردلكله بولغارلرك ايلك ملی شاعرلری (ايوان وازوف) و (خريستو بوته‌ف) طرفندن داستانلرله تبجيل ايديلدی .

بوشاعرلرده حيدودلغه سلوك ايتمش اولوب (بوته‌ف) مقتول بيله دوشدى . كرك واسيلى‌له‌وسكى كرك خريستو بوته‌ف نامنه ، بالآخره ، استانبولوف زماننده بر هيكل ديكيلمشدر .

كوروليوركه بوعصيانلر پك آز زمان ظرفنده مثمر اولمش اون‌ايكى سنه‌صوكرا بولغارستان پرنسلكى تشكل ايتمشدى . (۱۸٦٦ - ۱۸۷۸)

آياستەفانوس معاهده‌سى بولغارلره بوتون غايهٔ أمللرينى محقق اوله‌رق بخش ايديوركن برلين معاهده‌سى اونلره يالكز توفلك وبچاق قوتيله اوزرنده بر حق تأمين ايده‌بيلمش اولدقلرى قسمى آييردى ، روم‌ايلئ شرقى‌يه ادارهٔ ممتازه ويردى ماكدونيا ايله تراكيا ايسه ادارهٔ عثمانيه آلتنده قالدى .

بولغارلر بوكا قانع دكلديلر . شرقى روم‌ايلى‌نى يدى سنه صوكرا (۱۸۸٥) ده الحاق ايتديلر استقلاللرينى‌ده يكرمى اوچ سنه صوكرا (۱۹۰۸) ده قازانديلر . مع‌مافيه ماكدونيانك‌ده الحاق ويا هيچ اولمازسه بر ايكنجى روم‌ايلئ شرقى حالنه افراغى ايچون چاليشمقدن‌فارغ‌قالماديلر . ايشته قوميته‌جيلق ، ماكدونيا وتراكيانك مهم اقسامى داخلنده ، بوحوالى‌نى حاكميت عثمانيه‌دن قورتارمق وبولغاردن ماعدا بتون عناصرى مقهوراً افنا ايتمك مقصديله تشكيلات و تنسيقات مكمله دائره سنده مسلحاً وجوده كتيريلن حركات عصيانيه هيئت مجموعه‌سى‌دركه اصل بولغارستان ايچون باشلانيلمش اولان حيدودلغك ايكنجى صفحه‌سى ديمكدر .

حكومت عثمانيه برلين معاهده‌سندن صوكرا بر آن اوروپادولتلرينك مراقبه‌سى آلتندن قورتولماديغندن ، حتى ماكدونيانك ضابطه وماليه‌سى‌ده بالفعل أوروپانك قونترولى آلتنه كچديكندن و ماكدونيا ژاندارمه‌سى دائمى صورتده أوروپالى ضابطلر واسطه‌سيله تنسيق و تعليم و تربيه ايديلديكندن و نهايت ۱۹۰۸ انقلابى اوزرينه‌عموم عثمانليلرك مساوات حقوقيه‌سى‌قانون أساسى ايله تحت تأمينه‌آلنديغندن بولغارلرك بوصوك دوره‌ده‌كى قوميته‌جيلغى تماميله غيرمشروعدر . هله قوميته‌جيلقده استعمال اولونان وحشيانه اصوللر ، وبوكا رغماً رسمى أوروپانك ومتعصب‌محافل خرستيانيه‌نك جانيلرى تصاحبدن آيريلمامه‌سى كرك خرستيانلق كرك رسمى أوروپا ايچون باعث شين‌در .

کشوف، قومیته‌جی

(٥) پانطالوننده بواشارت رسم ایدیلمش اولان انسان شمدیکی بولغارستان باش وکیلی کشوف‌در . اختلال بایراغی آلتنده تجمع ایدن قومیته‌جیلرله آرقه‌داشلق ایدیور . آرتیق بولغارستان حکومتی نه‌یوزله بزقومیته‌جیلرك جنایتلرندن مسئول دكلز دیه‌بیلیرکه قومیته‌جیلر باش وکیلارینك همپالری‌در .

منور قومیته‌جیلر

استوئیلوف

نظارتده بولنمشدر

جنرال نیقولایه‌ف

مالینوف قابینه‌سنده حربیه ناظری
(باشنده قومیته‌جی قالپاغی بولونیور)

میرالای نیقولوف

پروفسور دامیان غره‌نیه‌ف

سلانیك اختلالنی اداره ایتمشدر

بوکا دائر بعض تفصیلاتی ینه واغنه‌رك کتابندن آلیورم :

« قومیته‌جیلق روم ایلیٔ شرقینك الحاقندن مقدم‌در . اونی ایجاد ایدن مشهور بیکباشی پانچادر .

. . . .

« پانچااورتادن قالقدقدن صوکرا استانبولوف‌ایله آرالرنده‌کی سیاسی أنتریقه‌لر نتیجه‌سنده قومیته‌جیلق تشکیلات خفیه‌سنك اداره‌سی مشهور بولغار أدیبی مناسترلی تره‌چو کیتانچه‌فه انتقال ایتدی .

« داها صوکرا حرکات عصیانیه‌نك باشنه پانچانك قائن پدری جنرال نیقولایه‌ف کچدی. اون بش سنه صوکرا ، مالینوف قابینه‌سنده حربیه ناظری تعیین اولونان بوجنرال نیقولایه‌فك یرینه بین‌العوام بویوك برشهرتی حائز اولان خطیب (دامیان غرنیه‌ف) کچدی . بونك‌ده الك معروف معاونلری پروفسور غانسه جه‌لچه‌ف ایله ماتوف‌در .

« قومیته‌جیلق تشکیلاتی ١٨٩٤ ده ایکی قومیته‌یه آیریله‌رق بری (عالی قومیته) نامیله سلانیکده ، دیکری (مرکزی قومیته) عنوانیله صوفیه‌ده بولونیوردی .

« سلانیکده‌کی (عالی قومیته) دامیان غرنیه‌فك أمرلرینه اطاعت ایدیور ، صوفیه قومیته‌سی ایسه احتیاط قادروسی جنراللرندن (تونچه‌ف) طرفندن اداره اولونیوردی : بالآخره تونچه‌فك یرینه مشهور احتیاط ملازملرندن (بوریس صارافوف) کچدی . « بوریس صارافوف (١٨٩٥) ده براستلال وجوده کتیردی. غرنیه‌ف ایله جه‌لچه‌ف تورکارك آللرنده مقتول دوشدی. صارافوف دارالفنون ومکاتب اعدادیه طلبه‌لرینك اشتراك ایتمش اولدیغی چته‌لرله حرب ایده‌رك منلیك قصبه‌سنی بیله برقاچ ساعت ظرفنده ضبط ایتمکه موفق اولدی .

« بوندن باشقه عمان هرطرفده ، چته‌لرله تورکلر آراسنده دیکر محاربه‌لر وقوعه کلمشدر ، (قروشه‌وو) ده واقع اولان محاربه‌ده بالذات صارافوف بولونمشدر .

« اختلالجیلرك مقصدی أوروپالیلرك منافعنی خلل‌دار ایده‌رك أوروپایی مداخله‌یه واصلاحات طلبنه اجبار ایتمك ایدی .

بوکا واصل اولمق ایچون بالذات سلانیکده ایکی مهم سؤ قصد ترتیب ایدیلدی وبونلرده بومبا بویوك بررول اوینادی . بو سؤ قصدلر عینی کونده ایقاع ایدیله‌رك بری فرانسز کمیسی (غادلویپ) ه ، دیکری عثمانلی بانقه‌سنك سلانیك شعبه‌سنه قارشی اجرا ایدیلمش ایدی . داها برچوقلری ایله توالی ایتدیریلن بو سؤ قصدلر تمامیله مصمم بر صورتده احضار واجرا اولونمشلردی .

« وقعه اثناسنده حاضر بولونان بعضی شاهدلر او زمان أهالی آراسنده حکم سوره‌ن دهشتی بکا تصویرایتدیلر . صووتنورغازی بوریلری کسیلمش اولدیغندن هیجان پك بویوك ایدی . هرطرفده یأس أنکیز برطاقم (آمان! آمان !) صدالری ایشیدیلیوردی . اوکیجه قوپان برفیرطینه ایسه بولیل هائلك فجاعتنی تزیید ایتمش ایدی . سما آتشلر ایچنده ایدی .»

« بو دورده خارجی تشکیلاتك (یعنی ماکدونیاده‌کی قومیته‌لرك) رئیسی سلانیك بولغار اعدادیسنده حکمت طبیعیه معلمی بولونان (غاروانوف) ایدی . غاروانوف ویانه‌ده اکمال تحصیل ایتمش ایدی ، بویوك براستقامت ونورانی برفطرتله متخلق برذات ایدی!

« ماكدونيا اختلالى دوام ايديبوردى .
« سلانيك سوء قصدلرنى متعاقب انكليز وآوستريا سفن حربيه‌سى سلانيك ليمانه داخل اولدى .
برآز صوكرا روسيه ايله آوستريا ، ديكر دولتلر نامنه ، اصلاحاتك موقع اجرايه قونولمه‌سنى طلب ايديورلردى .
«عثمانلى آنارشيستلرينه» اسناد ايديلن بو سوء قصدلر حقنده داها سويله‌نه‌جك أبى مهم تفصيلات واردر :
« ماكدونياليلرك مبذولاً مالك اولوب استعمال ايتديكى ديناميت بالذات روسيه‌دن . صارداليه قوطولرى ايچنده واصل اوليوردى . حتى بركون بو قوطولرى حاوى برصندوق كومروكده آچيلمش ايدى ، لكن توركيه‌ده (بخشش) ك موقع مهمى معلومدر؛ صندوقلرده اويله‌جه كچدى .
« بانقه سوء قصدندن برقاچ آى أول بو بنانك قارشيسنده بر بقال دكانى آچيلمش ايدى . بوصورت ظاهره‌ده زيانسز دكاندن تحت‌الارض برلغم آچيله‌رق بانقه‌نك تمللرينه قدر واصل اولوندى .
« بانقه‌نك قاپيلرى تورك عسكرلريله محافظه ايديليوردى. فلاكتدن برقاچ ساعت أول، (بيه‌لچه‌ف) نامنده بربولغار طلبه‌سى، تورك ضابطى قيافتنه كيرمش اولديغى حالده مؤسسه‌نك مديرينه مراجعت ايده‌رك حياتى قورتارمق ايسته‌يورسه عائله‌سيله برابر بانقه‌دن چيقوب كيتمه‌سنى توصيه ايتدى . مديرده بونى كنديسنه ايكى دفعه ديديرتمه‌دى .
« انسان نظر اعتباره آلمادن كچه‌مزكه بالطبع بوكبى مهم حركات اختلاليه‌نك موفقيتله اداره اولونمه‌سى ايچون اونلرى تنسيق ايدنلرك غايت ذكى ومتفنن انسانلر اولمه‌سى لازمدر.»

قوميته‌جيلق وحشتلرينك تاريخنى بوراده كسه‌لم ، چونكه ايشته بومنوال اوزره دونه قدر دوام ايتمش و نهايت يوز بيكلرله انسانلرى قتل عام ايتمك، ديرى ديرى ياقمق ويا كومك كبى جانوارلقلرله تتوج ايتمشدر . بولغارلره تماميله دوست بر أجنبى‌نك أثرندن نقل ايتديكمز بوتفصيلات بزه شونتيجه‌لرى چيقارتيور :

١ — بولغارلر استقلال دينى وسياسى آرزوسنى پيدا ايتدكدن صوكرا عصيان علنى‌يه كيريشديلر . راهبلر ، معلملر ، أديبلر ، شاعرلر و دها صوكرا آووقاتلر ، ضابطلر ، جنراللر، ناظرلر عصيانلرى تشويق واداره ايتدى . حتى بالذات كشوف دخى قوميته‌جيلرله برابر ياشامش و بر زمان اعدامه محكوم ايديلمش ايدى. كتابمزه درج ايتديكمز بر فوطوغراف كشوفى قوميته‌جيلرله برابر كوسترمكده‌در .

٢ — حكومت عثمانيه، ايكى عصردن برى ايچنده‌يووارلانديغى رخاوت واداره‌سزلك سببيله، بدايتده بوعصيانلره قارشى قواى عسكريه‌سوقندن باشقه‌برشى دوشونه‌مه‌يوردى.

بو تنکیللر تورکلره قارشی بولغارلرده قورقونج برکین تولیدینه خدمت ایتدی . داها طوغروسی وویوودهلر ، منور بولغارلر طرفدن أهالینك قلبنده اویاندیرلمق ایستهنیلن کین وغیظ سهولتله اویاندی وهمانهرکس تورك دشمنیکسیلمکهباشلادی.

٣— بولغارلرك برقاچ نسلی تورك دشمنلکی ایچنده بویودی ، یتیشدی . بولغارلرك منورلری خلقی حیدودلغه ، شقاوته ، خیرسیزلغه ، قاتللکه تشویق ایدییوردی. شاعرلری بیله حیدودلغهچیقیور وسویلهدکلری شعرلرده هپ تورکلرك امحاسنی توصیه ایدییوردی .

تورکلرك ، مالی ، عرضی ، قانی حلال عد اولونیوردی . کیتدکجه همان هر بولغار تورکلری پارچه پارچه ایتمکدن ، مالنی چالمقدن ، عرضنه تجاوز ایتمکدن باشقه برشی دوشونمهیوردی .

٤— حیدودلر وقومیتهجیلرله حکومتك قوای عسکریهسی آراسنده دوام ایدن مجادلات حیدود وقومیتهجی اولمیان بولغارلره القای دهشت ایتمکدن فارغ اولمایوردی . بو قورقو سببیله خرستیان و مسلمان أهالی آراسنده ، علی الاکثر ، ظاهری مناسبات حسنه دوام ایدیوردی . یوقسه بولغارلرك أك ناموسلولری بیله تورکلره قارشی عداوت بسلهیوردی ؛ هر فرصتده بونی اظهار ایتمشلردر .

٥— بولغارلر عاقبت أوروپانك مداخلاتنی جلب ایتمشلردی . عثمانلی ژاندارمهسی أوروپالی ضابطانك تربیه وتفتیشی آلتنه قوندی . أوروپا سیویل مأمورلر دخی کوندردی . بونکله برابر قومیتهجیلق وحشتلری آزالمادی ، بالعکس چوغالدی . بوندنده اصلاحاتدن بحث ایدن بولغارلرك حقیقی مقصدی اصلاحات دکل عصیان قوتیله مختاریت ویا بولغارستانه التحاق اولدیغی آشکاردی .

٦— قانون أساسییه رغماً بیله قومیتهجیلق شقاوتی زائل اولمادی . مدحت پاشانك أثر همتی اولهرق اعلان اولونان ایلك قانون أساسینك مملکتمزده آچدیغی دور مشروطیت ، خاقان مخلوع طرفندن لغو ایدیلهسهیدی، شبههسز، ماکدونیانك وعموم روم ایلینك داها قوی ودرایتلی آلارله ، داها مکمل طریقلرله ادارهسی تأمین ایدیلیر ، بوکونکی فلاکتك ئوکی آلنمش اولوردی . هیهات !

بوقطعیحقایق اوزرینه بولغارلرك وحشتوشقاوتی، ناصل معذورکورولهبیلیر؟ هایدی مختاریت ، استقلال آرزوسنه اعتراض ایتمهیهلم، فقط علیالاطلاق حاکم ملته

منسوب هرفردك، سن ونوع تفريقى اولمقسزين ، قتلنى .. مال وعرضنك غصبنى مباح وحلال عد ايتمك ناصل مشروع اوله‌بيلير ؟

بولغارلرك أديبلرى ، شاعرلرى ملتلرينك وحشت متعصبانه‌سنى تحريكده اوقدر ايله‌رى وارمشلردى‌كه انسان بر ملى منظومه‌لرينى ، شارقيلرينى اوقوديغى زمان تيتره‌ر . مثلا بولغار شاعرى خريستو بوته‌فك تورجه‌يه (حامد مخلص) بك طرفندن ترجمه ايديلن شو منظومه‌سنى اوقونسون ، و بولغار قومنك عليهمزده‌ناصل تحريص ايدلديكى .. روحى نه سياه كينلر .. انتقاملرله تربيه ايدلديكى آكلاشيلسين!

آلتون آرسلان !

سلاحه صاريليركن :

آديو آنه‌جكم

كل والده كل ، يتر بوافغان
چونكه ينه هرطرف قان !
حيدود دكل ، اختلالجى‌يم بن
البته ئولوم ظلمدن اهون .
تركلر بزى قوغدى كنج ايكن بز ،
قان آغلادى آنه‌لر سببسز .
محو اولمالى‌در بوكون بو ظلمت ،
ذلت ايله هيچ يشارمى ملت ؟
ياڭچين قيالر ايچنده شيمدى
قان ، صارغى ، ياره ، كميك بليردى !
« ما كدونيا » نم مزارم اولسون ؛
كنج قيزلره بركذارم اولسون .
بركون «طونه!» دن كچركن آنسز
ياوروك ووروِلور . قاليرسه جانسز ،
سن آغلامه كول ـ كولن وطندر ـ
قورقاقلرى ، قورقوبى اوتاندر !
« آغوش محبتك پياپى »
« ويرمش بكا ايشته قانلى برشى »
« عزمم وشهامتم فزوندر »
« بن عمريمه هيچ ديمم اوزوندر »

« مطلق ئولورم ، ئولوم شرفدر ! »
« نرده پدرم ، بكا سلفدر »
« سن سوت أميور ايكن ممه‌مدن
طول قالدم اوغول » ديمش ايدك سن !
عفو ايت بنى قهرمان والده ،
ترك ايليورم سنى بوحالده ؛
ظلم آتشى تتره‌يور كوزمده ،
باق سوكيلم آغلايور ديزمده ؛
كوى ياندى ، ييقلدى ، شيمدى هركس
برسس طويور :
— كاوورميدر ؟.. كس !

بر تركى بولوبده دورده بولك
طوپ .. سونكو .. قيليج .. آتشله ئونك!
آرتق بزه‌ده بر وظيفه اولسون :
طاغلر باشى قان .. كميكله طولسون !
بركون ينه كوى ينار وتركلر
كنج قيزلرى قهر ايدر سوروكلر ،
اوكسوزلرى آتشه آتارسه ،
عرضلر ينه ييرتيلير ، يانارسه ،

أی والدهٔ امل نزارم .
صور کنجلره نره‌ده‌در مزارم !
دیرلرسه‌که : ـ هایدی اوغلك ئولدی ؛
برترکی‌ده اوردی دورده بولدی ؛
شمدی شو چنار دیبنده برطول
برشیٔ یاپیور : مزاری ؛ کیت بول !
ایشته اووقت متانتکله
کل آغلامه کل کوزلجه دیکله :
بلکه شو تونك و شو چاریقلر
میراث قالیر . نه‌در .. نه‌یم وار !
« برقانلی فشنك ، دیدکدی دون سن .
کافی بکا ، ئول ، قادین دکل سه‌ك .. »
ئولمك بیله آز ، یشارمی انسان ؟..
« ماکدونیا » ده نیشقیریر ایکن قان !
کل اوپ بنی باق ، مزار آچیلدی
طوپراقلره لاله‌لر صاچیلدی
ملت سزی کولدیرر یشارسه .
بالقانلری طیرمانوب آشارسه
لکن بنی‌ده اونوتما یاد ایت !
کل قبریمی هرسحرده شاد ایت !
وقتاکه ، کویك پری ادالی
آلتون ممه‌لی کوزه‌ل صدالی
کنج قیزلری طوپلانیرده بردن
بالقانلیلرك مناقبندن
برمرثیه ، اختلاله عائد
عشقه .. ئولومه .. ملاله عائد !
سویلرلر وجته « حورا » دونرسه .
تورکك کوزی کور اولور سونرسه
کیت سویله بنی اونوتمه‌سینلر
برقانلی .. بلوطلی مدفنم وار .
شاید آنا ئوله‌دن کلیرسه‌م
بالالره طوغری یوکسه‌لیرسه‌م
باق شورده ده‌کیرمنك دیبنده
برمشجره یوقمی مور وزنده ؟
ایشته اوراده منکشه‌لردن
بر طاق ظفر یاپك مزین ؛
آلتنده اونك سلاح چاتیلسین ؛
اطرافنه لاله‌لر آتیلسین
بالاسنه آل .. بیاض .. یشیل بر
سنجاق چکیکز ؛ ظفر طفردر !
برترك نفری کوزی اویولمش
ألبیسه‌سی ییرتیلوب صویولمش
زیرنده اونك ایدکده بردار ،
قالسون اوراده سفیل ومردار ! . .
کوکسنده‌کی لوحه‌نك مآلی
شونلر اوله‌جق ، باقك تعالی :
« بلغار یشاماز ، یشار بو سنجاق
« ماکدونیاده یوکسه‌لیرسه آنجاق ! »

*
* *

خرستیانلری استخلاص دعواسنك نه‌قدر ساخته ومرائیانه اولدیغنی لایقیله آکلاشیلمق ایچون ماتن غزته‌سنك باش محرری استه‌فان لوزانك (خسته‌نك باش اوجنده) عنوانلی أثرندن زیرده‌کی صحیفه‌لری نقل ایدیورم :

« تورکلرك قتل عاملر مسئله‌سنده برقادین وبر ارکك فکریمی تنویره سبب اولمشلردر. نیچون اسملرینی سویله‌میه‌یم؟ ارکك ، برفرانسز ضابطی ، ماکدونیا ژاندارمه مفتش عمومیسی جنرال « بومان » در : قادین ، بر « سوردوشاریته » ، استانبولده فرانسز خسته‌خانه‌سی مدیره‌سی « سورژان » در .

« سور ژان بکا دیدی‌که :

« — سورلرمزدن هیچ بری بوقدرکه رنجیده ایدلمش وحتی قورقوتولمش اولسون. ایچمزده ارمنستان طاغلرینك الك مجری کوشه‌لرنده ایفای وظیفه ایدنلر واردر . بر دانه‌ی بیله نه‌بر تجاوزه ، نه‌بر سؤ معامله‌یه قطعیاً هدف اولمادی . خیر افندم ، تورکارده موجب شکایت بر حرکت کورمدك . بزم الیمزده ، برچوق خرستیانلردن زیاده ، اونلرك عندنده مقدسدر . »

« جنرال بومانه کلنجه شویله سویله‌دی :

« قتل عام اجرا ایدنلر هپ تورکلردر ظن ایتمیکز ؛ بوکا قربان اولنلر هپ بلغارلر ،
« روملردر اعتقادنده بولنمیکز . اکر حقیقتی ، اولدیغی کبی ، اوکرنمك ایستیورسه‌کز
« ماکدونیا حادثاتنه دائر اون برفرانسز ضابطنك بوندن برقاچ آی اول یازمش اولدقلری
« راپورلری اوقوییکز . ایشته ، بونلر ، سزك عرقکزدندر ، سزك حالت فکریه‌کزی ،
« سزك اعتقادیکزی طاشیورلر . بوراپورلری اوقوییکز ؛ اوکا کوره حکم ایدرسکز . »

« بوراپورلری اوقودم ، عقللر آلیور :

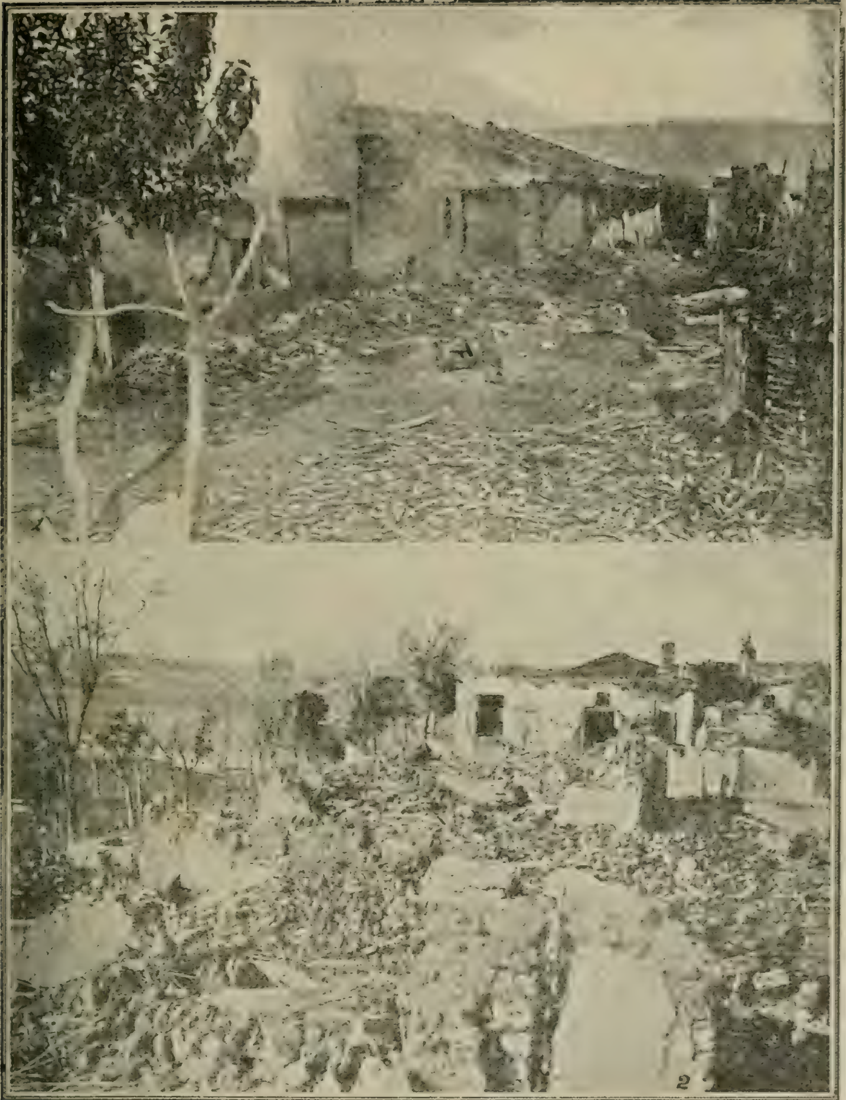
« بونلردن بری بر فرانسز یوزباشیسی طرفندن یازلمش ، شویله باشلیور : « تعمیق ایدیله‌جك اولورسه کوریلورکه ماکدونیا قتاللری بوتون تفرعاتیله بلغار تررویستلری، بلغار قومیته‌جیلری طرفندن اولجه ترتیب ایدلمش و دائما برحسابه مستند بولنمشدر . بو حساب ، پك ساده ویك نظرده پك مصیبدر . اوده ، ترکیانك وحشی وغیرقابل اصلاح ، ودائمی بر آنارشی ایچنده بولندیغنی وخرستیان عناصره بشری بر موجودیت وآسایش حقنده الك ابتدائی شرائطی بیله تأمیندن عاجز اولدیغنی اوروپایه قارشی اثبات ایتمکدر . اونلر ایچون هر شیدن اول اوروپانك نظر دقت و تقبیحنی جلب ایتمك لازمدر » . بو راپورلرده اثبات ایدیورکه اوروپایی دها امین برصورتده غلیانه کتیرمك ایچون سؤ قصدلر ، بالترجیح دائما بین‌الملل شمندوفر کذرکاهلرنده ، اجنبی پوسته‌خانه‌لرنده ایقاع ایدلمکده‌در .

« ایشته بوسببله ۱۰ اغستوس ۱۹۱۲ تاریخنده فرانسز شرکتنه عائدسلانیك ـ دده‌اغاج التصاق خطنك سلانیکدن اعتباراً ۲۳ نجی کیلومتروسنده ایکی بومبا بولوندی. ینه بوسببله ۱۲ اغستوسده سلانیك آوستریا پوسته‌خانه‌سنده بر بومبا پاتلادی . ینه بوسببله ٤ ایلولده پرلپه دیون عمومیه اداره‌سنده دیکر بر بومبا اشتعال ایتدی . طبیعی بوسوء قصدلرك فاعلی اولان تەررورویستلرك هانکی ملته منسوب اولدیغنی سویله‌مك زائددر .

« یالکز ۱۰ آغستوسده بلغارستان حدودنده « بالانقه » حکومت مأمورلری طرفندن ماکدونیایه ادخال ایدلمك ایستنیلان قرق قدر بومبانك کشفی بونلرك کیملر طرفندن اعمال ایدلدیکنی وکیملر طرفندن استعمال اولنه‌جغنی پك اعلا کوسترر .

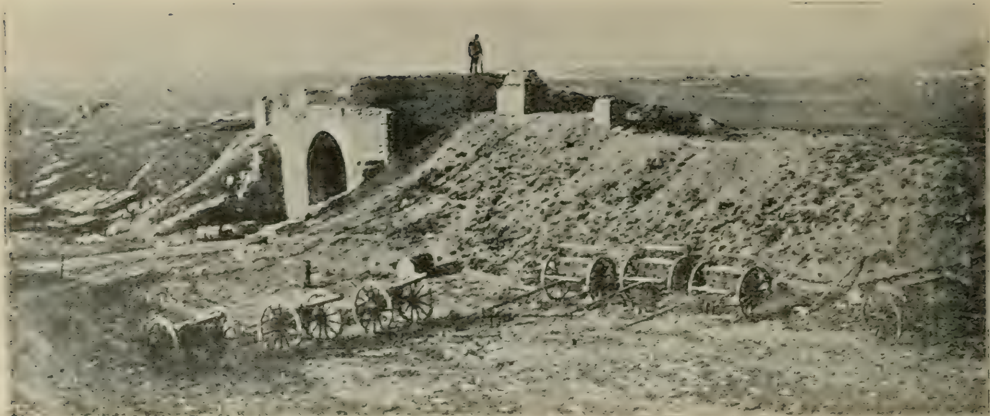
« ینه ماکدونیاده بین‌الملل ژاندارمه ضابطانندن بر فرانسز ضابطنك راپورینی کوردم. معهود قوچانه وقعه‌سندن بحث ایدیوردی . بووقعه بلغارستانده بیوك برهیجان اویاندیرمش وحربه وسیله اتخاذ اولنمشدر :

« ۱۱ اغستوسده بری سبزه، دیکری حبوبات پازارینه اولمق اوزره ایکی بومبا آتیلمش. بونك اوزرینه بر قارغشه‌لق اولمش . بوقارغشه‌لق اثناسنده عسکر ، اهالی‌یه راست کله

یانمش مسلمان کویلری

ایشته روم ایلنده مسلمان کویلرینک أکثری بویله یاقیلوب کول حالنه قونولدی.

دشمن ألنده أسیر : أدرنه استحکاماتندن بری

آتش ایمش . برده اهالی آره‌سنده بر مصادمه وقوع بولمش ، بونده‌ده فضله تجاوزاتده بولونیلمش . یالکز بیلنمه‌ین برشی وارسه اوده تلف اولانلرك ملیتی‌در . فرانسز ضابطی بوکا دائر تفصیلات ویریور: کرك انغلاق اثناسنده، کرکسه قرغشه‌لق ومصادمه نتیجه‌سنده ٤٧ کیشی تلف ٤٩ کیشی مجروح اولمشدر . تلفات ایچنده ٢٠ مسلمان ، ٢٥ بولغار ، ٢ موسوی واردر . مجروحینك‌ده ٣٠ ی مسلمان ١٩ ی بولغاردر . دیمك اولیورکه ضایعات همان هرایکی طرفده مساویدر . حالبوکه أوروپانك نظرنده قوچانه بومبالریله تلف ومجروح اولانلر آنجق بلغارلردر.

« دیکر راپورلرده بودرجه عجیب بر طاقم حادثه‌لردن بحث ایدییور : برطاقم افشاآتی محتوی بولنیور .

« مثلا بر بلغار کوینده بر بومبا پاطلامش ، کلیسانك قپوسنی تخریب ایتمش ؛ حالبوکه انغلاقدن برکون أول، مخصوصی کبی ، بوتون خرستیانلر کویی ترك ایتمشلر ؛ سوءقصددن یالکز اسلاملر متأثر اولمش !

« کذا بر بلغار کوینده اهالی بربرینی ئولدیرمکه باشلامش . ژاندارمه‌دن امداد ایسته‌ین بلغارلر ایمش ، فقط طلبلرینی عن قصدٍ او صورتله اجرا ایتمشلرکه ژاندارمه‌لر وقتنده یتیشه‌مه‌مش . بوراپورلرده داها عجیب، داها بکله‌نیلمدك شیلر وار. انسان بونلری اوقورنجه کندی کندینه: صاقین وقایع ماضیه حقنده‌ده بعضاً پك فنا برصورتده آلدانمش اولمایه‌یم ؟ دیه صوریور . و خصوصیله ١٨٩٥ تاریخنده أولجه ترتیب اولنه‌رق سلطان عبدالحمیدك أمریله رسماً اجرا ایدیلن قتاللر مستثنا اولمق اوزره متهالکانه تصویر ایدیلن بتون وحشتلرك، بتون قتاللرك اصل واساسی اولمدیغنی تسلیم ایتمك اقتضا ایدیور . چونکه تورك عسکری امر آلیرسه شدت کوستریر. یوقسه سوق طبیعی اعتباریله نه ییرتیجی، نه‌ده خونریزدر. »

*
* *

محاربه‌دن پك آز مقدم وجوده کتیریلن اختلال حقنده غزته‌لرده کورولن زیرده‌کی وثائق‌ده قارئلر اوقوینجه بولغارلرك قومیته‌جیلق تشکیلاتی حقنده تام بر فکر ایدینمش اوله‌جقلردر :

۱ — بلغار رؤسای اشقیاسندن چرنوپه‌یفك استرومجه‌ده دزدست اولونان برمکتوبنك صورت مترجمه‌سی‌درکه یکی عصردن نقل ایدلمشدر :

سوکیلی هم فکر آرقداشلرم .

بر مدتدنبری برچوقلری عروپلرك برلشمه‌سندن بحث ایتمکه باشلادیلر .. صوفیه‌ده بونك حقنده برقاچ کشیدن مرکب براجتماع یاپیلمش ... صوفیه غزته‌لری بواجتماعه قونغره نامنی ویریبورلر . . . بوکبی ایشلر ایچون حق کلامك ماکدونیاده بولنان وبوودەلره عائد اولدیغنی اونجه سویلدیکمز کبی شمدی‌ده سویلرز . بوسببله غزته‌لرك موضوع بحث ایتدیکی قونغره‌یه هیچ براهمیت ویرمدك. شمدی اوقونغره حقنده برآز سویلیه‌جکز. اوقونغره‌نك قرارلری وارمش ! اوقرارلردن بر صورت سزه کوندریبورز . کیم‌بیلیر نه‌سببله غیرممنون اولان یدی کشی بواجتماعی یاپمشلر . (لازاروف وملەتیچ) کبی افندیلرك آیاق باطردیسی یاپمقده اولدقلرنی سویلمك پك حقلیدر . هرنه‌قدر اوروپایه کیدوب ماکدونیا احوالنی بیلدیرمشلرسه‌ده بونلرك هپسی « طانه نیقولوفك » قالبندن‌درلر . (طانه) یالکز (دونچویه) حرامی افراد سوق ایده‌بیلور . او افرادده آنجق بزم یاپدیغمزی ییقمق فکری واردر .

چوقدنبری هپمز بیلیورزکه بو افندیلر یالکز قهوه‌خانه‌ده‌کی صنداليه‌سندن سرد افکار ایتمکی بیلورلر . اونلر یالکز پاره چکمکده اربابدرلر . اونلر خسته‌یه اوزاقدن رچته یازان وخسته‌نك یاننه تقربله اوکاکوره تداوی ایتمکدن قورقان دوقتوره چوق بکزه‌رلر.

اونلرك مکتوبلرندن دخی افرادلرینك نه‌قدر اقتدارسز ، اهلیتسز آدملر اولدیغی پك کوزل آکلاشیلور . جمعهٔ بالایه کوندردکاری افرادك اوراده‌کی حرکاتندن‌ده (۱۹۰۲) سنه‌سنی یکیدن میدانه چیقارمق ایستدکاری تظاهر ایدییور. فقط (جمعهٔبالا) اهالیسی آرتق اونلرك چایشمه‌لرینه اهمیت ویرمیه‌جك ظن ایدرم. اوبولده چایشمه‌نك لذتنی‌طاتدیلر. بوندن باشقه بزایشلرك نصل کله‌جکنی بیلمدیکمز ایچون ملتمزی واونك قوتی‌قیمتلی طوتمق لازمدر. سزك اقتدارلی اولدیغکزه و (بوما) ایله (اختلال) صورتلرندن بربله‌چالیشمق آره‌سنده نه‌کبی برفرق اولدیغنی تفریق ایده‌بیله‌جککزه ایناتیورم. وبنه ایناتورم‌که (سز برلکده خانه‌کزك یاقیلمسنی ایسته‌مدیککزی بوافندیلره‌کوستره‌جکسکز) زیرا اونی سزده یاپه‌بیلورسکز اونلرك یاردیمنه لزوم کورمزسکز . بن شمدی سزه کلدم . (زیرا باشقه یره کیدییورم . فقط سز طوپلانه‌رق (اوستروماتك) صاغ طرفنده کویلرده براجتماع یاپك . اوراده سزه لازم اولان شیلرك مذاکره‌سی صره‌سنده بروجه‌آتی نقاطی‌ده تفکرله اتخاذ مقررات ایدیکز .

۱ — اختلال صورتیله‌می یوقسه بومبالرله‌می‌چالیشمق ایسته‌دیککزی قرارآلتنه آلك .

۲ — اکر بومبالرله چالیشمق ایسترسه‌کز قضاکزده نه‌قدر افراده لزوم واردر ؟

۳ — قضا جمعیتی تشکیل ایتمك لازمدر .

٤ — هانکی وویووده‌یی ونه‌قدر معیتی أفرادینی انتخاب ایدییورسکز .
٥ — سوقیات ایچون قتال ورهبرلر حاضر ایدیکز .
٦ — کویلرکزده بولنان تفنکلر ایچون نه‌قدر فشنکه احتیاج اولدیغنی بیلدیریکز .
٧ — کوی ملیسیالری دوزوللی‌در .
٨ — بر طاقم ایسته‌مدیککز افندیلرك کله‌بیلمسی وایسته‌دکلری حرکته سزی مجبور ایتمسی احتمالنه قارشو نه‌کبی تدابیر اتخاذی لازمدر .
٩ — بعض تورك چته‌لری تشکیل اولنمشدر. اونلره قارشو نه‌کبی تدابیر اتخاذی موافقدر. بونلری قرار آلتنه آلدقدن صوکره ولایت جمعیتنه یازیکز ولایت جمعیتنجه‌ده بوقرار قبول اولندقدن صوکره صوفیه‌یه کوندریله‌جك واو صورتله عموم اهالینك ایستدیکی صوفیه‌ده آکلاشیله‌جقدر. بوصورتله سزك قرارلریکزه وآرزولریکزه (طانه نیقولوف) ك قرارلرندن زیاده اهمیت ویریله‌جکدر. (طانه‌نیقولوف) کندی بیاننامه‌ـنی (یوان اسمولارسکی) (یوان بلجف) (ایلوبوروبلی) (قسطه پوته‌تو) ودها ایکی اوچ وویووده‌یه کوندرمشدر . اونلر اونك انتخابنی تصدیق ایتسونلر. ظن ایدییورم‌که سزده بونلردن دها چوق عقل وفکر واردر. زیرا وویووده‌لرجاهلدرلر. (طانه) شارلاتاندر یاپه‌رق برقاچ مهرایله برقرارآلنه واطرافنی آتشه صالمغه چالیشیور واهالینك فکرینی آلمادن أول ایش کورمك ایسته‌یور.
(پاوه‌ل خرستو) که کندیسنی مناسترمرخصی کوستریور. بوکونلرده مناسترمرخصی دکلدر. ومناسترجهتندن هیچ کیمسه‌نك اعتمادینی حائز دکلدر. بومرخصلر قرق کشی طوپلانوب کندولرینی انتخاب ایتدکلرینی سویلیورلر . یالاندر . یالان اولمسه‌ده صوفیه‌ده قیرق طولاندیریجی طوپلامق کوچ دکلدر. زیرا اویله آدملردن صوفیه قهوه‌لرنده بیکارجه بولنور.
سلاملر : چرنوپیه‌ف

هامش ـ بنم بوراده غزته‌لره کوندردیکم مکتوب صورتنی کوندرییورم . سزدن جواب آلندقدن صوکره سزه رسماً یازیله‌جقدر .
بونلرك صورتلرینی چیقارك واوستروجه‌ده (یوان نیقولایفه) کوندرك . اك چوق سز (پورآرتورلیلر) کوزلجه دوشونك. زیرا آنلرك کوزی سزده‌در. واونلر دوشونیورلرکه سزده بولنان سلاحلری آلسونلر ، اونلرله سزی قاریشدیرسونلر وبر اختلال یاپسونلر . بوراده بعض کویلیلرك سلاحلرینی اونلر آلمشلردر .

***

٢ — ینه استروجه‌ده بولنان قومیته‌نك مهم بر اجتماعنده عقد اولنان مقرراتی ناطق اولان بر وثیقهٔ مهمه‌یی عیناً درج ایدییورز :

بلغارستانده ماکدونیا قومیته‌سی نامیله طانه‌نیقولوف ورفقاسنك صورت اجتماعی‌واتخاذ اولنان مقرراتی ناطق بیاننامه‌در :
حدود خارجنده‌کی جمعیتك اعضاسی اولان (پاوه‌ل خرستوف) افندی وبیتولا (مناستر) ولایتی جمعیتنك مرخصی (کورکی پاپا خرستوف) افندی ماکدونیا ایشلرینك قیمتنی بیله‌رك

قومیته‌جیلرك وحشتلرندن بر نمونه

قتل عام ایدیلمش مسلمانلر

بو فوطوغراف پرزرینده‌كی قتل عامك بر صحنهٔ فجیعه‌سنی كوستریور

ایچرووده‌کی قومیته آدملرینك برچوق زمان ایله مقابله‌کورن باغیرملرینی ایشیده‌رك بو سنه‌نك حزیران ابتداسنده بلغارستانده بولنان واسکی ماکدونیا ایشنك مرخصلری اولان افندیلرله کوروشمك واجتماع یاپه‌رق ترکیه‌نك احوالی پك ضعیف اولدیغی شو صره‌ده نه یاپمق لازمکلدیکنی دوشونمك وعائد اولدیغی ذوات طرفندن دوشونیلمین وبرشی یاپیلمیان بو ایشلری تذکر ایتمك ایسته‌دیلر. برنجی اجتماع (ت . ت نیقولوف) ك خانه‌سنده اولدی. واوراده شو افندیلر حاضر بولندیلر . (ت . ت نیقولوف، مایور. دریومنچوف ، کورکی بابا خرستوف . علکساندر افتیموف . ق . زاقوف) ایکی هفته صوکره ایکنجی بر اجتماع اولدی . واو اجتماعده دها التی یدی وویووده حاضر بولندی . برنجی و ایکنجی اجتماعده ترکیه‌نك احوالنه وبلغار جمعیتلرینك چالیشملرینه دائر مداولهٔ افکار ایلدکدن صوکره شو قرارلر اتخاذ ایلدی :

١ — ایتالیا حربی . یمن عصیانی. آرناوودلق اغتشاشاتی وداخلنده‌کی نازك ایشلرله ساعت بساعت سقوطه طوغری کیدن ترکیه‌نك احوالی . اواجتماعلرده بولنان بتون افندیلر بویله برزمانده چالیشمایه‌رق سکوت ایتمه‌نك کناه اولدیغنده متفق‌الفکر ایدیلر .

٢ — ایچریده‌کی جمعیتلر احوالنك پك فنا اولدیغی آکلاشلدی . فقط تام ایی‌ده دکلدر . عموم اوراده بولنان افندیلر ایچریده‌کی جمعیت افندیلرینه بیان ممنونیت ایتمکله برابر ایشلرك اولکی قدر ایی ویولنده اولدیغنی سویله‌دیلر . اوجمعیتلرده متحداً چالیشمق فکری غائب اولمشدر . اوسببله بیوك ایشلر یاپمق ممکن دکلدر . جمعیتك پاره‌سی و تام فداکار وویووده‌لری نقصاندر . ماکدونیانك ولایت جمعیتلری کویا هربری کندیسی ایچون چالیشیورلر . اوجمعیتلرك بلغارستانده بولنان مرخصلری‌ده کویا آیری آیری مساعده بولنیورلر. مرخصلردن طودور لازاروف مع التأسف برسنه‌دن بری اسیرفراشدر. بوسببلردن طولایی اجتماعده بولنان افندیلر جمعیتك ایشلری ایلریلیه بیلمك ایچون بهمه‌حال اتحاد ایتمکه وبرچوق اسکی ویکی وویووده‌لرك متحداً چالیشمه‌لرینه قرار ویردیلر .

٣ — ماکدونیا مهاجرلری هرنه‌قدر چوق ایسه‌لرده صغوق قانلیدرلر . آره‌لرنده ارتباط یوقدر . بونلرك قوتندن استفاده ایده‌جك برافندی ظهور ایتمه‌مشدر . بلغارستانده بولنان مرخصلرك چالیشامامسیده صغوقلغك باشلیجه سببلرندندر. هرنه‌قدر بو صغوقلق مشهود ایسه‌ده بو ایشه چالیشه‌جق افندیلرله بوقوتدن استفاده ایتمك قابل اوله‌بیلیر .

٤ — رسمی بلغارستان حکومتی بوایشده اویویور ، فقط پاك وجدانلی متفق یکی فکرلی افندیلردن تشکل ایده‌جك بر ماکدونیا جمعیتی اوحکومتی اویاندیره بیلیر . رسمی بلغارستان حکومتی بو حالده اولمغله برابر بلغارستانك عموم فرقه رئیس و عسکرلرینك ، بیوك افندیلرینك وافکار عمومیهٔ مطبوعاتك ماکدونیایه مختاریت استحصالی ایچون شمدی‌یه قدر بودرجه مساعد اولدیغی ورسمی حکومتی بو ایشه کیرمکه مجبور ایده‌جك بر وضعیتده بولندیغی کوروله‌مشدی .

بوفکرلرك درمیانندن صوکره مجتمعین برقومیسیون انتخابنه باشلادی وقومیسیون شو افندیلردن متشکلدر : (دوقتور ولادوف ، مایور ، دریومنچوف ، کورکی بابا خرستوف، ق . زاقوف) بو قومیسیون غورنه بانیه کویده‌کی خسته‌خانه‌ده یاتمقده اولان مرحص

(لازار طودوروفك) فكرینی استمزاج وآتیده‌کی سؤاللری (لازاروفه) صورمنی تعهد ایتدی . اوكا سؤال ایتسونلر : آرتق ماكدونیاده آیری غروپلرك براشمه زمانی كلدیمی ؟ برلكده چالیشمق زمانی دكلمیدر ؟ یكی مرخصلر انتخاب ایتمك وایچریده برقونغره عقد ایتمك موافقمیدر ؟ قومیسیون (خرستوماطوف و پروفسور میله‌تیچ) له كوروشوب فكرینی صورمنی‌ده درعهده ایلدی . حزیران نهایتنده یاپیلان بر اجتماعده قرق كشی قدر اسكی وویووده‌لر حضورنده بو یاپیلان مقررات اوقوندی وآتیده‌كی ماده‌لر نظر دقته آلندی :

۱ — (طودورلازاروف) جوابنده بیان اولنان فكرلری شخصی نامنه قبول ایتدیكنی ، فقط محلی وویووده‌لردن جواب آلمادقجه اسكوب مرخصی صفتیله بیان فكر ایده‌میه‌جكنی سویله‌مش .

۲ — (خرستو ماطوف) ویردیكی جوابده بوافكاری قبول ایتدیكنی سویله‌مش .

۳ — (میله‌تیچ) جوابنده برلشمك ایچون صوك درجه چالیشمق لازم كلدیكنی زیرا بو حركتك قومیته‌ده عدم اتحاد واتفاق اولدیغنی وقومیته‌نك ضعیف بولندیغنی اوروپایه اكلاته‌جغنی سویلمش . انتخاب ایله او افندیلرك نزدینه كیدنلر متحداً ماكدونیا جمعیتلرینه دها اوچ مرخص انتخابیله برلشمك فكرینك حصولنه چالیشمغه قرار ویرمشلر . بر دفعه دها قومیسیون (طودورلازوروف) لك یانینه كوندرلدی . بوندن بر هفته صوكره دیكر بر اجتماعده قومیسیون شو قرارلری ویردی ،

۱ — قومیسیون (خرستوماطوف) له دها بردفعه كوروشسون دیه قرار ویرمش وایكی تموزده كورشمك ایسته‌مشلر . فقط (خرستو ماطوف) هیچ برجمعیتك مرخصی اولمدیغندن بحثله كورشمك ایسته‌مامش .

— (دولازاروف) جوابنك ماكدونیاده‌بولنان وویووده (علكساندروفدن) آلدیغی مكتوبده جمعیتك وضعیت حاضره‌سی دكیشدیرلسنه معارض بولندیغنی وایشله‌مك ایسته‌ینلرك ماكدونیایه كلسنی ومنحل مرخصلق اولدیغنی واوموتعلری (دوقتور قوشف ، دوقتور تاتاجف وپه‌یه‌پتروف) (بواسم تماماً اوقونه‌مامشدر .) لك اشغال ایتمكده اولدیغی یازدیغندن بحثله شدتله چالیشمانك ایی اوله‌جغنی سویلمش ... بواجتماعده یكی برقومیسیون تشكیل ایدلمش :

(ت . ت . نیقولوف ، پاوله خرستوف ، علكساندر پروته‌كره‌ف . دوقتور ولادوف ، كوركی پاپا خرستوف ، ق . زاقوف) بوقومیسیون آرتق شدتله ایشه كیریشلمكی وبرلشمك فكرینك حصولی ایچون برتحریرات عمومیه ایله ماكدونیاده‌كی عموم وویووده‌لره بوبیاننامه‌یی كوندرمكی و اونلردن رأیلرینك بو قومیسیون مرخصلرینه اعطا ایلملرینی رجا ایتمكی تعهد ایتمش . تاكه عمومی برقونغره عقد ایدیلنجه‌یه قدر .

ق ، زاقوف ، دوقتور ولادوف ، كوركی پاپا خرستوف ، مایوردربو منچوف .

طوبران فاجعه‌سی

طوبرانده فاجعه‌سی حقنده رودم ایلی غزته‌سنده تفصیلات آتیه‌یی نقل ایدیورز :

۳۰ آغستوس سنه ۱۳۲۸

بومبا أولجه سویله‌دیكمز وجهله پازار محله‌سنك اورته یرنده اشتعال ایتمشدر . بومبا بر

اون چوالی درونده بولونیوردی . کویلینك بری اون آلتی اوزره پازارده برچوال پازارلق ایدر . فیئاتی تقررایلر . قطار آلمغه کیتدیکی صره‌ده صاتیلمش اولان چوالك ایچنده بولونان بومبا پاطلار ومعلوم اولان خساری ایقاع ایلر .

مقتولین ومجروحینك مقداری حقنده مختلف شایعات دوران ایتمکده‌در .

اولکی کیجه‌یه قدر اجرا قلنان تحقیقات نتیجه‌سنه کوره نفوسجه اولان ضایعات بروجه آتیدر :

۱۳ مقتول	۱۱ ی اسلام
۲۱ آغیر مجروح	۱۷ سی »
۱۵ خفیف مجروح	اکثریسی اسلام

سلانیکه نقل ایدیلن مجروحینك عددی اون آلتی اولوب بونلرك بریسی‌ده چوجقدر . خبر آلدیغمزه کوره مجروحیندن برقسمی‌ده سیروزه کوندرلمشلردر . طورانده قالانلر ایسه خفیف صورتده مجروح اولانلردر .

سیروز بومباسی

یکی عصرك سیروز مخابر مخصوصندن :

ایلولك اون سکزنجی صالی کونی ساعت آلاتورقه آلتی‌یه یکرمی قاله‌رق اسکی جامع شریفك سوقاق دیوارینه وضع اولونمش اولان بر ماشین أنفرنال (جهنم ماکنه‌سی دینیلن بومبا) دهشتلی برطراقه ایله انفلاق ایتمشدر .

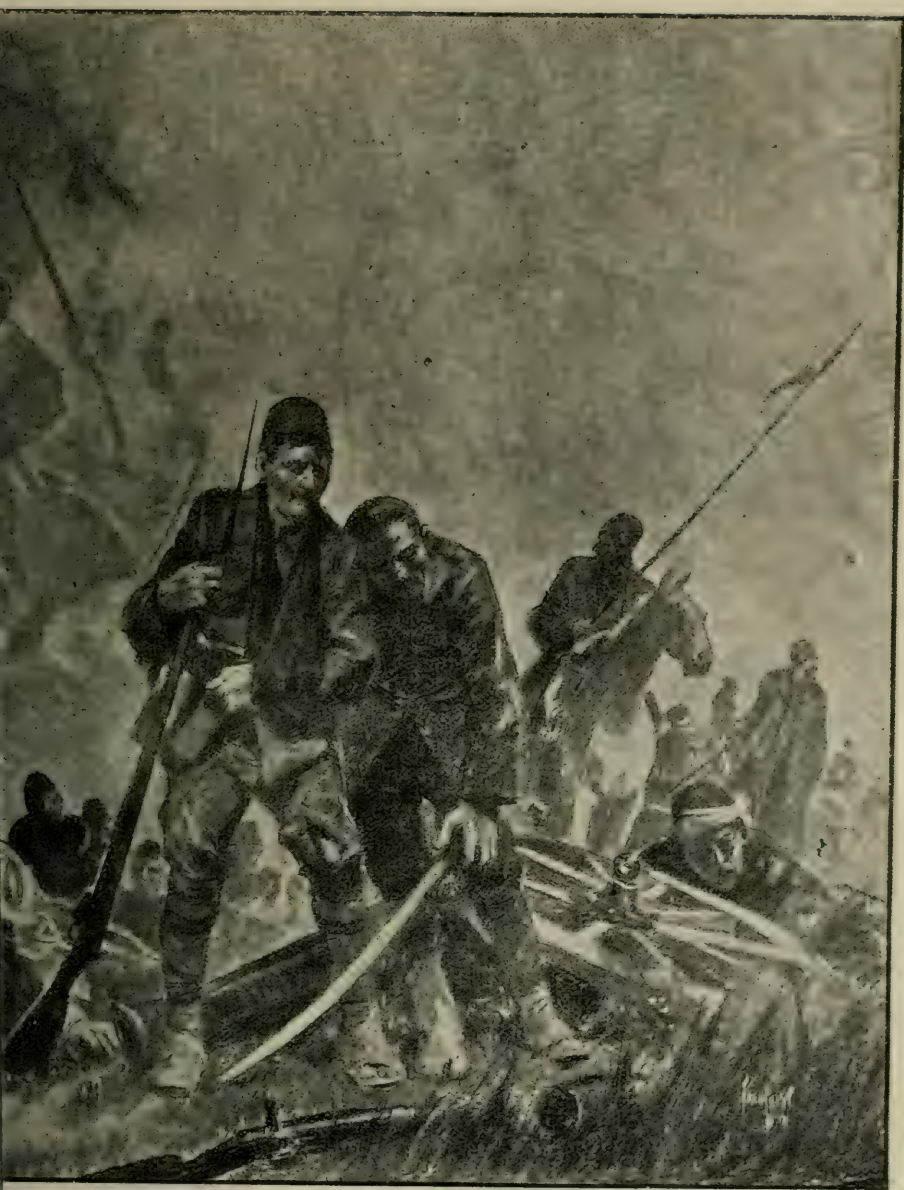
شدت انفلاقك تأثیریله اوجوارده بولونان خانه‌لرك جاملری قیریلمش ومغازه‌لرك برقسمی جزئیجه خسارزده اولمشدر. اهالیدن ایکی کشی آغیر واون کشی خفیف صورتده مجروح اولمشدر .

اجرا اولنان تحقیقات عمیقه نتیجه‌سنده وقعه مجروحلرندن بدرالدین محله‌سندن بکر خلیل . اشتریو نامنده بر شخصك دیواره اکیله‌رك بر شی قویدیغنی کوردیکنی وصوکره بومبانك پاطلادیغنی و (ایشتریو) نك قراره باش لادیغنی بیان ایتمشدر . دیکر بر مجروحده اشتریونك بومبایی وضع ایتدیکنی سویله‌مشدر .

سلانیکده‌کی بومبالر

صباح غزته‌سنه چکیلان تلغراف :

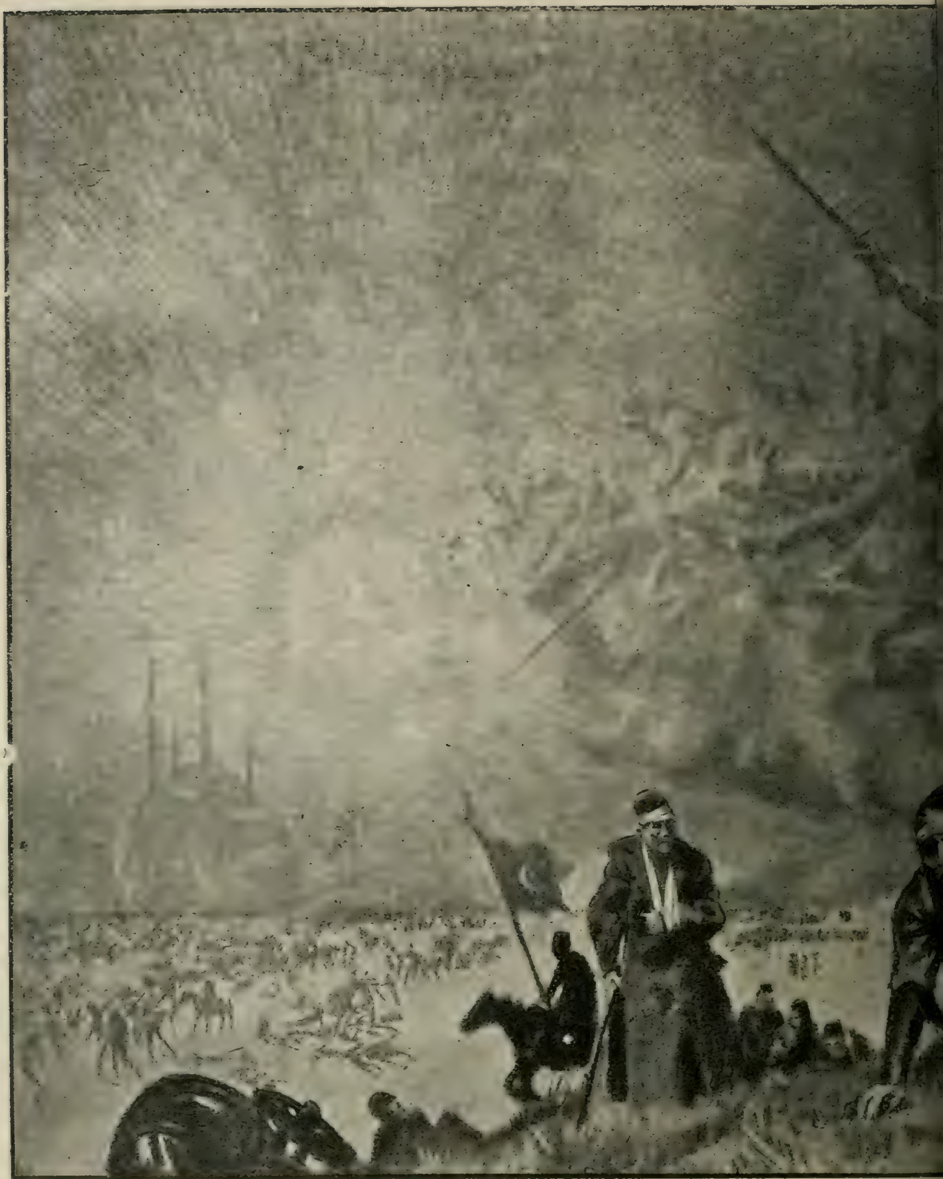
سلانیك ۱۷ ایلول — جمعه ایرتسی آقشامی زوالی ساعت سکز بچق راده‌لرنده دائرهٔ حکومت جوارنده واقع قاسمیه جامی قربنده یوله براقلمش بر یمورطه سپتی کورلمشدر . مذکور سپتی ابتدا مشاهده ایدن بربر محمد شبهه‌له‌نه‌رك درونی معاینه ایتمش وایچنده ماشین انفرناله مربوط بر بومبا بولندیغنی کورمشدر . بربر محمد درحال ضابطه‌یه مراجعتله اخبار کیفیت ایلمش ومأمورین لازمه محل مذکوره کیدرك جریان الکتریقی‌یی کسمك صورتیله اشتعالك وقوعنی منع ایتمشدر .

اوروپانك

انكليز غزته‌لرندن نقل ايديلن بو تابلو هلالك انخسافنى ، م

أى مسلمانلر ، اويانكز ، چاليشكز ، هرشيدن أول نفاق ترك اي

عصبندن بری

اسلامیه‌نك فوقنه صلیبك بر كونش كبی طلوعنی كوستریور .
اون وتناصر ایدیكز تا كه بوخیال أجانب مبدل حقیقت اولماسون .

مذکور بومبانك محذوری ازاله ایدلدیکی صره‌ده ایشیدیلن ایکی بومبا صداسی ایچه هیجانی موجب اوله‌رق چارشولردن هرکس أولرینه شتاب ایتمش ایسه‌ده دائرهٔ حکومتدن. چارشو واسکله موقعلری قره‌غوللرندن درحال سوق ایدیلن پولیس وژاندارمه محافظهٔ سکونه موفق اولمش وتحقیقاته باشلامشدر . اجرا ایدیلن تحقیقاتده بومبالردن برینك صبری پاشا جاده‌سنده واسکله قربنده‌بولنان هوا غازی اداره‌خانه‌سنك قارشیسنده‌کی عرصه‌ده، دیکرینك اونقپ‌نده ترامو‌ای یولندن بك حمامنه کیدن طار سوقاقده انفلاق ایتدیکی اکلاشلمشدر . بوایکی بومباده مهم بر خسار ایقاع ایلیه‌مه‌مش ، جوار ابنیه‌نك جاملرینی قیرمقله قالمشدر . نفوسجه ضایعات یوقدر . یالکز اوچ کشی خفیفجه مجروح اولمشدر . مجروحیندن بری آلمان قونسولاتوسنك فخری ترجمانیدر .

صباحه قارشی واردار جاده‌سنده، عثمانلی پوسته‌خانه‌سی کوشه‌سنده ینه ساعتلی بربومبا اهالی طرفندن کورولمش وپوسته‌خانه محافظه‌سنه مأمور ژاندارمه وپولیسلر طرفندن تللری کسیله‌رك محذوری رفع ایدلمشدر .

۳۱۷ سنه‌سی بومبالرینك خاطراتی اهالی بیننده هنوز موجود اولدیغندن شهرده ایچه هیجان حصوله کلمش، آچیق دکانلر قپانمش ایسه‌ده حکومتك اتخاذایتدیکی مسلك جدیتپروانه اوزرینه سکون عودت ایتمشدر . یقینده فاعللرك دردستی مأمولدر . نوری

* * *

سلانیکه شهر حالك (آغوستوسك) اون التنجی کونی کوچك محمد افندینك اوتلی کوشه‌سنده موضوع واشتعال ایتمکسزین بولنان بومبایی وضعایدن شخص دردستایدلمشدر. متجاسر مرقوم کوکیلی اهالیسندن اولوب برهفته‌مقدم کوکیلیلی ایلیا جیه‌رودیمو وقره‌صوله قریه‌لی استویقو ایله سلانیکه کلمشدی . بونلرك اوچیده تحت توقیف واستجوابه آلنمشدر . تحقیقاته دوام ایدلمکده‌در .

* * *

شیمدی‌ده مشؤم ۱۸۹۵ قتل عامی اوزرینه بر ضیای حقیقت نشر ایتدیکی وبیطرف بر منبع أجنبی‌دن ترشح ایتدیکی ایچون، استه‌فان لوزانك یوقاریده اسمی کچن (خسته‌نك باش اوجنده) نام أثرندن ، زیرده‌کی صحیفه‌لری‌ده اقتباس ایدیورم:

« قارئلرمدن استرحام ایدرم . سوزیمی أیی آکلاسینلر . بن هیچ قتل عام اولمامشدر دییورم . هیهات! أوت ، اولمشدر .

« بالخاصه وقتیله موسیو پول قامبونك جرأتکارانه بر بصیرتله خبر ویردیکی ، ویقتور بەرارك قوتلی‌قلمیله تصویرایتدیکی قتل‌عاملر اجرا ایدلمشدر. لکن‌بونلر امرتحتنده یاپیلمشدر. امری ویره‌نك‌ده کیم اولدیغی معلومدر .

۱۸۹۵ سنه‌سنده براقشام خلیج درسعادتك اوبر اوجندن خواجه‌لر کلدیلر. وکیزلیجه دیدیلرکه :

— بیلیرمیسك ، افندمز خرستیانلرك قتلنه مساعده ایتدی . ایشته بو فجیع کیجه‌ده رسمی لیسته‌ده اسملری مقید اولان اوچ بیك ارمنی بر دانه قالمینجه‌یه قدر قتل اولندیلر . عینی امر ؛ تلغرافلر ، واپورلر ، یوللرله ارمنستانك تااوبر کوشه‌سنه قدر کیتمش ، وافندینك امرندن استفاده ایدلمشدی . خواجه‌لر تکرار مداخله ایدوب‌ده :

— یساق ! افندمز آرتق دوام ایدلسون دیور . دینجه‌یه‌قدر خرستیانلر کسیلمشدی .

اوت ، بوتون بونلر تاریخه کچمشدر . بونلر ایچون شبهه‌یه محل یوقدر . لکن تاریخك یاننده خرافات‌ده واردر . اکر حق‌شناس ایسه‌کز اختراعلری ، مبالغه‌لری وبالخاصه شرق اقوامنك خصوصیت دماغیه‌سنی حسابه قاتملیسکز . بومفکوره‌وقدر عجیب . اوقدر قاریشقدرکه مقتول بعضاً سوء قصدك فاعلیدر . قاتل ایسه تحریك ایدیلندر .

باقیکز یوزلرجه امثالی آره‌سنده برمثل آله‌لم :

۱۸۹۵ ده ارمنی‌قتالی اثناسنده سیواس فرانسز قونسولوسنك زوجه‌سی‌مادام قارلیه‌نك یازمش اولدیغی پارلاق صحیفه‌لر هنوز عمومك خاطرنده‌در :

« برکون قتل‌عام باشلار . اوزمان قونسولوس‌النه برسلاح آلیر ، برسلاح‌ده زوجه‌سنه ویرر . هر ایکیسی‌ده اولرینك تراچه‌سنه چیقارلر . فرانسز بایراغنی یاری‌یه قدر چکر ، بکلمکه باشلارلر . نه قدر ارمنی ، نه قدر خرستیان وارسه قونسولوسخانه‌یه التجا ایدر . اوچ آی متمادیاً حقیقی برمحاصره‌یه دایانیرلر ! قونسولوس ، صباح ، آقشام بولندیغی بنانك طامنه چیقار ، نوبت بکلر . محاصرلر براز فضله تضییق ایتدیمی نشان آلیر ، آتش ایدر . یورولوب‌ده استراحته احتیاج کورونجه قاریسی اونك یرینه کچر ، بکلمکه باشلار . برکیجه قیب قیرمزی برعلو کوکلره چیقار . باقارلر : سیواسك اولری یانیور . یانغین توسع ایدر . یغماجیلق باش کوسترر . او وقت مادام قارلیه کیینیر ، طیشاری چیقار . یانان سوقاقلره کیرر ! قادینلری اللرندن طوتارق اوینه کتیرر . یمك صالوننده هپسنه برر شیلته ویرر . یانغینی سوندرمك ایچون اشیاسنی حاضرلار . . . وتکرار ایدیورم ، بوحال تمام اوچ آی دوام ایدر !

« اوت ، بوصحیفه‌یی کیمسه اونوتمادی . مادام قارلیه بوحرکتی سببیله « لژیون دونور » نشانی آلدی . بونشان هیچ برزمان بوندن دها بیوك برقهرمانلغه مکافاة اولمامشدر . لکن بووقعه‌لره عائد دهابرطاقم تفصیلات واردرکه عمومك مجهولیدر . بوتفصیلات مادام قارلیه‌نك حرکاتنده‌کی علویتی اصلا اخلال ایده‌مز . یالکز اوزمانکی حادثاتی غریب برصورتده تنویر ایدر . بونلر قونسلوسك رسمی راپورنده مندرج اولدیغی حالده ، شایان عبرت بر تصادف اثری اوله‌رق قطعیاً اشاعه ایدلمه‌مش ، کیزلی طوتلمشدر .

« موسیو قارلیه ؛ قونسلوسخانه تراچه‌سی اوزرندن محاربات یومیه‌سنه دوام ایتدیکی صره‌ده برکون ، قولاغنك تا یانندن برقورشونك ویزیلدایه‌رق کچدیکنی طویار .

« قورشون آرقه‌دن کلیوردی . شبهه‌سزکه أوده بولنانلردن بری طرفندن نشان آلنه‌رق آتیلمشدی . آرقه‌سنه دونر ، کندیسنه توجیه ایدیلن سلاحی . دها نامولوسندن دومانلر چیقارکن کورور . آتش ایده‌نی‌ده آکلار : بو برارمنی ایدی . حالبوکه قونسولوس

بوارمنی‌بی شبهه‌سز اولومدن قورتارمشدی. اوچ کوندر قونسولوسخانه‌ده یاتیریور، اوراده بسلیوردی . حریفك اوستنه یورور، دیرکه :

« — بدبخت ، نه یاپدك ؟..، بن سکا ایلك ایتدم . حیاتمی تهلکه‌یه قویه‌رق سنی . آرقداشلرینی مدافعه ایدیورم . اویله ایکن نصل اللك واردی‌ده بنی اولدیرمك ایسته‌دك .

« ارمنی ، دیز اوستی دوشر :

« — اوت ، طوغری . سزی اولدیرمك ایسته‌دم ، چونكه کندی کندیمه دیدم‌که ، « فرانسز قونسولوسنك قتلی خبر آلنیر آلنماز ، فرانسه همان بورایه عسکر کوندریر . «تورك حاکمیتی‌ده بیتر . دییه جواب ویریر . »

« ایشته قتل عامه هدف اولانلرك حالت فکریه‌سی .... شرق وقایعی حقنده بزده تأسس ایدن فکر واعتقاده نه‌قدر مخالف . بز ، یالکز برطرفده خونریز جلادلر ، دیگر طرفده معصوم مقتوللر کوریورز. حقیقتی ، بوتون وضوحیله حق بوروشوق قاتلرینه قدر اوکرنمك لازمدر . »

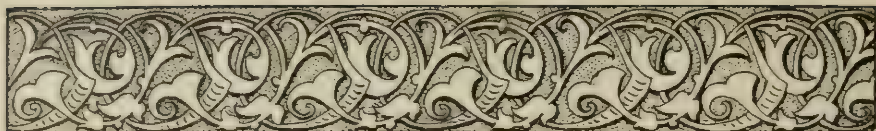
(خسته‌نك باش اوجنده — سراج‌الدین بك ترجمه‌سی ـ صحیفه ـ ١٠٧ واونی تعقیب ایدنلر)

خرستیانلری قورتارمق دعواسنك ماهیتی ایشته بوندن عبارتدر .

عثمانلی حکومت ومجلس مبعوثاننك ایکی سنه أول بولغار وروم أهالی آراسنده منازع فیه کلیسالرك تقسیمنی تسهیل ایچون مهم بر مبلغ تخصیص ایتدیکی ومتعدد قریه‌لرده کلیسالر یاپدیرمش اولدیغی‌ده دوشونولوجك اولورسه دشمنلریمزك علیهمزده نشر ایتدیکی بدخواهلقلر حقنده‌ده أهمیتلی برفکر ایدینیله‌بیلیر. یازیق‌که بزبونشریاتك تأثیراتنی ازاله‌یه چالیشمغی شیمدی‌یه قدر دوشونه‌مه‌مشدك وأوروپاده بوتون أفکار عمومیه‌نك علیهمزه دونمه‌سنه محل ویرمش ، اوزاقدن سیرجی قالمشدق .

ینه پك یازیق‌که دشمنلریمزك ترقیاتنی تعقیب ایده‌مه‌مشز: اونلر مانوره‌لر .. تعلیملر یاپارکن ، آرالرنده اتفاقلر عقد ایده‌رکن بز منحوس برپولتیقه‌جیلقله اشتغال ایدییور، بری بریمزی ییپور، قلوبلرده، غازینولرده شارلاتانلقله وقت‌کچیریوردق .

آمال ملیه و وطنیه‌ده وحدت

برعصردن بری اوغرادیغمز فلاکتلرك‌ اك بویوکلری خارجدن دکل، داخلدن کلمشدر. صره ایله بزدن آیریلان رومانیا، یونانستان، بولغارستان، صربستان، قره‌طاغ، کرید هپ کندی اقوام و عناصر تابعه‌مزك عصیانیله آیرلمشدر. اك نهایت بو بزدن آیریلان کوچوك حکومتلرك اوچی دوردی برلشه‌رك بزی بوکون همان کاملاً روم ایلیدن طرد ایدیورلر، و بوخصوصده بزم تبعه‌مز فقط اونلرك ملتداشلری اولان أهالئ خرستیانیه طرفندن‌ده بویوك بر معاونت کورمش بولونیورلر.

آمال ملیه و وطنیه‌ده وحدتك عدم موجودیتندن نشأت ایدن بوعصیانلرك نه‌قدر بویوك بر معناسی واردر! بز مع التأسف دائما او معنایی آکلامامش، دائما عصیانلری صرف تنکیل ایله ازاله‌یه اوغراشمشز، و حالا پك زیاده قورقیورم ـ آکلامایورزکه صرف تنکیل عصیانی ازاله ایتمز، بلکه آز صوکرا داها بویوك برشدت ایله اولمق اوزره فوران ایتمه‌سنی تأخیر ایده‌ر. هله فنالغك اك بویوکی: یکی یکی عصیانلره سببیت ویره‌جك بر خط حرکت تعقیب ایدیشمزدر.

صوك مغلوبیتمزی برده بو آمال ملیه و وطنیه‌ده وحدت نقطۀ نظرندن تحلیل ایده‌لم و کندیمزه استقبالاً اولسون صاغلام بر خط حرکت تعیننه چالیشه‌لم.

*
* *

بو محاربه‌نك بزه باعث اولدیغی ضررلر، اضطرابلر نه‌قدر عظیم بر مصیبت تشکیل ایده‌ر: دنیا بیلیرکه بزم بو مغلوبیتمز تاریخده نیجه نامدار اقوامك روی زمیندن انخساف ایتمه‌سنه بادی اولان مشهور مغلوبیتلردن بیله داها وحشیانه، داها خونریزانه اولمشدر. متفقلرك (۷۵۰۰۰۰) کیشیلك منتظم اوردولرینه قارشی چیقاره‌بیلدیکمز (۳۵۰۰۰۰) کیشیلك عجمی، تربیۀ عسکریه‌دن بی بهره. اکثریا فناقوماندا ایدیلمش اوردولر بالضروره مغلوب اولدی؛ قهرمان قلعه‌لریمزك شانلی مدافعاتی، چتالجه و بولایر مقاومتی شرف

عسکری‌یی قورتارمقدن باشقه بر ثمره ویرمه‌دی . محاربه میدانلرنده شهیددوشن قارده‌شلریمز یوزبیکدن آشاغی‌دکلدر، فقط فلاکتك اك بویوکنی کندی کویلرنده، کندی أولرنده مهاجرت أثناسنده قتل‌عام ایدیلن ، عرض وماله تجاوز اولونان اخوانمزك برقاچ‌دفعه یوزبیکه بالغ اولان مقدار عظیمی وسفالت ایچنده ایکله‌ینلرك بوندن‌ده داها مدهش یکونی تشکیل ایده‌ر.

بوضیاعات واضطرابات فجیعه هرحربك نتایج ضروریهٔ ألیمه‌سندن معدود اوله‌ماز. ألبته مغلوبلرك طالعی دائما قارا کلق ، دائما حزین ودرشت اولور ، لکن بالقانلیلرك ارتکاب‌ایتدیکی وحشتلر ازمنهٔ‌حاضره‌ده‌دکل‌قرون‌وسطاده‌بیله‌أندراً وقوعه کلیردی. مغلوب‌طرفه عائد سلاحسز مدافعه‌سز أهالی‌نك واسرای عسکریه‌نك‌جانی، دینی ، وعرضی تعرضـدن مصون قالمق لازم کلیرکن روم‌ایلی أهالیٔ اسلامیه‌سنك واسرای حربیـه‌مزك هرطرفده دوچار اولدیغی وحشـتلر ، آمان یاربی ، بشرك نه‌قورقونج بر جانوار اولدیغنی کوستریر .

حال بوکه بی‌أمان‌دشمنلریمز اولان‌متفقلر یاریم‌ویااوچ‌ربع‌عصر مقدم‌اونلردیاردیم ایدن‌حتی‌اونلردن اون‌قات‌داهابویوك وحشتلر کوسترنما کدونیا ترا کیاوایپیر أهالیٔ خرستیانیه‌سی وقومیته‌جیلر، هنوزحرب‌اثناسنده کندی تبعه‌مز،کندی وطنداشمز ایدی . چوق یرده قوهٔ عسکریهٔ عثمانیه چکیلیر چکیلمز یرلی خرستیانلر ، برقاچ قومیته‌جیله ـ که اونلرده کندی مملکتمز أهالیسندن‌در ـ برلشه‌رك یغمالره ، قتل نفوسه ، هتك عرضه قویولمشلردر . بویان یانه یاشـایان انسانلر قومشولرینك قاننه نه قدرصوصامش اونالی‌که بیچاره برحکومت قورقوسی قلبلرندن زائل اولور اولماز اوزرلرینه وحشی حیوانلر کبی آتیلیورلر؛ پارچه‌لایورلر ، یاقوب ییقیورلر !

بوکتابده قارئلر اویله حالاته تصادف ایده‌جکلردرکه جداً حیرت ایده‌جکلردر. حقیقةً چوق‌دفعه أك فجیع جنایاتك ارتکاب اولوندیغی محللرده مسلم وغیر مسلم أهالینك قاردەش کبی‌کچنمکده‌اولدقلری شبهه‌دن‌آزاده دینیله‌جك درجه‌ده مثبت‌در. بوخصوصده بی‌طرف ، خرستیان ، حتی روس شاهدلرك مشاهدات وافاداتی‌بیله موجوددر .

بوقانلی مثاللر روح بشرك قارا کلق بر معما تشکیل ایتدیکنه مستکره وشایان تفکر دلیللردر.

دیمك که آلتی عصرلق بر اختلاط، تورکلری سودیرمه‌مش ، وطنداشه صفتیله قبول ایتدیرمه‌مشدر ؛ اونلر دائما بواقوامك روحنده بر متجاوز ، بر دشمن صورت منفوره‌سیله یاشامش ، اونلره قارشی دائما کین ، دائما خصومت بسله‌نمشدر .

بر مملکت ایچون أهالیسنك قلوبنی کمیرن بو حسیات منافرتدن ، احتراصات مخاصمه‌دن داها مدهش، داهامهلك ناصل برمرض اجتماعی اوله‌بیلیر؟ وبومرض، عصرلردن بری دولتمزك تمللرینی ، فیرطینه‌لی برساحله‌کی اولو مهیب قایالری آزار آزار آشیندیران طالغه‌لر کبی ، ده‌شوب کیدیور . بو مرض اجتماعی‌یه : « آمال مليه ووطنيه‌ده وحدت واشتراكك عدم موجوديتی » نامنی ویریورم .

أجدادیمز ، جسور ... شجیع ناموسلو عسکرلردی ؛ علی الاکثر عادل .. مرحمتلی انسانلردی . هله بدایتده بر دولتی تأسیس واداره ایچون ایجاب ایدن هردرلو خصائص وفضائل حقیقهٔ ابراز ایتمشلردی . بوفضیلتلرك ألك مهملری ایسه (قدرتلی وعدالتلی) اولمق درکه اونلرده بوسایه‌ده برقاچ عصر حکمران اوله‌بیلمشلردر .

فقط اجدادیمز هیچ بر زمانده تبعه و رعایانك روحنی ، قلبنی ، حسیاتنی لایقیله نظر اعتباره آلمامشلر ، اونلری ایسته‌ر ایسته‌مز مجلوب ایده‌جك وانلره وطنی بر تربیه ویره‌جك ، وطنی منافع و مفاخری سودیره‌جك اصوللری و یوللری آرامامشلر ، دوشونه‌مه‌مشلردر .

هله بوللغك،رفاهك أجدادیمزك روحنده تولید ایتدیکی طفیلیت رخاوتکارانه سوقیله‌یاواش یاواش « عدالتلیلك » و « قدرتلیلك » ده زائل اولونجه‌آرتیق حاکمیتی تأمین ایتمك‌ده کوجلشمش اولدی ، ونتایج الیمه‌سی ایشته بر عصر تمادی ایدن هزیمتلر، مغلوبیتلر، انتقاملر وبونلرك الك‌مدهشی شمدی ایچندن مجروح ومضطرب مذلل ومحقر اوله‌رق چیقدیغمز روم‌ایلی فجایعی اولدی .

بو فجایع بزه بر وظیفه تلقین ایدییورکه اوده :

مملکتمزك عناصری آراسنده آمال مليه ووطنيه‌ده وحدت تلقیح اولمازسه آهنك واشتراك حسیاتك صمیمیتله ، اخلاص ایله تأسس ایتمه‌سنه چالیشمق لزومنی آکلامقدر .

بومحاربه‌ده بولغارلر ، صربلر یونانلیلر وقره طاغلیلر نه‌حیرت آور بر وحدتله دشمنه‌صولت ایتمشلردی ؛ جمله‌سی تك بر‌پای‌ایله ایشله‌ین برماکنه ایمش کبی حرکت

دشمن ألنده أسير !

قهرمان أدرنه‌مزده : ييغين ييغين شهدا

أى عثمانليلر ، شهدا كزك مقدس أجسادى دشمنلرك آياقلرى آلتنده أزيليور . چاليشكز ترقى ايديكز ، قوتلى اولكز ، قورتاريكز !

دشمن ألنده أسیر : أجدادیمزك مآثر همتی

ادرنه‌ده‌کی بورمه‌لی جامع ودیکر جوامع شریفه

أی أهل اسلام . بوجامعلر ، دشمن ألنده طوردقجه راحت اویقو اویومایی‌کز . بومآثر اجدادی قورتارمادن نشئه یوزینی کورمه‌یی‌کز .

بومآثرك دوشمندن تخلیصی ایسه چالیشمقله اولور ، عطالتله اولماز !

ایتدیلر . حقیقةً اونلری تحریك ایدن یالکز بر دانه ایدی : ملی ووطنی غایهٔ أمل! جمله‌سی سنه‌لردنبری روحنده بویوك بر بولغاریا ، بویوك بر صربستان ، بویوك بر یونانستان تشکیل ایتمك غایهٔ أملنی بسله‌مش ایدی. بوکا امکان ایسه‌آنجاق تورکلری مغلوب ایتمك سایه‌سنده حاصل اوله بیلیردی . سنه‌لردنبری بوکا حاضرلانیورلردی وبومعزز غایهٔ أملك حیز فعله چیقمه‌سی قوی براحتماله داخل اولونجه بوتون ملت فوران ایده‌رك ، بونکله برابر ینه اوزون سنه‌لردن بری آلمش اولدیغی تربیهٔ عسکریه‌دن قطعیاً آیریلمایه‌رق محاربه‌یی یاپدیلر ... انتظام‌ایله ، صنعت‌ایله ، تربیه‌ایله وقطعی برعزم ومرام‌ایله حرب ایتدکلری ایچون‌ده قازاندیلر.

*
* *

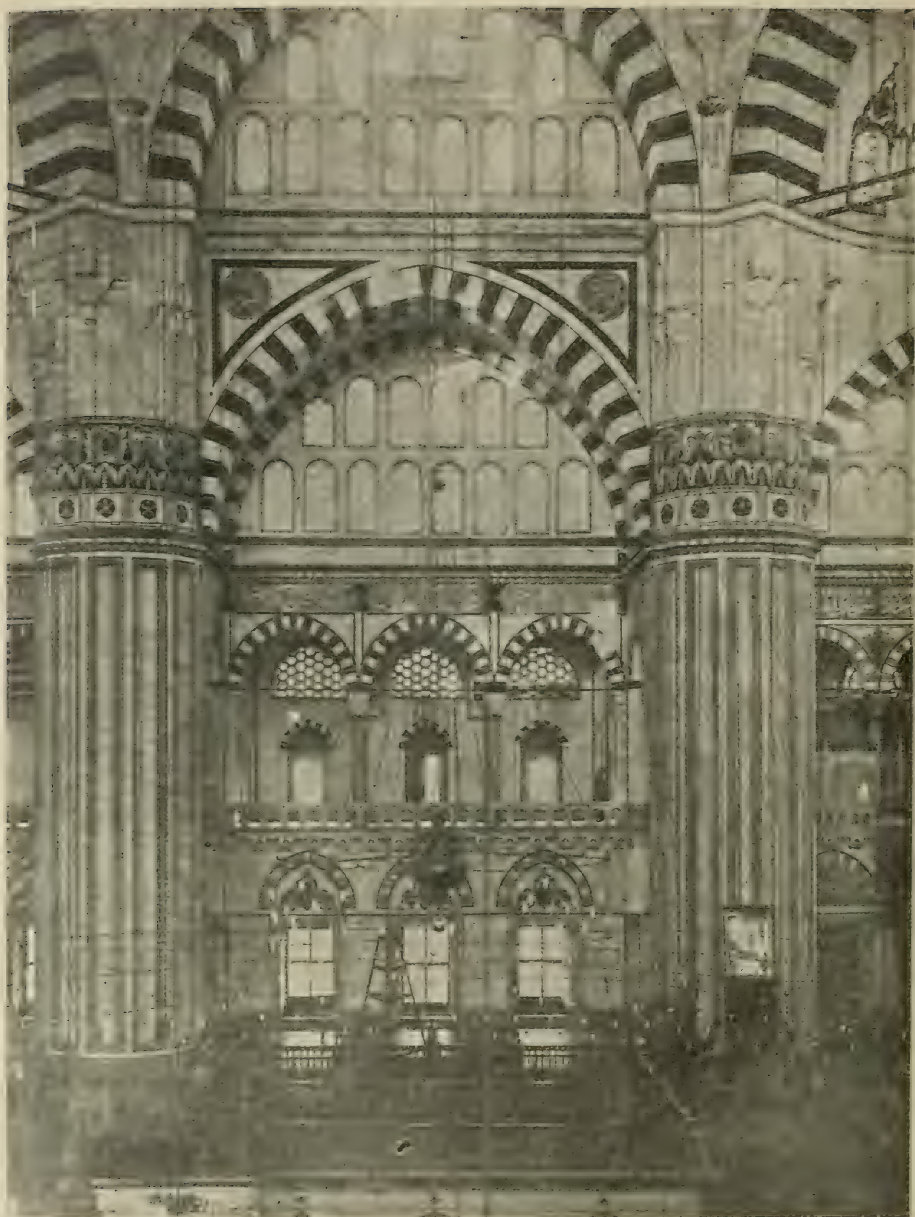
ماضی‌یی بر آن ایچون برطرفه براقه‌لم‌ده شیدیکی حالمزی دوشونه‌لم : عجبا شو بولوندیغمز حالده اولسون أفراد ملتك کافه‌سی ویا أکثریت عظیمه‌سی ملی ووطنی برغایهٔ أملك أطرافنده طوپلانمش‌می‌در ، یاخود هیچ اولمازسه طوپلانه‌بیلیرمی ؟

یك نظرده بزی جملةً جمع‌ایده‌جك براسم واردر : عثمانلی . دولتمزه أسکیدن بری (آل عثمان دولتی) دینیلیور وبو نقطهٔ نظردن (وحدت) موجوددر . حقیقةً بو دولتی قهرمانلقله ، عدالتله ، کیاستله تأسیسه موفق اولان قومك رئیسی‌وایلك پادشاهی سلطان (عثمان) اولمق اعتباریله بوعمومی نام‌حقیقته مطابقدر وچوقدن بری پك چوق عناصر بو (عثمانلی) نامنی کمال مفخرتله قبول ایتمش بولونیور .

فقط عجبا یالکز بونام عثمانلی عناصرینی صارصلماز بر غایهٔ أمل اطرافنده طوپلامغه کافی برسائق‌می‌در ؟

ملتلری وجوده کتیرن ، افرادلرینك روحنه قدرت بخشا غایهٔ أمللر ویرن ألبته دیکر داها قوتلی سوائق واردر ، بونلرك أك مهملری : دین ، مفاخرتاریخیه ولساندر .

بو اوچ نقطهٔ نظردن مسأله‌یی تدقیق ایدنجه کورورزکه بوکون ، باخصوص صوك محاربه‌دن صوکره عثمانلیلرك اکثریت عظیمه‌سنی جمع ایدن بردین واردرکه اوده (اسلامیت) در . ایتالیانك تجاوز شقاوتکارانه‌سندن ، بو صوك مدهش

دشمن الندہ أسیر : سلطان سلیم جامعنك داخلی

مغلوبیت ، قتال وانقسامدن صوکرا دخی عثمانلیلر (۲۳) ملیون نفوسدن مرکب بر دولتدر وبو نفوسك آنجق اوچ ملیونی غیرمسلم یکرمی ملیونی مسلمدر .

مفاخر تاریخیه‌یه کلنجه : اسلامیتده قومیت مفاخره‌لری وعصبیت قومیه دعوالری مردود اولدیغندن بوتون أهل اسلام ایچون یالکز (مفاخر اسلامیه) موجود در . مثلا حضرت عمر ، حکم ثانی ، صلاح‌الدین ایوبی ویا فاتح عموم أهل اسلامك مفاخر تاریخیه وملیه‌سنه داخل اولوب بوذواتدن برینك حجازلی ، ایکنجینك اندلسلی ، اوچنجینك کرد ، دوردنجینك تورك اولدیغنه أصلا أهمیت ویریلمز .

دولتمزك عناصر اسلامیه‌سی : عربلر ، تورکلر ، کردلر ، لازلر ، الخ . ملیت اسلامیه‌یی صورت اساسیه‌ده قبول ایتمشلر عصبیت قومیه‌دن تجرد ایتمشلردر . مثلا عربلر زمان جاهلیت تسمیه اولونان قبل‌الاسلام أدواره عائد تاریخلرینی همان کاملاً اونوتمشلردر .

تورکلره کلنجه ، اسلامیتك أك بویوك مجاهدلرندن بری اولان بوقومك اسلامیتدن مقدم تاریخی بیله معلوم دکلدر . بونك ایچون شیمدی‌یه قدر تورك نامی مسلمان نامی ایله دائما توأم اوله‌رق کلمشدر .

تورکلر بر قاچ بویوك دولت تأسیسنه موفق اولمشلردر ، فقط هیچ برینه (تورك) نامنی ویرمه‌مشلر ، آنجق (سلچوق) ، (أتابك) . (عثمان) کبی مؤسسلرینكناملرینه اضافتله دولت(سلچوقیه) ، (أتابکیه) ، (عثمانیه) دیمشلردر . بو دولتلردن هر برینك اعاظمی تاریخ اسلامك صحائف پر مفاخرینی تزیین ایدیور ودولتلری منقرض اولاندرك دخی نامی عموم أهل اسلام طرفندن خیر وفخر ایله یاد اولونیور .

اسلامیت ظهور ایتدیکی زمان جزیرة العرب یکدیکریله مخاصم قبائل طرفندن مسکون ایدی وفخر کائنات أفندیمزك الك اعجازکار موفقیتی اومخاصماتی کاملاً ازاله ومؤمنلر آراسنده حقیقی براخوت تأسیس بویورمه‌سنده کورولمشدر . بدرده ، ایلك دفعه اوله‌رق بالذات فخر کائنات ومختلف قبائله منسوب مهاجرین وانصار لوای اسلام آلتنده برلشه‌رك کندیلرینکده منسوب اولدیغی قریشك مختلف شعباتندن متشکل فرقهٔ عربیه ایله حرب ایتدکاری دقیقه‌ده (عربلق) قالدیریلمش (اسلامیت) تأسیس ایدیلمش بولونیوردی . اوزمانه قدر عربلرده قبیله عصبیتی ،

بوكون بولغار ، يونان ، صرب و سائر يكى ملتلرده كورولن تعصب مليدن پك داها قوتلى درجه‌ده حكمفرما اولمقده ايدى . عربلر بنى‌هاشمدن اولان حضرت پيغمبرك ، دامادى حضرت علينك ، مختلف شعبات قريشه منسوب ابوبكرالصديق ، عمرالفاروق كبى كبارمهاجرينك كندى قبيله وحتى عائله افرادينه قارشى استعمال سلاح ايتمكدن چكنمه‌دكلرينى كوروتجه عصبيت قوميه‌نك ايمان واسلاميانده ، طلوع شمس ايله زائل اولان ظلمات ليل كبى ، بر كولكه‌دن عبارت اولديغنى آكلاديلر وجمله‌يه عينى حسياتى ، عينى معتقداتى ، عينى آمالى ، عينى حقوقى بخش ايدن ، جمله‌يى معناً ومادةً قارده‌ش قيلان اسلاميتك علويتنى آكلاديلر . اودقيقه‌دن اعتباراً اسلاميت بلا حرب سرعتله انتشاره باشلادى واوتجى سال هجريه‌ده مكه‌نك فتحيله بوتون جزيرةالعرب ، سكزطوقوز ميليون نفوسيله ، دين اسلامى قبول ايتمش ، دائرۀ اخوت ومساواته داخل اولمش بولونيوردى .

« مؤمنلر برى برينك قارداشى‌در ! »

ايشته بو أساس عالى‌دركه اسلاميتك چيندن بحر محيطه ، هندن اندلسه قدر ياييلمه‌سنه خدمت ايتمشدر .

حقيقةً بوتون أقوام بشرى يكديكرينه قارده‌شلق درجه‌سنده ياقلاشديرمق ، جمله‌سنه بر عائله‌نك افرادى ايمش كبى عينى حسياتى ، عينى معتقداتى ، عينى آمالى ، عينى حقوقى ايراث وتأمين ايتمك قدر علوى ومتين برغايۀ اجتماعيه ، دنيويه واخرويه اوله بيليرمى ؟ اسلاميت انسانلرك حسب ونسبنه ، عرقنه ، لونه ، مملكتنه حاصلى بشريتدن ماعدا هيچ بروصف وكيفيته أهميت ويرمه‌مشدر . فخر كائنات بر زنجينك ، بركوله‌نك بياضلردن متشكل برزمرۀ مسلمين اوزرينه قوماندا ايده‌بيله‌جكنى بالفعل كوسترمش وبوحركتى اوقدر حسن قبول كورمشدركه اسلاميتك انتشارينه باعث اولان اسبابك برنجيسى بواولمشدر .

بونه علوى ، نه مقدس أساسات كه أليوم خرستيانلغك بيكلرله ميسيونرلرى فداكارانه چاليشديغى حالده فرد واحدى اسلاميتدن آييرمادقلرى شويله طورسون بالعكس آفريقا ، هندستان وچينده ـ ينه أوروپا علماسنك تدقيقاته مستند صوك استتيقلرينه نظراً ـ هرسنه قيرق بيك كيشى دين اسلامى قبول ايده‌رك متمادياً دائرۀ اسلام توسع ايتمكده‌در .

ایشته اساسات معنویه‌سی بو درجه قدرتلی وتعبیر جدیدیله (حیاتی) اولان (اسلامیت) حقیقةً هرملت ودولت اسلامیه ایچون أك مقدس، أك معزز بر غایهٔ أمل تشکیل ایده‌بیلیر .

ایکی اوچیوز ملیون نفوسی برملیت بردین، برمدنیت، آلتنده جمع ایتمش اولان اسلامیت ؛ ابو بکرالصدیق ، عمرالفاروق ، امام علی ، معاویه ، عمرو بن العاص ، خالد بن ولید ، عمر بن عبدالعزیز ، موسی ، طارق ، حکم ، مأمون ، عبدالرحمن ، صلاح‌الدین ایوبی ، فاتح ، یاوزکبی اعاظمی ابن‌سینا ، فارابی ، ابن رشد ، معمارسنان... کبی دهاتی یتیشدیرن اسلامیت ؛ أوروپایه یونان قدیمی طانیتدیران . شرقك صنایعنی غربه نقل ایدن.. أوروپایه مدنیت خواجه‌لغنی ایفا أیله‌ین اسلامیت ؛ بوکون، بزم کبی اهل اسلامك رخاوت وعطالتی سبیله بر آووج بالقان وحشیلرینك پامال حقارتی اولیور! عجبا بوتون أهل اسلامی وبالخاصه اوروپا ایله تماس حالنده بولونان بزلری اویاندیرمق ، غیرت وحرکته کتیرمك ایچون بوندن داها مؤثر بر تازیانهٔ تشویق اوله‌بیلیرمی ؟

بوکون (اسلام) کله‌سنی آغزینه آلمقدن محجوب کبی کورونن بزلر، اسلامیتی ایجابات زمانه موافق مساعیٔ مقدمانه ایله .. صنایع وعلوم فنونه جهد تام دائره‌سنده انتساب ایله اعلا ایتمکی نه‌دن غایهٔ أمل ایدنمه‌یه‌لم ؟ عجبا بوندن داها واسع بنابرین داها علوی ومقدس برغایهٔ خیالی دیکرهانکی ملت بسله‌مش ویابسله‌یه‌بیلیر ؟

ملتلری جانلاندیران آمالك کافه‌سی مهم وبویوکدر ، فقط اونلر آراسنده‌ده أهمیتلی فرقلر ودرجه‌لر موجوددر : باشقه برملتی چیکنه‌یه‌رك .. قتل عام ایده‌رك .. محوواقنا أیله‌یه‌رك بویومك أملنی بسله‌ین برملتك غایهٔ خیالی ألبته شانلی برغایهٔ خیال اوله‌ماز. ایشته بالقان اقوامنك غیهٔ خیالی اویله برغایهٔ خیال ایدی وصوك محاربه‌ده روحلرینك بوتون قراکقلرنی .. بوتون زهرلرنی.. بوتون مرضلرنی عموم ملل واقوام جهانه پك اعلا آکلاتدیلر. باشقه‌لرنی برقدرت معنویه ایله، دین.. ادبیات.. اخلاق وعادات .. صنایع ومدنیتدن متولد برقدرت معجزهٔ معنویه ایله کندینه جلب وتمثیل ایدن اسلامیتك علویتی ایله قومشولرنی مرتب ومصمم براصول وحشیانه دائره‌سنده بره قدر قتل عام ایدن، اموال واملاکنه .. عرض وناموسنه تجاوزایدن بالقانلیلرك معنویات ملوثه‌سی آراسنده طاغلر قدر فرق واردر .

اسلامیتك بوكونكی غایهٔ خیالنه كلنجه هیچ بر زمان فتوحات دكلدر.
اسلامیت دین اوله‌رق كافی درجه‌ده منتشردر و قوهٔ انتشاریه‌سی‌ده او قدر پرحیاتدركه آتیسندن هر كسك، هر صاحب نظرك امنیتی واردر.
فقط اسلامیت بوكون، أهل اسلامك عجز ومسكنتی سیئه‌سیله، حضیض مدنیتده بولونیور؛ اونی هارونلر، مأمونلر، حكملر، عبدالرحمنلر ادوارنده كنه مقیس درجه‌ده وزمانه موافق صورتده اوج بالای مدنیته ایصال ایتمك: ایشته بز، یكانه مستقل ملت اسلامیه‌نك غایهٔ خیالی بو اولمالیدر. جمله‌مز بو طاتلی املك حیز حصوله كلمه‌سنه بوتون روحمزی، بوتون قلبمزی وقف ایتملی، جمله‌مز شو آندن اعتباراً بو امل ایچون چالیشمغه قویولمالی یز.

*
* *

ملتلری برلشدیرن الك مهم عوامل وسوائقك اوچنجیسی اولان لسانه كلهلم.
بین الاسلام عمومی بر لسان واردركه اوده لسان عربدر. لسان عرب لسان قرآن ولسان حدیث اولمق اعتباریله چیندن اندلسه قدر سرعتله یاییلمش ایدی. مدنیت اسلامیه‌نك وجوده كتیردیكی كتابلرك كافه‌سی لسان عرب اوزرینه‌در. كافهٔ مدارسده تدریسات لسان عرب اوزره اولیوردی. حتی فاتح وسلطان سلیم كبی اعاظممز، بو مهم واسطهٔ بین الاسلامی لایقیله تقدیر ایتدكلری ایچون استانبولده انشا ایتدكلری مدرسه‌لرده بو لسان اسلامه پك بویوك أهمیت ویرمشلردی.
مع التأسف مدرسه‌لرده ــ هر مؤسسهٔ عثمانیه كبی ــ حال اندراسه كلدیكندن بو مبارك لسانك تعمیمی پك محدود قالمشدر. بونكله برابر هرهانكی بر اسلام علماسی ممالك اسلامیه‌نك نره‌سنه كیتمش اولسه لسان عرب وساطتیله ینه اورانك علماسیله محاوره ومباحثه ایده‌بیلمكده‌در.
لسان مستعمله كلنجه، لسان عثمانی دینیلن لسانك اوچ ربع كلماتی عربجه‌در. عوامّمز وقادینلریمز دخی قونوشوركن پك چوق كلمات عربیه قوللانمقده‌در.
بوكا بناءً توركلرك شیمدیكندن پك داها زیاده اهمیتله عربجه‌یی اوكرهنملری وعربلرك ینه شیمدیكندن پك داها زیاده أهمیتله لسان عثمانی‌یی تحصیل ایتمه‌لری سایه‌سنده ملتك وحدت ویا ثنائیت لسانیه‌سی أبیدن أبی‌یه تأسس ایتمش بولونه‌جقدر. حتی بوكونكی حالیله دخی بو ثنائیت لسانیه آل عثمان دولت اسلامیه‌سنك وحدتی أساسلی صورتده بوزمایور.

بزدن انتقام بکله‌ین فجایع : پدر و والده‌لریمزی ، همشیره‌لریمزی ،

أی عثمانلیلر . نفاق وشقاقی ترك ایدك ؛ أل برلکیله چالیشمغه قویولك ؛ عسکرلك

عاقبتی

ولريمزى ، قاردەشلريمزى باربارلر قتل عامه ، تجاوزاته كوتورور كن !

ت . تجارت صاحبى اولك وبووحشتلرك انتقامنى آلەجق بر حاله كلك . بوقـه جملەمزك

بودر .

ایشته کورولیورکه بر یوزنده همان یکانه مستقل قالان دولت اسلامیهٔ عثمانیه‌نك وحدتی ـ یکی داعیه‌لرله ، یکی تفرقه‌لرله جهلاً ، قصداً ویا تحریکات أجنبیه یه قاپیله‌رق خیانةً بوزولمایه‌جق اولورسه ـ درین برصورتده مختل دکلدر . یالکز بو وحدتك أساسات عمیقه‌سنی ملته طانیتمق ، ملته اونلردن بحث ایتمك وبو اخوت معنویه‌نك هرکون بر آزداها فضله کوکلشمه‌سنه ، تاریخده‌کی حال متیننه ارجاعنه چالیشمق لازمدر.

بو روابط معنویه ایله مجهز اولهرق ، (مدنیة یوکسلملك !) غایه امللی روحنده بسلنه‌جك اولان بو ملت مدنیت حاضره‌نك صنایعنی ، عسکرلکنی ، تجارتنی ، علوم صحیحه‌سنی اقتباس ایتمك اوزره میدانه مجاهده‌یه آتیله‌جق و (عدالت ، مساوات) أساسلرنده آیریلمایه‌جق اولورسه یکرمی سنه ظرفنده حقیقةً ذی قدرت بر دولت وجوده کتیره بیله‌جکدر .

بر تفصیل عرض ایتدیکمز دین ، مفاخر تاریخیه ولسان أساساتی خارجنده ملتلری برلشدیرن برده منافع وطنیه واردر . موسوی ، أرمنی ، مارونی کبی وطنداشلریمز حقیقةً عدالت ومساوات أساسلری داخلنده اولمق اوزره بزمله برابر یاشامقده عظیم منافع اکتساب ایتمکده‌درلر. بووطنك تعالیسنی ایسته‌مکده اولدقلری شبهه‌سزدر . اکثریت عظیمه‌نك هیچ اولمازسه تاریخ عثمانی یه عائد مفاخرینه و لسانه اشتراك صورتیله‌ده رابطه‌لرینی تزیید ایده‌بیلیرلر . باخصوص‌که بو وطن قارده‌شلریمز صوك محاربه‌ده مسلمانلر کبی وطن مشترك ایچون قانلرینی دوکمش بولنیورلر.

اکثریت عظیمه‌نك غیر مسلم وطنداشلره قارشی وظیفه‌سنه کلنجه اونلرك نه دینلرینه ، نه مفاخر ملیه‌لرینه ، نه لسانلرینه ، نده حقوق سیاسیه‌لرینه أصلا ایلیشمه‌مك ، ماضینك کیلرینی اونوتمق ، اونلره عدالت ومساوات تأمین ایتمکدر .

عناصر اسلامیه مدنیةً یوکسلدکجه وعدالت ومساواته رعایتکار اولدقجه عناصر خرستیانیه‌نك دخی بووطنه مربوطیت مادیه ومعنویه‌سی آرته‌جقدر .

صوك محاربه‌ده اوغرادیغمز فلاکتدن (آمال ملیه وطنیه‌ده وحدت واشتراك) نقطهٔ نظرندن آله‌جغمز اك صاغلام درس بودر . عکسی تقدیرده پك قورقولورکه آسیاده دخی بر قاچ ماکدونیانك وجوده کلدیکی کورولور ، اونی‌ده اضمحلال قطعی تعقیب ایده‌ر .

انتقام بکله‌ین فجایع !

دده آغاج قتل عامنده بر صحنهٔ فجیعه

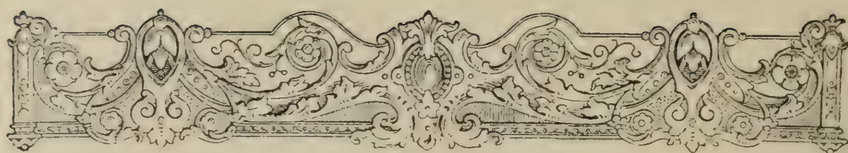

بالقان مظالمی ـــ وثائق قسمی

منابع أجنبيه

وروپا مدنيتنك يالکز صنايعدن عبارت اولماديغنه ، أخلاقاً دخی موجود اولديغنه قناعت كتيرمك مجبوريتی واردر . كرچه أوروپانك پك چوق غزته‌لری صوك محاربه‌ده صاتيلمش ايدی . لكن حقيقتی صحيفه‌لرينه كچيرنلر . . انسانيته طانيتمغه چاليشانلرده واردی . حقيقت نامنه وظيفه‌لرينی ايفايه چاليشان غزته مخابرلری‌ده پك چوقدر . بو ناموسلو انسانلر قافله‌سنك أك باش طرفنه روس غزته‌جيلرندن ايكيسنی وضع ايديورز ، چونكه كنديلری اسلاو اولدقلری حالده دين وملت قارده‌شلری ديمك اولان بالقان اسلاولرينك مظالمنی كيزله‌مك ايسته‌مه‌مشلر ، غزته‌لرينه حقيقت محضه‌يی يازمشلردر . حقيقتك عصبيت قوميه فوقنده طوتولمه‌سی بر أثر مدنيت دكلده نه‌در ؟ حقيقتی ميدانه چيقارمق ايچون چاليشان عالی ذاتلره احترامات و تشكراتمزی علناً بيان ايدر ووطنداشلريمزك أوروپايه قارشی مشؤم بر تعصب جاهلانه بسله‌مكدن فارغ اولمه‌لرينی .. بزی مقهوريت آلتنده بولوندوران رخاوت و جهالتمزی بر آن أول صارصمغه چاليشمه‌لرينی بر كره داها تمنی أيله‌رز .

بلغار سانسورینه آچیق مکتوب

کیه‌فده چیقان «کیه‌فسقایامیصیل» نام‌روس غزته‌سنك بلغارستان مخابری بلغار سانسورلرندن شاعر نیقو طودوروفه خطاباً مذکور غزته‌یه یازمش اولدیغی زیرده‌کی آچیق مکتوبده بلغارلرك اثنای حربده ایقاع ایلمش اولدقلری وحشتلری ذکر ایدییور :

« بلغار سانسوری علیهنده یازمش اولدیغم مقاله مناسبتیله بکا کوندرمش اولدیغکز مکتوبده ، بلغار سانسورینه اسناد ایدیلن سیاسی واخلاقی جرملری برقاچ پارلاق جمله ایله رد ایتمك وعین زمانده روسیه‌نك صول جناح فرقه‌لرندن واوروپا غزته‌جیلرندن شکایت ایتمك ایستیورسکز . بن بوراده نه روسیه صول جناح فرقه‌لرینی نه‌ده أوروپا غزته‌جیلرینی مدافعه ایتمك فکرنده دکلم . فقط مساعده‌کزله سویلیه‌یم‌که کرك کندیکزی مدافعه وکرك اجانبی مؤاخذه خصوصنده‌کی دلیللریکز مجروحدر .

« فکرمه کوره ، سزك وجودینی ضروری عد ایتدیککز عسکری سانسور هر درلو اهمیت عسکریه‌دن عاری اولوب هیچ بر مقصد عسکری تعقیب ایتمه‌مکده‌در . شبهه‌سز ، سانسور اولمه‌سیدی اوروپا مطبوعاتنه اوردوکز ایچون مضر بعض خبرلر ویریله‌بیلیردی . فقط بویولده خبرلر ، خصوصی مکتوبلرله ، الك نهایت خصوصی آدملر واسطه‌سیله‌ده ویریله‌بیلیر . زیرا سز حرکات عسکریه اثناسنده هیچ بر کیمسه‌نك مملکت خارجنه چیقمسنه ممانعتده بولنمدیکز . سز اوروپا غزته‌جیلرینه ، اوروپا بانکرومراجعه‌جیلری طرفندن کوندرلمش خفیه‌لر نظریله باقیورسکز . فقط مذکور غزته‌جیلرك سزك کوزیکزه ایلیشمکسزین اوروپایه برچوق مکتوبلر کوندرمك ایچون پك چوق واسطه‌لری موجود بولندیغنی اونوتمیکز . بن بو واسطه‌لردن هیچ بریسنه مراجعت ایتمدم . بو خصوصدن طولایی آوروپا مخابرلرینی‌ده اتهام ایتمیورم .

« بلغار سانسوری کندی مملکتلری ارکان حربلرینه حرکات عسکریه‌کز حقنده فنا معلومات ویرن بدخواهلرك بویولده‌کی مخابره‌لرینه ممانعتدن عاجزدی . انلر ، بوخصوصده کیزلیجه ایشلرینی کورمکده ایدیلر . فقط بدخواهلره قارشی عاجز بولنان بلغار سانسوری ، آوروپا افکار عمومیه‌سنی ناموسکارانه بر صورتده تنویر ایتمك وظیفه‌سیله موظف اولان جدی سیاسی غزته‌جیلره قارشی پك شدتلی طورانمقده ایدی .

« سز ، بزی ، بلغار کوزلریله کورمکه ، بلغار قولاقلری ایله ایشتمکه ، بلغار کبی دوشونوب یازمغه واوروپا افکار عمومیه‌سنی بلغار اصولنده آلداتمغه‌می مجبور ایتمك ایستیورسکز ؟

« سزك عسکری سانسوریکز ، مقاصد عسکریه تعقیب ایتمه‌مکده ایدی . آنك تعقیب ایتدیکی مقصد تماماً بشقه ایدی . دها طوغریسی سزك اصل مقصدیکز ، محاربه‌لر اثناسنده وقوعه کلمه بتون مظالم ، جنایات و شناعت لکه‌لرینی اوروپاده کیزلمك ایدی .

سز ، اوروپا افکار عمومیه‌سنی تسخیر ایتمك وآنی طوغری اولمیان وفقط سزك اویله کوسترمك ایستدیککز شیلره اینادیرمق خلیاسنه قاپیلدیکز . سز ایستیوردیکزکه ، اوروپا افکار عمومیه‌سی ، کویا ، تورکیه مأموریه صنفنك آلتی بولنانه تورك کوبلی واشجیلرینك مسلح اولدرق عناصر خرستیانیه‌یه اذا وجفا ایلمکده بولندیغنه وتورك فقرای اهالی صنفنك ك بار باروك خونریز بر عنصر اولدیغنه اینانسون! سز آرزو ایدییوردیکزکه اوروپا ، بلغار اوردوسنك ـ اك آشاغی نفردن صرتنده خزینهٔ دولت خرسزلغندن طولایی پك آغیر تهمت بولنـان باش قوماندان جنرال صاووفه قدر ـ اك عالی حسیات انسانیتپرورانه ایله متحسس بولندیغنه قانع اولسون. سز، اوروپا غزته مخـابرلرینی تضییق ایتمکله بو مقصـدلریکزه قولایجه واصل اوله‌جغکزی پك زیاده امیـد ایتمشسکز . سز بزه هرکون ویرمکـده اولدیغکز رسمی خبرلرده دائما عین شیدن یعنی تورکلرك مظالمندن ، قادینلرك قتلندن ، دوم دوم قورشونلرندن بحث ایتمکده وبزم بو قتال بحثنك سزك طرفکزدن اتمام واکمال ایدلمکده اولدیغنی اوروپایه بیلدیرمه‌مزه مانع اولمقده ایدیکز . خیر ، خیر ، معلم،

شاعر، سانسورافندیلر، سزك اصل مقصدیكز اسرار عسكریه‌یی محافظه ایتمك دكل، بزی بلغار اركان حربیه‌سنك وقرال فردیناند ناظرلرینك آلتی یاپمق ایدی! فقط بزم طرفمزدن سزه قارشی كوستریلن هر معامله، مقصدلریكزه نائل اوله‌میه‌جغكزی واك نهایت اوروپا افكار عمومیه‌سنه اك باربارجه‌سنه معامله ایدن وغزته‌جیلری خفیه‌دن تفریق ایتمین وسانسورلك وظیفه‌سنی سزلر وسیمون راده‌فلر كبی اخلاقسزلره توديع ایدن مملكته (بلغارستانه) قارشی نفرت عمومیه‌یی جلب ایده‌جككزی اشراب ایلیوردی. حتی سانسورلردن غزته‌جی سیمون راده‌فك سزه بوخصوصده حیاسزجه‌سنه ویرمش اولدیغی جواب بزجه صوك درجه قیمتلیدر، مومی الیه دیبوردی كه: « بز اوروپا افكار عمومیه‌سنه آنجق محاربهٔ حاضره‌یی موفقیتله نتیجه‌لندیرنجه‌یه قدر اعتبار ایده‌جكز . آندن صكره مذكور افكار عمومیه‌یه توكوره‌جكز . »

« سز، بونی اك پراتیك واك حقیقی بر بلغار سیاستی اولمق اوزره تلقی ایتدیكز.

« هیهات! سزك بوخصوصده‌كی پراتیكلككز صوك درجه كوته بینانه چیقدی . سز اوروپا افكار عمومیه‌سنك مظاهرت وتوجهنه اصل شمدی یعنی مسئله‌نك حرب میداننده دیپلوماسی ماصه‌سنه نقل ایدلدیكی زمان محتاج بولنمقده‌سكز . حال بوكه آرتق بلغارستانی ترك ایتمش بولنان غزته مخابرلری، بزه شمدی‌یه قدر سویلتمدیككز حقیقتلرك كافه‌سنی شمدی بتون دنیایه نشر واعلان ایده‌جكلردر .

« سز ، بو محاربه‌كزی « مدنیتك باربارلق علیهنده‌كی بر نوع اهل صلیب محاربه‌سی » اولمق اوزره تسمیه واعلان ایله‌دیكز . فقط آرتق بتون اوروپا ، اهل صلیب اردولرینك بتون مدنی طویغولی آدملرك قلبلرنده دریبه بر نفرت اویاندیره‌جق صورتده طاوراندقلرینی تمامیله اوكره‌نه‌جكلردر .

« بلغار سانسوری شاعر موسیو طودوروف، عجبا بنم نه‌دن بحث ایتمك ایستدیكمی حس ایلیورمی ؟ موسیو طودوروف !.. محاربه بدایتنده رودوب جهتلرنده‌كی بلغار عسكرلرینك بتون پوماق كویلرینی، انسانه حیوانه قادینه چوجوقلرینه برابر طوپ آتشیله تماماً محو ایتدكلرنده احتمال كه خبردار دكلسكز. صاقین بو وحشتی ، بلغار عسكرنده ، دشمنه التحاق ایتمش اولان مسلمان بلغارینه (پوماقلره) قارشی اویانمش اولان خصومت ایله ایضاح وتأویله قالقیشمایك! بن، بو یولده تأویلاتی سزدن دها ای

دشمن ألنده أسير : قاره داغ قرالنك ألنده عثمانلى بايراغى !

أى عثمانليلر . أجدادك بوشانلى قهرمانلق تمثالى دونكى جوبانلريكزك ألارى آراسنده أسير براقغه تحمل ايده‌جكميسكز ؟ حميت مليه‌كز . غيرت دينيه‌كز سزى حركته كتيرميه‌جكمى ؟

بزدن انتقام بكله‌ين فجايع

عورتحصار كويلرنده اشكنجه‌لرله قتل عام ايديلن قارده‌شلريمز

أى عثمانليلر . بو بيك اذا وجفا ايله ئولدورولن معصوملرك حالى كوزلركز ئوكندن آيريلماسين . دائما اونلرى دوشونكز وانتقاملرينى آلمق ايچون قدرتلى بر دولت وجوده كتيرمكه چاليشكز ! آنجاق بوسايه‌ده كنديكز ايچون امين بر استقبال ممكن اوله‌جقدر .

بیلیرم. ایشته عسکریکزك بومقلرده قارشی قرون وسطایه یاقیشه‌جق برصورتده وقوع بولان وحشتلری حقنده‌کی اخبارلتمزی سزك سانسور قلمکز طرفندن چیزلمکده ایدی. بو یولده‌کی جنایاتك کیزلنمسی فاعللرینه عدم مسؤلیت حسی ویره‌جك ایچون‌ده کافی ایدی.

«عجبا، دیمتوقه‌یی اشغال ایدن بلغار عسکرلرینك، عثمانلی اسراسنه و شهر مذکورك مسالمت پرور ساکن اهالیسنه یاپدقلری معامله‌لردن خبریکز وارمی ایدی؟ یوق ایسه، دیمتوقه‌دن عودت ایدن ضابطلری و یاره‌لی عسکرلری بوخصوصده بردفعه استجواب ایدیکز! آنلر سزه بتون بو حقیقتلری آچیقجه سویلیه‌جکلردر، زیرا آنلر سزی کندی شریك جنایتلری کبی تلقی ایتمکده‌درلر. آنلر سلاحسز تورك عسکرلرینی نهره آتوب آنلری یابان اوردکلری کبی اولدیردکلرینی و شهر اهالیسنده سلاحسز برچوق تورکلری سونکو طاقمه کوپری اوزرنده نهره آتدقلرینی مسرتكارانه حکایه ایده‌جکلردر.

«سز، ماکدونیا جبه‌جیلرندن مرکب بولنان کوکلی آلاینك راست کلدیکی ترکلری (عسکر اولسون و سلاحسز بولنان ترکلری) بوغازلادیغنی طویمادیکزمی؟ اکر فی الحقیقه بونلردن خبردار دکل ایسه‌کز، قیرجه علی طرفلرینه ودها جنوبه طوغری درحال برسیاحت اجرا ایدیکز که بویولرده برچوق اللری آرقه‌سنه باغلی و بوغازلانمش صقاللی اختیار ترکلره، خانه‌لرده دیبجیك ضربه‌سیله اولدیرلمش ترك قادینلرینه و قتل ایدلمش ترك چوجقلرینه تصادف ایده‌جکسکز. بونلر اوخلاصکار (!) کوکلی ماکدونیا آلاینك الك بیوك خدمتلرینی اثبات ایلمکده‌در.

«عجبا مصطفی پاشاده‌کی ایشسز ضابطلرکزك سبب‌سز فنالقلرینه نه دیه‌جکسکز؟ (کیه‌فسقا یا مصیل) غزته‌سنك ادرنه مخابری رفیقمده، بلغارلرك مصطفی پاشایی ضبط ایتدکدن صوکره او حوالیده‌کی اورمانه و صازلقلره آتش ویره‌رك اورالرده کیزلنمش اولان مهاجرلری اتلاف ایلدکلرینی و بوصورتله کنج اختیار وحتی کوچوك چوجقلردن عبارت اولمق اوزره اللرینه کچیردکلری ایکی یوزکشیلك قورشونه دیزدکلرینی برمکتوبده کمال نفرتله حکایه ایدییوردی.

فقط بورایه‌قدر ذکر ایدلن مدهش جنایتلر، شمدی بحث ایتمك ایسته‌دیکم فجایعك یاننده کولکه‌ده قالیر. موسیو طودوروف! بو بلغار قوماندانك امریله

یاره‌لی ترك عسكرلرینك آجیق اووه‌ده سونكو ایله قتل اولندیقلرندن بحث ایتمك ایستیورم. برچوق بلغار عسكرلری، سلاحلری آلنمش یاره‌لی ترك اسیرلرینك سونكو ایله دلندیكنه نه فجیع بر منظره ارائه ایتدكلرینی بكا حكایه ایلدیلر. سز بو جنایتلر حقنده سكوت ایده‌جكمزی ظن ایدییورمیسكز؟ یوقسه بونلری انكاره‌می تصدی ایده‌جكسكز؟ اكر بویله بر نیتكز وارسه سزه بوخصوصده ویره‌جكمز جواب شوندن عبارت اوله‌جقدر:

محاربه‌نك ابتداسنده سزك اركان حربیه‌كز ریاستی، ترکلرك میدان حربده یاره‌لنمش بیكلرله عسكر ترك ایتدكلرینی و بونلرك بلغارلر طرفندن آلندقلرینی رسماً اعلان ایلمش ایدی. او حالده بیكلرله اولچیلن یاره‌لی ترك عسكرلری بوكون نره‌ده‌درلر؟ بوزواللیلر نره‌یه كیتمشلر؟ آنلری نه‌یاپدیكز، موسیو طودوروف؟ بوخصوصده بزه جواب ویریكز!

«سز مكتوبكزده بزه اعتدال توصیه ایدییورسكز. عجبا سز كندی ضابطلریكزه عثمانلی اسیرلرینه قارشی معتدلانه طاورانملری ایچون وصایاده بولندیكزمی؟ خیر. بالعكس بزم، یاره‌لی، خسته وسلاحسز بولنان عثمانلی اسیرلرینك بلغار عسكرلری طرفندن پك مرحمتسزجه‌سنه تلف ایدلدكلرینه دائر یازمق ایستدیكمز مكتوبلری منع ایتمكله، بو جنایتلری ایشلیین بلغار عسكر وضابطلرینی تشجیع ایتمش اولدیكز.

«سز، نه‌سكز موسیو طودوروف؟ رادیقال، شاعر، محب انسانیت؟ وسز، عسكرلریكزده، سونكو ومرمیدن بشقه برده وجدان انسانی بولندیغنی سویلدیككز كبی آنلرك جنایتلرینی ستر ایتمك ایچون بزم، اوروپا غزته مخابرلرینك الرینی‌ده باغلادیكز.

«سزده، الك ابتدائی افكار سیاسیه واخلاقیه بیله هنوز تأسس ایتمه‌مشدر.

صوفیه ۲۷ تشرین ثانی «آنتید اوتو»

الواح مظالمدن اقتباس ایدلمشدر

جبراً تنصر ایتدیریلن مسلمان قیزلری

بیکلرله همشیره‌لریمز شو آنده بولغارلرك تحت أسارتنده بولونیور و بزدن متظلمانه استمداد ایدیورلر. أی عثمانلیلر. بو بیچاره‌لری نه زمان قورتاره‌جغز؟ بوكا چالیشمازسه‌ق یارین دشمنلر بورایه، آناطولی‌یه‌ده كلیرلر وهپمزك عائله‌لریمزی بوخجالتلره كرفتار ایده‌رلر.

جانیلردن برقاچی

بر بلغار نفرینك اعترافی

أسیرلریمزك بولغار عسکری بی رحمانه قتل ایلدکلری حقنده‌کی فقرۀ آتیه ۲٤ کانون ثانی ۱۹۱۳ تاریخلی رومانیانك اونیورسول غزته‌سندن نقل ایدلمشدر :

بو کون فوقشانی حکومتنه تسلیم اولان بولغار اردوسی اون آلتنجی پیاده طابورینك احتیاط عساکرندن اولوب قرق کلیسا محاربه‌سنده بولونمش اولان (پوته قانچف) نامنده‌کی عسکر صورولان سؤاللره قارشی افادات آتیه‌ده بولونمشدر :

اوچ کون یمك ویرمدکلرندن دولایی فراره مجبور اولدم . عسکرلردن بر چوقلری بو طریقی التزامدن باشقه چاره بوله‌مایورلر. بن بر کویلی‌یم. کشوف ایله قرابتم‌ده وار. ترکیاده بولونان عثمانلی عساکری پك منتظم و حقیقةً محارب در . فقط جبخانه‌لری قلپ اولدیغندن آتدقلری قورشونلر بولغار عساکری اوزرنده پك آز تأثیرات ایقاع ایدییور. تورکلرك أسیر اولمالرینه باشلیجه سبب اونلرك‌ده بزم کبی آج قالمالریدر .

« صرب و بولغار عسکرلری اسلام اسیرلرینه پك باربارجه‌سنه معامله ایدییورلر بزه صوفیه‌یه کوتورمك اوزره (۱۵۰۰) اسیر ویرمشلردی . بونلردن درت کشی قالنجه‌یه قدر هپسنی ضابطلرك حضورنده قتل ایتدك و بوراده هرهانکی کویه کیردی ایسه‌ك چولوق چوجوق بوتون اسلاملری کسدك . بونك اوزرینه مرقوم کوینده اوچ چوجغی ایله برابر قالمش اولان کندی عائله‌سنی دوشونه‌رك آغلامغه باشلادی .

بالقان مکتوبی

(زاوه‌تی) نام‌روس مجموعه‌سنك شباط ۱۹۱۳ نسخه‌سنده (ست.وولسکی) امضاسیله انتشار ایدن مقاله‌نك أك مهم فقره‌لری‌در :

« صوك مکتوبمده بالقان أقوامنك آمال وتصوراتندن بحث‌ایتمشدم . شیمدی‌ده ماکدونیا انقلابیونتك اوشاعرانه وروما‌نتیك آمالی ایله بغایت ضد دوشـن وقایع حقیقیـه‌یی عرض وبیانه مجبورم ، چونکه بحث ایتدیکم آمال‌ایله کوردیکم أفعال آراسنده اوقدر مباینت واردرکه کندی کندیمه « بوندن اقدم بالقان اتفاقی حقنده بعض صحیفه‌لرمی اوقومشـدم ، یوقسه بونلره دائر بر رؤیامی کورمشـدم » سؤالنی صوریورم .

« وقتیله حقیقةً ، أفکاری ایچون ئولن ، پرعشق ، حزین ، بسیط بر کنج اختلالجینك خیالنی ابداع ایدن خریستو بوته‌ف نامنده برشـاعر موجودمی ایدی یوقسه ، بوته‌فدن، کنج‌اختلالجیلادن ، تخلیصکار فکرلردن ، بوتون بونلردن هیچ برزمان اقوام مختلفه‌یه منسوب برطاقم سابقه‌لی حیدودلردن .. یغماکرلردن باشقه بر شی موجود اولمامشمی‌در ! ماکدونیانك اورمانلرینه نه قدر نفوذ ایله‌رسه‌کز سزی او درجه شدتله شبهه‌لر استیلا ایده‌ر ، کیتدکجه داها خشین صورتده حربك افتراس منحوسی تخلیصکار آمالك کوزللکنی .. أفسانه‌لرك سحرینی قوغار .

« بن بر تصادف بختیارانه ایله برمعتاد غزته‌مخابرلرینك کوزلرندن قاچان‌پك‌چوق شیلری کورمکه موفق اولدم . بکا هیچ بر زمان بر خط حرکت تحدید ، هیچ بر زمان قولاغوز مقامنده ــ شبهه‌سز پك لطفکار فقط غزته‌جیلق نقطهٔ نظرندن غایت صیقیجی ــ ضابطلر تعیین ایتمه‌مش ، وایسته‌دکلریمی اصلا رد ایتمه‌مشلردی .

بن ماکدونیایه غیر محارب اهالی‌یه معاونت ایصال ایتمك مقصدیله عزیمت ایتمشدم. بونك ایچون حربی ، منظرهٔ عسکریه‌سیله دکل، تعبیر جائزسه، منظرهٔ ملکیه‌سیله کوردم.

« طوپلرك طراقه‌سنی ایشیتمه‌دم ، محارباتده حاضر بولونمادم ، لکن اعضای *کسیلمش نعشلر، یانمش کویلر، یغما ایدیلمش خانه‌لر، آج قالمش عائله‌لر... بوتون بونلرده ایسه دیکمه‌ده بك چوق فضله کوردم*. غالبلرك کردونهٔ ظفری مملکتی باشدن باشه قطع ایده‌رك اونی قانه بولادی و داها اوزاقلره : ادرنه و چتالجه‌یه طوغرو تباعد ایتدی . تکرلکلرینك مخوف طاقردیلری آرتیق ماکدونیا طاغلرینك صمت ماتم آلودی ایچنده ایشیدیله‌یور وآرتیق هیچ برشی ، فراغت وتکامل ایچنده کیلرك آلامندن نشان ویرن ، اووالری .. وادیلری طولدوران أنینلری بوغه‌مایور .

تورکلرك مظالمی حقنده غزته‌لر پك چوق شیلر یازمشلردر . هرروس قارئی تورکلرك ئولدورمك ویا عرضه تجاوز ایتمك ایچون ناصل حرکت ایتدکلرینی بیلیور ؛ یوماق کوزلرندن آتیلان قورشونلر .. ئولدورمکه مهیا توفکلری خائنانه صاقلایان بیاض بایراقلر حقنده کافی شیلر اوقومشدر ... *لکن عینی قارئ خرستیانلرك مظالمنه دائر بك آز شی بیلیر*. برطرفدن بولغارلری آزچوق لکه‌له‌ین هرنوع فقره‌لری طی ایدن شدتلی سانسور ، دیکر طرفدن سیاسی ملاحظه‌لر سببیله روس مخابرلری کوردکلرینی مسکوت براقمغی ترجیح ایدیورلر وحربك هرجهتنی تصویر ایتمه‌یورلردی.

شیمدی آرتیق سویله‌نمه‌مش اولان جهتلری اکمال ایتمك ویالکز اسلاو اوردولرینی حرکته کتیرن شایان تقدیر حسیات وطنپرورانه‌یی دکل... سنجاقلرینی کیرله‌تن چامور وقانی‌ده کوسترمك زمانی کلمشدر .

قارئ بونده صوکرا اوقویه‌جغی سطرلرده بولغارلر وعمومیتله اسلاولر علیهنده برخصومت وباعلی الاعاده برتمایل اثری آرامامیدر . روس مخابرلرینك اکثریت عظیمه‌سی کبی بنده بالقان ممالکنه بولغارلره قارشی بیوك برتوجه بسلیه‌رك کلمشدم؛ بوتون هیجانلرینه اشتراك ایدییوردم ، مظفریتلرینی آلقیشلایوردم. نه ایچون اولدیغنی بیان ایده‌مه‌یورم ، لکن بنده تکمیل برملتك آمالنه موافق اوله‌رق یاپیلان بومحاربه‌نك نهایتنه قدر صولت وطنپرورانه‌سنی محافظه ایده‌جکی ، اسکی خصومتلرك فوقنه ارتقا

انتقام

قواله‌دن کویلرینه اعاده ایدیلمك مقصدیله یوله چیقاریلان بد

ن فجایع

اردەشلریمزدن بر دفعەدە یدی بیك کیشی قتل عام ایدلمشدر !

ایده‌بیله‌جکی ، بالقانلرده اوقدر قوتله کوکلشمش بولونان بوتون عنعنات آسیائیه‌یی آرقه‌سنده براقه‌جغی ظنی حاصل اولمشدی .

لکن مع التأسف بو أصلا اویله جریان ایتمه‌دی . ماضی غلبه چالدی : پك یکی اولان بر تربیه‌نك کنج فیلیزلری مقاومت ایده‌مه‌یه‌جك قدر ضعیف ایدی. عصرلردن بری بیغیلمش وبسله‌نمش اولان تورك دشمنلغی حربك ایلك کونلرنده‌کی کوزل تظاهراته غالب کلدی. وبوتون بوکین، آلام واضطرابات سابقه‌نك حقیقی مجرملری اولان تورك صنف مدیرانی، تورك ژاندارمه‌سی، تورك بکلری دکل... اوروله‌سی قولای اوله‌رق أل آلتنده بولونان کوی ، قصبه وشهر اهالیٔ معصومهٔ اسلامیه‌سی اوزرنده تطبیق ایدیلدی .

شبهه‌سز ارتکاب ایدیلن مظالمی میدانه قویمق اوزره بوکون سویله‌نه‌جك حقیقتلر یاپیلان عظیم فنالغی تعمیره أصلا خدمت ایده‌مز ، لکن بعضی روس غزته‌لرینك یاپدیغی کبی ، بوخصوصده سکوتی محافظه ایتمك بالذات بالقان ممالکنك کنج تربیه‌سنه پك یاکلیش برخدمت ایفا ایتمك‌در ....

مع مافیه خرستیانلرك مظالمندن بحث ایدرکن بولغار عساکر منتظمه‌سیله ماکدونیالی بولغار قومیته‌جیلری آراسنده‌کی فرقی قید ایتمك لزومی واردر . واقعا عساکر منتظمه‌ده اهالی‌یه انتقام آلیور ، تك بر قورشونك آتیلدیغی کویلری یاقیور ، ارککلری اولدیریورلردی . یانمه‌ده کیلره کمال افتخار ایله بر بولغار ملازمی : « قیرجه علیده آرقه‌مزده هیچ بر تورك کویلی براقمادق » دیوردی . فقط عساکر منتظمه‌نك بوحرکاتی سرمستیٔ خونریزانه دقیقه‌لرنده أذهانه استیلا ایدن قابل فهم بر تهوردن ایله‌ری کلیوردی. برطاقمك بعضی بولغار نعشلرینه تصادف ایتمه‌سی، ضابطلرینك بیله شهادتنه نظراً ، عسکرلرك هیچ بر قوت طرفندن ضبطی غیر قابل وحشی حیوانلر حالنه کلمه‌سنه کفایت ایدردی؛ تورك کویلرینه آتیلیورلر، ارککلرنی وبعضاً قادینلری بوغازلارلر، بونکله برابر چوجوقلره طوقونمازلردی .

ماکدونیالی بولغار قومیته‌جیلری ایسه پك باشقه دورلو حرکت ایده‌ردی . عسکرلر ایچون ألیم بر حادثه‌دن عبارت اولان شی قومیته‌جیلر ایچون حقیقی بر پروغرام ایدی . عسکرلر برنوع جنته طوتوله‌رق اولدوریورلردی ، حال بوکه

قومیته‌جیلر بوفجایعی ، برترتیب داخلنده ، هرکون ، تام براعتدال دم ایله ایقاع ایدیورلردی . محاربه‌نك بدایتنــدن هنوز دورت هفته کچمش ایدی‌که صوفیه‌نك بوتون قهوه‌خانه‌لرنده اوزون صـاچلی ، قومیته‌جیلغك عنعنوی کلاهنی کیمش ، چهره‌لری لومبروزونك غاله‌ریسنه لایق برطاقم غریب نموذجلره تصادف اولونوردی؛ جیلرندن عثمانلی لیرالریله طولو کیسه‌لرینی چیقاریورلر، طفره فروشانه آلتونلرینی چینلاتیورلر، وکوزلرینی قیپه‌رق آرقه‌داشلرینه: « بو، تورك أمکی‌در » دییورلردی. بونلر میدان حربدن عودت ایدن ایلك ماکدونیا قهرمانلری قافله‌سی ایدی .

بعده« تورك أمکی »نك ثمراتنی بربانقه‌یه تودیع ایتدکدن صوکرا ینه«محاربه‌یه!» دونرلردی، لکن کیتدکلری یر، شراپنللرك پاتلادیغی.. قورشونلرك ویزلادیغی محللر دکل، تورك آلتونلرینك بقیه‌سنی بولمق ممکن اولان طرفلر ایدی.

« ضابطان تحت اداره‌سنه ویریلن قومیته‌جی‌چته‌لری اوردویه مربوط قاله‌جقلر، انکشـافاتده قوللانیله‌جقلر ، تورك عسا کرینه قارشی بر قوهٔ مزعجه وظیفه‌سنی کوره‌جکلردی . حال بوکه بوقومیته‌جیلر حقیقتــده ، مغلوب اولماز جندیلر یرینه تأدیبلری غیر ممکن یغماجیلردن باشقه بر شی اوله‌مادیلر. قواچه‌فك ضابطلری بکا شویله دیمشلردی :

« قومیته‌جیلر ، صـاندانسکی‌نك چته‌سی استثنا ایدلدکدن صوکرا، « اوردویه
« هیچ بر خدمت ایفا ایده‌مه‌مشــلردر . حتی اکثریا بزم حرب پلانلریمزی بیله
« تشویش ایدییورلر، کریله‌مك لازم کلدیکی زمان ایله‌رله‌یورلر، بکله‌مك لازم کلدیکی
« زمان تعرض ایدییورلردی . هله بونك أك فنـاسی قومیته‌جیلر ایچون غنیمتدن
« باشقه بر ملاحظه‌نك موجود اولمامه‌سی ایدی . براستکشاف یاپه‌جقلری یرده بر
« تورك کوینی باصمغه کیده‌رلردی. حتی بعضاً کندی وطنداشلرندن آزچوق زنکین
« اولانلره دخی تعرضدن چکنمزلردی. بونك ایچون محاربه‌نك باشلانغجندن ایکی
« بوچوق هفته صوکرا سلاحلرینی آلمغه مجبور قالدق. »

« لکن سلاحلری آلنانلر یالکز کوچوك برقسم اولدی. دیکرلری مملکتك هرطرفنه طاغیلدی واوردو ایله اولان ارتباطلری کیتدکجه داها ضعیف اولدی .

« چتــه‌لردن بعضیلری ، مثلا نوره‌قوب قضـاسی داخلنده « چالیشــان ! » وویووده چرنو یف چته‌سی بر نوع شهرت بیله قازاندی . بوقضـا أك أول اشـغال

ایدیلردن بری اولوب اوراده مجبور مطاوعت قیله‌جق کیمسه‌ده یوقدی . تورك عساکر منتظمه‌سی جنوبه طوغرو چکیلدیکی کبی قومیته‌جیلر موقعه حاکم قالدیلر.

ایشته جنایتلری حقنده بعض مثاللر:

٤٥ اسلام عائله‌سندن مرکب ایدن (ده‌ره‌بجیك) قریه‌سی، محاربه‌نك ابتداسنده آلتی هفته صوکرا قومیته‌جیلر وجوار بولغار اهالی طرفندن احراق ایدلمش، بوتون ارککلر اولدورولمشدر.

٣٩ ارکك وقادین برجامعك ایچنده دیری دیری یاقیلمشدر.

قره‌شوه قریه‌سنده (اهالیسی روم، بلغار و ٢٠ عائله تورکدن مرکبدر)، محاربه‌نك ابتداسنده دورت هفته صوکرا قومیته‌جیلر ویرلی بولغارلر بوتون تورکلری، ارکك قادین وچوجوقلری، بوغازلامشدر.

بوچانه قریه‌سنده قومیته‌جیلر مسلمانلری جامعه جبس ایدرك ده‌ره‌بجیك قریه‌سنده اولدیغی کبی اونلری احراقه حاضرلانمشلردی. لکن او بحرانلی دقیقه‌ده، تورکلر ده‌ره‌بری عسکرلرك برانکلیز ضابطنك قوماندانسی آلتنده کلمکده اولدیغی باغیره‌رق سویلدی. بو؛ قومیته‌جیلری قاچیرمغه کافی اولدی؛ مع مافیه اون بش کون صوکرا تکرار دونرك پلانلرینی موقع اجرایه قویدیلر: جامعی و هرشیئی یغما ایتدیلر وبوتون اهالئ اسلامیه‌یی کسدیلر.

قیرق اسلام عائله‌سندن مرکب لوسناقریه‌سنده بوتون اهالئ اسلامیه، چوجوقلر وقادینلر دخی استثنا ایدلمکسزین، قومیته‌جیلر ویرلی خرستیانلر طرفندن قتل ایدلمشلردر.

بن بوراده آنجاق توره‌قوپ ایله درامه آراسنده، حدوده یاقین بر کوچوك منطقه‌ده وقوعه کلن جنایتلری سرد ایدیورم. داها شمالده‌کی مواقعی اصلاً طولاشمادم، لکن تورك ملتجیلرینك حکایاتنه باقیلیرسه اورالرده دخی قومیته‌جیلرك تخریباتی داها مدهش اولمشدر.

شو جهتی‌ده قید اعتباره آلمالی که بوتون بومظالم چوقدن بری الحاق اولونوب آرتیق هیچ برمقاومتك قالمامش اولدیغی مواقعده ارتکاب اولونیوردی . بومظالم ایچون برطاقم وازکچیلمز انتقام آلمق معذرتنك موجودیتی دخی پك شبهه‌لیدر:

جانی چهره‌لر

لومبروزونك غاله‌ریسنه لایق أنموذجلر!

ایشته قارده‌شلریمزی قتل عام ایدن باربارلر اکثریتله بویله یابانی حریفلردر . یازیق بزلره‌که بوکبی انسانلره مغلوب اولدق !

چونكه تورك وخرستيانه اهالی محاربه‌يه قدر صوك درجه مسالمت وبارشيقلق ايچنده باشامقده ايدی .

حقيقةً اوچ‌سنه مقدم حكومت‌عثمانيه طرفندن أهالينك سلاحلرينی طوپلامق خصوصنده كوستريلن مشهور اجراآت اثناسنده بعض مظالم وشدائد ارتكاب اولونمشدر. لكن بوتون بوشدتلر تورك ژاندارمه‌لری طرفندن ايقاع ايدلمشدی ، كويليلر بونلره هيچ برزمانده اشتراك ايتمه‌مشلردر. بنابرين اخيراً وقوعه كلن مظالم نه سرمستی خونريزانه‌نك نه ده آرزوی انتقامك ايجاباتی دكلدر : بو ، ترتيب وتصميم داخلنده ارتكاب اولونان بريغما كرلكدن ، كافهٔ قيوددن آزاده بر طاقم هوسات سفيله‌نك تطمين خجالت أنكيزندن باشقه برشی دكلدر .

چوق محلده جبراً خرستيانلق دخی قبول ايتديرلمشدر . ماكدونيا ناشر مدنيتلری (!) بعض قريه‌لرك اكثر ارككلرينی كسدكدن صوكرا قادينلری طوپلايوب عرضلرينه تسلط ايدرلر ، بعده رووولوری آلنلرينه طايايه‌رق آنلری درحال أولوم ايله خرستيانلق آراسنده مخير براقيرلردی .

بيچاره‌لرده ، پك طبيعی اولديغی اوزره ، خرستيانلغی ترجيح ايده‌رلردی واوراجقده ، ماكدونيا كويليلری طرفندن ايجاد ايديلن بر طاقم اشارات تماثيله اوزرينه اونلر واقتيز ايديلمش عد اولونورلردی . آرتيق بوارتجالی آيينك كليسا عندنده معتبر اولوب اوله‌ميه‌جغنی بيله‌مه‌يورم .

« قره‌شوز قريه‌سنده بولغارلرله روملر ١٤ دن ١٨ ياشنه قدر ١٦ مسلمان كنج قيزی أسير ايتمشلردی . أسير ايتمك ديمك هپ مشتركاً عرضلرينه تسلط ايتمك ديمكدی . بالآخره ، اونلری حقيقی برر جاريه كبی قوللانمق آرزوسنده ايديلر ، آنجاق واصل اولان بر يوزباشينك قوماندەسی آلتنده تأسس ايدن بولغار حكومتی بوتشبثلرينه مانع اولدی . اوزمان كنج قيزلری أبوينلرينه اعاده‌يه باشلاديلر ، فقط بولغار ژاندارمه‌لری بيله بواجراآتك مشروعيتندن تماميله أمين دكلدی وممكلتك بر يابانجيسی اولان بكا مراجعت ايده‌رك قيزلری غاصبلرينك ألندن قورتاروب عائله‌لرينه اعاده ايتمك حقنی حائز اولوب اولماديغنی صوردی . بو ژاندارمه ايسه

ماکدونیالی دکلدی ، چونکه قومیته‌جیلردن وکویلو بولغارلردن بحث ایده‌رکن : « بونلر انسان دکل وحشی‌حیوانلردر » دییوردی.

« قارء بنم بعض احوال استثنائیه‌یی حکایه ایتدیکمی ظن ایتمه‌سین . توره‌قوپ قضاسی داخلنده واقع اولان جنایات بر استثنا دکل قاعدهٔ عمومیه ایدی . هرطرفده عرضه تجاوز هرشی یغما ایدیلیور ، هریرده طوپدن ومنفرداً قتللر ارتکاب اولونیوردی. بوقبیل جنایات ایله تکیل بر کتاب طولدوروله‌بیلیر .

« (درامه سنجاغی داخلنده) قومیته‌جیلر برمعتاد کویلره کلەرك بر قاچ تورکی یاقه‌لیورلر اونلردن غایت جسیم بر فدیهٔ نجاة آرایورلردی. بعضاً پاره‌یی آلدقدن صوکرا أسیرلری قویویریورلر ، بعضاً ایسه ویرمه اولدقلری سوزه باقمایه‌رق قورشونه دیزیورلردی .

قومیته‌جیلرك عزیمتندن صوکرا بولغار وروم أهالی‌ده کله‌رك قالان نه‌وارسه آنی یغمایه قویولورلردی. بونلر برطاقم سرسریلردن‌عبارت اولدیغنی‌ظن ایتمه‌ییکز. خایر بویغماره مملکتك اعیانی ، واغنیاسی حتی تحصیل کورمه اولانلری‌ده اشتراك ایدردی . مثلا درامه‌ده یغمانك برنجی مروجی روم متره پولیدی اولمشدر . تورك عسکرینك عزیمتندن صوکرا سوقاقلره چیقارق کندی رعیتنه شویله سویله‌دی :

« نه طوریورسکز ؟ تورکلرك کیتدیکنی کورمه‌یورمیسکز ؟ هایدك ، هرشیئی آلك ، کوتورك ! » و جناب حقك « داعیٔ حقیر » ی بر حسن مثال کوسترمش اولمق ایچون تورك عسکریله برابر کیتمش اولان بر تورك بکنك خانه‌سنه کیده‌رك بوتون أشیاسنی وامتعهٔ تجاریه‌سندن بر نصفنی کندی خانه‌سنه نقل ایتدیردی . بو مثاله ، أساساً اوزون بویلو تشویقاته محتاج اولمایان روملرك برچوغی امتثال ایتدی. تورك أولرندن هرشی ، تمامیله هرشی : خالیلر ، ذخیره‌لر ، حتی عادی چاناقلر یغما ایدیلدی .

انتقام بکله‌ین فجایع : دار آغاجلری بولواری

آوستریا ـ مجارستان قونسلوسلرینك راپورلرینه موافق صورتده ترتیب ایدلمش بولونان بو رسم (الواح مظالم) دن اقتباس ایدیلمشدر .

انتقام بکله‌ین فجایع : دده آغاج قتل عامی

بالطبع مدهش برقيطلق عارض اولدی ومحتاجينه معاونت ايچون انكليز هيئتی كلديكی زمان آچ قادين وچوجوقلر طرفندن عادتا هجومه اوغرادی . بوهيئتك ورودی مناسبتيله ايسه جناب حقك « داعیٔ حقيری » ـ يعنی روم مترهپوليدی ـ پارلاق برخطبه اوقودی وهمجنسه محبت ومغلوبينك حقوقنه انسانيتكارانه رعايت وعظ ونصيحتنده بولوندی !

درامهنك اطرافنده تجارةً زنكين وتورك ايله روم اهالی طرفندن مسكون جسيم كويلر واردر . بوكويلرك كافهسنده « مغلوبينه قارشی انسانيتكارانه معامله » حقيقةً پارلاق بر صورتده اظهار ايدلمشدر . عساكر عثمانيهنك چكيلمهسندن صوكرا روم اهاليدن مركب قوميسيونلر بر نوع حكومت موقته حالنده تشكل ايتمشدر . بوتون قتل عاملر ايشته بوقوميسيونلرك موافقتی واونلر طرفندن تسليح وآسايش عمومينك تأمينته تعيين ايديلن انسانلر واسطهسی ايله اجرا ايدلمشدر . بر معتاد بوانسانلر بر مسلمانك خانهسنه كيدهرك كنديسنك قوميسيون طرفندن چاغيرلديغنی سويلهرلر، برابر آلوب كوتورورلر وقريهنك خارجنده اوبيچارهيی ئولدورورلردی. بعده شهيدك پارماغندن يوزوكنی چيقاررق خانهسنه دونهرك، زوجهسنه: « قوجهڭ صحتدهدر . ايشته مراق ايتمهمهڭ ايچون سكا بويوزوكی كوندردی . اونی بز قورتاردق . بونك ايچون بزه برشی وير . » ديرلری . بيچاره قادينده صوك پارهلرينیدخی اونلره ويريردی. قاتللر، بودالا وايناننغاچ توركلره اويناديقلری اويوندن ممنون اولهرق، كولوب اوينايهرق چكيلوب كيدهرلردی. روملرك اجرای خباثت ايتديكی يرلرك كافهسنده بوآلچاقچه نامردلكدن عبارت اصول حكم سورمشدر . بويوك بر ليمان اولان قوالهده بو قبيل جنايتلر برآی امتداد ايتمش و(٦٠) كيشيدن زياده قتل ايدلمشدر. قواله جوارنده صاری‌شعبان قريهسنده بولغار قوميتهجيلرله روملر برابر اولهرق جنايات منحوسهلرينی ايقاع ايتمشلردر . بوتون قادينلرك عرضنه تسلط ايدلمش وهمان بوتون أرككلر قتل اولونمشدر .

درامهجوارنده دوقساط قريهسنده ٢٤ مسلمان، خانهلری يغما ايدلمك ويا باشقه سببلر ايچون قتل ايدلمشدر . مثلا بربنی برايكی سنه‌اول بر روم طرفندن قتل ايديلن بربولغار حقنده، شهادتده بولونمش اولديغی ايچون كسيلمش؛ ديكربريده بر روم اوده نايونته بورج ويرمش اولوب برنختلفنده بولنمديغی ايچون قتل ايدلدی .

الخ.الخ. بوجنایتلر بر آیه قریب زمان امتداد ایتدی. قریه‌نك جامعی کلیسایه‌تحویل ایدیلدی.

« ادرنه‌جك قریه‌سنده (۱۳۰ خانه‌لی بر مسلمان کویی‌در) ۲۵ أرکك قتل، ۳۰ قادینك عرضنه تسلط ایدیلمشدر.

« یوروکلر قریه‌سنده(أهالیسی مختلط جسیم بر قریه‌در) هرشی‌یغماایدیلمش، ۳۰ کیشی قدر قتل اولونمشدر. عرضنه تسلط ایدیله‌ین قادین قالمامشدر.

« قیرلیقوه قریه‌سنده (سیروز داخلنده‌در) أهالئ اسلامیه ایکی‌یوزقدر عائله‌دن مرکب اولوب همان کافه‌سی‌درامه ویاسیروزه قاچمشدی. بونلردن(۱۰۰)قدر أرکك قتل ایدیلمشدر.

طاغلر آراسنده‌کیزلنمش قالمش اولان کوچوك تورك‌کویلری نسبةً آزمضطرب اولمشدر. وسطی اوله‌رق هربرنده بر ویا ایکی کیشیدن زیاده مقتول یوقدر.

ینه قارئه اخطار ایتمك مجبوریتنده‌ایم‌که بورقملر حقیقی بر ایستاتستیق دکلدر. بونلر آنجاق بالذات کندیم، محللرنده، موقع ثبوته‌ایصال‌ایده‌بیلدیکم‌منفرد وقعه‌لردر. قطعی رقملر موجود دکلدر؛ مصمم ومرتب مظالمك وجوده کتیردیکی قربانلرك حقیقی عددی حقنده پك مبهم صورتده بر فکر پیدا ایتمك ممکندر.

حیله‌کار اولیسك احفادی (یعنی روملر) بولغارلردن‌ده داها فعالانه اجرای خباثت ایتمشلردر؛ حرکات ظالمانه‌لرینه ایسه بولغارقومیته‌جیلرینك‌مقام‌معذرتده‌سرد ایتمك ایسته‌دکلری (انتقام‌ملی) سبب مخفی‌ده یوقدر. چونکه تورکلر دائما روملری أمین برعنصر دییه‌تلقی‌ایتمشلر وروم ایله تورك أهالی آراسنده هیچ برنزاع‌واختلاف موجود دکلدی. بوصورتله یغماایتمه‌لری آنجاق ألده ایتدکلری غنیمت‌ایچون‌ایدی. مدافعه‌سز انسانلرك أموالنی یغما، سلاحسز کیمسه‌لری قتل عام ایتمك اونلر ایچون حقیقی بر أکلنجه، بر بایرام کبی ایدی؛ باخصوص بوجنایتلرك جزاسز قاله‌جغنی بیلیورلردی. تصور ایدیله‌بیلن فنالقلرك أك فنالری: خدعه، نامردلك، آرقه‌دن تعرض، مستکره سفاهت، بوتون بوفضایح برسیل خونین کبی، غالبلرك الته‌دوشن شهر وقصبه‌لری قاپلادی.

مدنیت خرستیانیه! هلاله قارشی صلیب! مدنی ملتلرك وظیفهٔ

مقدمه‌سى! اوخ، بو پارلاق يالانلرله اوچ آيدن برى ستونلرينى قاپلايان اوروپا غزته‌لرى برآزده بو كوزل سوزلرك ناصل مدهش برحقيقته تبدل ايتدكلرينى ياقيندن تدقيق ايتمك زحمتنى اختيار ايتسه‌يدیلر!...

برايتاليانك صداى مدافعه‌سى

ميلانده منتشر سه‌قولو غزته‌سنك، روم‌ايليده‌كى مخابر مخصوصى موسيولوسيه‌ن‌مانغرينينك بلغارلر طرفندن ايقاع اولنان شناعتلر حقنده نشر ايتديكى برمكتوبك ترجمه‌سيدر :

سلانيك نيسان ١٩١٣

آرتق سكوت ايده‌ميورز . بوغازلانان ماكدونيا معصوملرينك طوپلانديغى يرده، سلانيكده . بلغارلر طرفندن توركلره‌قارشى ياپيلان‌قتل‌عام‌وغارتلرى بوتون فجاعتى ايله، بلغار فضاحتلرينى بوتون وحشتى‌ايله حس وادراك ايديورز . برمحاربهٔ متمدنه نامنى آلان بالقان محاربه‌سى . مدنيت حاضره‌نك ساده‌دلان طرفندن كنديسنه عطف اولنان كوزل و دلفريب مفهوم و معنايه مخالف بر معنايى حائز بولونديغى آرتق ثابت اولمشدر . ماكدونيا و تراكيا قطعه‌لرنده، آسايشپروز چيفتجيلردن مركب برتورك عنصرى موجود ايدى . محاربه اعلان ايدلدى . بالقانلرك وحشيلرى بولغارلر . برخون وآتش شلاله‌سى كبى هجوم ايتديلر . بيكلرجه تورك كويليلرى خانه‌لرينك ياقلديغنى ، يغما ايدلديكنى ، زوجه وقيزلرينك عفت وناموسلرينك هتك‌ايدلديكنى‌وسه‌ودكلرى اشخاص‌آراسنده رعشهٔ مماتك‌ياپيلديغنى‌كورمشلردر .

بويرلردن مدنيت خرستيانيه !! مرور ايديور ايدى . ويل مغلوبلره !! بلغارستانك اوردولرى تورك اوردوسنه‌قارشى‌دكل، فقط تورك عرق‌ونسلنه‌قارشى محاربه ايديورلرايدى قونسلوسلر بومدنيلرك جانوارلق وخونخوارلقلرينى معلن بيكلرجه وثيقه‌لره مالك بولنيورلر . قربانلرك‌ليسته‌سى‌پك‌مفصل‌وفجيعدر . بوليسته‌لردن، اللى‌بيك توركك بوغازلانديغى آكلاشيليور .

يونان اردوسنى غير ممنونانه برنظرله قارشيلايان سلانيك اهاليسى ، بلغار اشغالندن قورتلديغنى بويوك برنعمت عد وتلقى ايديورلر .

قوميته‌جيلرك متعدد چته‌لرى ومنتظم بلغار عسكرلرى مسلمانلرك امحاى فجيعنه اشتراك ايتمشلردر . سلانيكده ايتاليانلر ، آلمانلر وفرانسزلر ايله كوروشه‌رك بلغارلرك نه‌لر ياپدقلرينى صورديغم زمان « شناعتلر ، شناعتلر ! » جوابنى ويرمشلردر . بوتون كويلر يغما وتخريب ايدلمشدر .

سيروزده سكز يوز مسلمان بوغازلانمش وسيروز قوماندانلغنه‌ده بوقتاللرى اجرا ايدن قوميته‌جيلر رئيسى كچيرلمشدر . ديكر بركويده چته رؤساسندن دونچو جامعلرى اسلام قادين وچوجوقلريله طولديردقدن صوكره بومبالر ايله برهوا ايتمشدر .

جته رؤساسندن چرنوپه‌يف ايكى يوز قوميته‌جيله قواله‌يه كيره‌رك اهالى‌يه بر ميليون ويركى طرح ايتمشدر . يدى يهودى زنكينى ئولوم تهديدى آلتنده ٢٢ بيك ليرا فديهٔ نجات ويرمكه مجبور قالمشلردر . قواله ايله دده آغاجده بيكلرجه مسلمان بوغازلانمشدر. سلانيك داخلده اجراى سياحت ايدن برقتوليك بكا كوندرديكى برمكتوبده، بلغارلر طرفندن ايقاع اولنان فجاعت وشناعتلردن متولد نفرتى ايضاح ايتدكدن صوكره انسانيت نامنه رفع صداى شكايت ايتمه‌يى رجا ايدرك دييوركه : «داخلده اجراى سياحت ايدن برفرد ، ممات ووحشتك تحت تأثيرنده بولنيور . بووحشت سيل وطوفانك مرور ايتديكى يرلرده تملدن ييقلمش تورك كويلرى . تخريب ايدلمش اسلام خانه‌لرى وبوانقاض فلاكت آره‌سنده چوجق وقادين نعشلرى كوروليور . عرض وناموسلرى هتك ايديلان قادينلرك، وجودلرى پارچه‌لانان توركلرك جبرى وافتيزلرك وغايت واسع برمقياسده ياپيلان يغما وغارتلرك مقدارى حددن افزوندر .»

مكتوب شوجمله ايله نهايت بوليور: «مدنيت خصوصنده خرستيان سلاحلرى پك وحشى وبربار كورونمشدر .» بوندن برقاچ كون مقدم عثمانيه قضاسى اسلاملرندن مركب برهيئت مخصوصه دول معظمه قونسولوسلرينى زيارت ايده‌رك آتيده‌كى مخطره‌يى تقديم ايتمشلردر :

« بز عثمانيه قضاسنه تابع باغچه اووه قريه‌سى سكنه‌سندنز. قضامزك اسلام اهاليسى بدايت اشغالده بلغار اردوسنك قتالندن، فجايعندن، اشكنجه‌لرندن قورتديغى جهتله سيروز، دمير حصار ، طوبران و استرومجه قضالرينه التجا ايتمشلردى . بالآخره اسلاملر ، بلغار وحشتلرينك منقطع اوله‌جغنه ذاهب اولدقلرى ومتباقى املاكلرينك ناموس وحياتلرينك حريت دينيه‌لرينك حمايه وصيانت ايديله‌جكنى ظن ايتدكلرى جهتله مأوالرينه عودت ايتمشلردر .

فقط اهالى برورواق ، برهانيه ، چيرتيق ، تمنك ، احسانيه ، طيرطوبيسقا . ويرجه . عراوه ، ايستامر ، ايوه‌قره ، غبرووه ، قليانتا ، خوبيار و چارووه قريه‌لرينه واصل اولديغى زمان بلغارلر طرفندن دوچار تجاوز اوله‌رق غيرقابل تصوير اشكنجه‌لره دوچار ايدلمشلردر. بواون درت كويك بوتون كنج قيزلرينك ناموسلرى هتك ايدلمش وبونلرك اك كوزللرى تنصر ايتمكه اجبار ايدلمشدر . بلغارلر . اسلاملرى خرستيانلغى قبوله اجبار ايچون هرنوع وحشته توسل ايتمشلردر. تنصردن استنكاف ايلين بر كويلى بى‌رحمانه ضرب وقتل ايدلمشدر .

بعض مسلمانلر ، بووحشتدن قورقه‌رق تنصر ايتمكه مجبور قالمشلر وطوعاً تنصر ايتدكلرينه دائر كنديلرينه ابراز اولنان وثيقه‌لره وضع امضا ايتمكده مضطر قالمشلردر . اك نهايت قضا مركزى اولان بشيچوه‌يه صره كلمشدر .

بركون بلغارلر ، چاكلر چالنديغى زمان بوتون اهالينك كليساله عزيمت ايتملرينى امر ايتمشلردر. كليسايه عزيمت ايتميه‌جك اولانلرك درحال قورشونه ديزيله‌جكى ده علاوه ايلمشلردر. بز ايسه ديناشلرمزك كرفتار اولدقلرى حال اليمى سزه اخبار ايچون حياتمزى استحقار ايدرك فرار ايتدك .

آلديغمز معلوماته كوره مجاور جمعهٔ بالا، پتريچ ومنليك قضالرينك اسلاملرى عينى حال سفالت اشتمالده بولنيورلر .

اقوام متمدنه‌ده برذرهٔ مرحمت وانسانيت قالمديمى ؟ آرتق يريوزنده انسانيت تماميله نابودمى اولدى ؟ برانسانك قرون وسطى وحشتلرينى تجاوزايدن بووحشتلره قارشى سيرجى قالمه‌سى

قابلمی ؟ بز ذات عالیلرینه فلاکتلرمزی اخبار وتقریر ایدر وبدبخت قردەشلرمزك بو حال فلاکتنه نهایت ویرەجك تدابیری اتخاذ ایتملرینی رجا ایدرز . »

شکری بن صالح   احمد بن محمد

موسیو مانغرنی بو وثیقەیی درج ایتدکدن صوکره بلغارلرك وحشتلرینه نسبتله تورکلرك معاملات نصفت وانسانیتکارانەسنی سرد ایدەرك شو سوزلر ایله مقالەسنه نهایت ویریور :
« ترکیا ایله بلغارستانك معاملەسی یعنی مدنیت اسلامیه ایله مدنیت خرستیانیه آرەسندەکی فرق ظاهر وعیاندر ! اعتراف ایتملی یزکه بلغارلرك مدنیت خرستیانیەسی پك وحشی وخونخوارانەدر . »

بر بلچیقالینك صدای تلعینی

بلچیقانك اك مهم جرائدندن اولوب (بروکسل) ده انتشار ایدن (لو - وآر) غزتەسنك سلانیکدن آلدیغی خصوصی بر مکتوبدن دینیورکه :

« ١٧ تشرین ثانی تاریخلی مکتوبکزی شمدی آلدم. بروکسلدن سلانیکه قدر مکتوب آنجق اون ایکی کونده کلەبیلمشدر. معمافیه بوده شایان ممنونیتدر : بعضاً اون بش یکرمی کون أوروپا پوستەسی آلغه موفق اولەمیورز. عالم مدنیت ایله مناسباتمز منقطعدر. سلانیك آرتق أوروپاده دکلدر . عادتا آفریقایه نقل اولنمش کبیدر . ماکدونیا بو کون ایتالیا محررین قدیمەسندن (دانته) نك بیله تصور ایدەمدیکی درجەده فوق العاده خیالپرورانه بر طاقم مظالم واعتسافاته جلوەکاه اولیور .

وقایع حربیه معلومکزدر . بلغارلرك ایله صرب ویونانلیلرك نصل قوای عثمانیەیی تبعید ایتدکلرینی و نصل تراکیا ، اسکی صربستان ، أپیر وماکدونیایه طوغری یوریدکلرینی بیلیورسکز. عسکرلری حلیم وسلیم ، قناعتکار ، قوی البنیه وبهادر اولان عثمانلی اردوسنك هردرلو تشکیلاتدن محروم بولندیغیدە ئوکرندیکز . فقط غزتەلرك یازمدقلری شیلر آنجق مظفر اردولرك ظلم ووحشتیدر . یونانلیلر ، بلغارلر و صربلر کچدکلری حوالیده جرجوبه ، قادین ، اختیار بتون تورکلری قتل ایلیورلر. یونانلیلر ، بلغار وصربلر قصبەلری احراق ایتدکدن، جامع ومنارەلری هدم ایلدکدن صوکره بتون مسلمانلری محو وافنا ایدییورلر .

بعض قضالرده هیچ بر مسلمان هیچ بر جامع و هیچ بر مسکن قالمامشدر . بلغار حدودنده بولنان جمعۀ بالادن سلانیکه قدر کندیسنی حمایه ایدن بعض قومیتەجیلر رفاقتنده کلمش اولان رفقامدن بری کچمش اولدیغی جمعۀ بالا ، منلیك و پتریچ قضالرنده بتون مسلمانلرك قتل عام ایدلمش اولدیغنی نقل ایدییور . بتون بوللر

جبرلر ایدمایلر . الیوم مدهش براهل صلیب محاربه‌سی قارشوسنده بولنیورز. محاربهٔ حاضره مسلمانلری امحا وافنامقصدیله وقوع بولمقده‌در . بتون ممالکتك خرستیانلردن عبارت قسمی ایچون متفقلر بالجمله مسلمانلرك ازالهٔ وجودینی آرزو ایلمکده‌درلر. بوصورتله ملت حاکمه تماماً محو وافنا ایدیله‌رك عثمانلی حاکمیتنه نهایت ویرلمکده‌در .

سلانیکده اون اجنبی سفینهٔ حربیه‌سی ، قونسلوسلر ، برخیلی اجنبی تبعه‌سی ، متعدد اجنبی غزته مخابرلری بولندیغی حالده بوندن بر قاچ کون اول بر کیجه ایچنده یوزالّی مسلمانی قتل ایتمشلردر . مذکور مسلمانلر برملجأ بوله‌مدقلری جهتله واردار محله‌سنده‌کی قهوه‌خانه‌لرده یاتمقده ایدیلر .

بلغارلر باروتخانه‌یه آتش ویره‌رك بیك قدر عثمانلی عسکرینك تلفنه سببیت ویرمشلردر. اوروپاده بو احواله قارشی سکوت ایدیلیور . سیروزده ، اسکوبده ومناستره نه‌قدر قتل عاملر وقوع بولیور ! . یاقین بر زمانه قدر اوروپای عثمانیده هیچ بر مسلمان قالمیه‌جغنه امین اوله‌بیلیرسکز .

سلانیکده موسویلر تشرین اولك اوننجی ، اون برنجی ، اون ایکنجی ، اون اوچنجی واون دردنجی کونلری پك فنا دقیقه‌لر کچیرمشلردر. موسویلرك خانه‌لرینی یغما ایتمشلر ویونان اوردوسنی تسمیم ایتمك اتهامیله ایچلرندن بر چوقلرینی توقیف ایلمشلردر . موسویلر طاتماق ایچون فسلرینی چیقاره‌رق شابقه کیمکه مجبورقالمشلردر. موسویلرك عموماً قتل عام ایدیله جکندن ده بحث ایدیلیوردی . فقط یونان مأمورینی نزدنده اجرا ایدیلن مداخلات شدیده بونی منع ایتمشدر .

سلانیکده أسیر بولنان اون ایکی بیك قدر عثمانلی عسکری کندی کندیلرینه ترك ایدلمکده‌درلر ، اسرای مذکوره ارزاقدن محروم بولندقده و آجلقدن اولمکده‌درلر . بوموقوفین کونلرجه یمك یمه‌مکده وحتی اکمك صاتون آلملرینه بیله مساعده اولنمامقده‌در. بعض ارباب حمیت برطاقم حیله‌لره مراجعتله کندیلرینه بر پارچه اکمك یتیشدیرمکه چالیشیورلر. یاقینده خسته‌لق بو زواللیلری آلوب کتوره‌جکدر . ایچلرندن بعضلری الآن مقاومت ایدییورلر . ترکلرك صبر وتحملی حقیقةً مافوق البشردر.

بر مادامك شهادتی

قواله‌ده‌کی بر مادامك بلغار عساکریله قومیته‌لرینك قواله و جوارنده ایقاع ایتدکلری مظالمه دائر ویانه‌ده‌کی پدرینه کوندردیکی بر مکتوبك بعض اقسامی ویانه‌ده منتشر (وینه‌ر سون اوند مونتاغ چایتونغ) غزته‌سیله نشر ایدلدیکندن بروجه‌آتی نقل ایلیورز :

« بوندن تمام بر آی اول صباح ساعت سکزده طوغری اسب سوار بش بلغار قومیته‌جیسی شهره داخل اوله‌رق قائمقامی اسیر ایتدکدن صکره قواله‌یی بر بلغار تبعه‌سی اوتوز قدر قومیته‌جی

انتقا

جزيرهٔ سفالت : ادرنه‌ده سرای

...ه‌ين فجايع

...چنده آچلقدن أولدوروان قاردشلريمز

بر آلایدن مرکب بر بلغار قوهٔ عسکریه‌سنك کندیلرینی تعقیباً شهره کلمکده اولدیغنی خبر ویرمشلردر . کانون اولك ۱۰ نجی کونی تکمیل شهر سکنه‌سی ئوکلرنده روم متره پولیدی بولندیغی حالده دشمن اوردوسنك استقباله چیقمشدر. قادینلر، عسکر وقومیته‌جیلره چیچکلر طاغیتدقلری کبی کلیسالرده‌ده چاکلر اعلان شادمانی ایتمك اوزره شدتله عکس انداز اولمغه باشلامشدر. کیجه‌سی تکمیل شهرده اجرای شهر آیین ایدلمشدر.

اشغالك فرداسی کونی تورکلر علیهنده قتل‌عاملره باشلانمشدر. اسلام اولمقدن بشقه‌هیچ بر کناهی اولمیان بر چوق کیمسه‌لر معتبران اسلامیه‌دن اکثریسیله برلکده حبس ایدیله‌رك بلا محاکمه اعدام اولنمشلردر . نصف‌اللیله طوغرو تکمیل محبوسین اویقودن قالدیریله‌رق چیریل چیپلاق بر حالده ایکی اوچ کیشی بر آره‌یه باغلاندقدن صوکره کسکین سونکولر زوالیلرك قارنلرینه صاپلادلمش ودیکرلره مدهش صورتده ضرب ایدلمشلردر. برنجی کیجه ۳۹، ایکنجی کیجه ۱۵، اوچنجی کیجه‌ده ۸ وبعده اوتوز کیشی اتلاف ایدلمش وبویله‌جه قتل عاملره دوام اولنمشدر. قرالده اتلاف ایدیلنلرك مقداری ۱۱۵ کشی‌یه بالغ اولمقده‌در .

سیروزده مدافعهٔ نفسه‌قیام ایدن ترکلر دشمن‌عسکرندن ایکی کشی‌یی اتلاف‌ایتدکلرندن بلغار ضابطی همان‌ساعتنه باقمش ومعیتنده‌کی عسکره خطاباً: « شمدی ساعت دردر،یارین عین ساعتده قدرترکلره ایسته‌دیککزی یاپه‌بیلیرسکز » دیمشدر. بلغارلرمساعدهٔواقعه‌اوزرینه وحشی جنوارلر کبی قتل عاملره ابتدار ایتمشلردر .

بکرمی درت ساعت ظرفنده اتلاف‌ایدیلن اسلاملرك مقداری برروایته‌نظراً ۱۲۰۰ ودیکر روایته نظراً ده ۱۹۰۰ کشی‌یه بالغ اولمشدر .

اسکچه‌ده خوف وخشیتله ئوته‌یه بری‌یه قاچیشمقده اولان اهالی‌یی خونریز وذنی بلغارعسکرلری ناجامعلره قدر تعقیب‌ایده‌رك اللرینه کچیردکلری اشخاصی پاره‌پاره ایتمشلردر . درامه‌ده ترك زنکینلرندن برینك قفاسی کسلدکدن صکره وجودندن آیریلن کله‌سی بر صندوق اوزرینه قونیلمش ومقتولك اغزینه آیریجه برده پیپو صیقیشدیرلمشدر. درامه‌ده ترکلر علیهنه اجرا ایدیلن قتل‌عاملری متعاقب‌موسویلره قارشی تجاوزاته باشلانمشدر. بورادەموسوی‌اغنیاسندن برقاچی صاری‌شعبانه سوق‌ایدیله‌رك آلتی‌کون مدتله الك‌آغیر ومؤلم اشکنجه‌لره دوچار ایدلدکدن صوکره ۱۱۰۰۰ عثمانلی لیراسی فدیهٔ نجات مقابلنده صالیویرلشلردر. زوالیلرك موقوف بولندقلری حجره کیجه یاریسنه طوغری آچیله‌رق محبوسلره « ایلری » امری ویرلشدر . آرتق ئولوملرینك پك یاقین بولندیغنه ذاهب اولان بی‌چاره موسویلر ، قورقودن تیتره‌یورلردی . کندیلرینك تخلیه ایدلدکلرینی خبر آلدقلری زمان کیجه‌یی‌حجره‌لرنده امرار ایتمك ایچون مسترحمانه مساعده طلب ایتمشلرسه‌ده رجالری فائده‌سز قالدیغندن اوچ‌درت‌آرقداش کیجه یاریلرنده مجبوراً یوله‌چیقاریله‌رق صاغناقلی بریاغمورآلتنده یدی ساعت مدت یول یورومشلردر. موسویلردن بریسی یتمش یاشنده بر اختیار ایدی .

دشمنك غرضكارانه تخريباتندن

دشمنلر اكثريا شهرلريمزى قصداً بومباردمان ايدەرك أهاليى اتلاف ايديورلردى . بو جانوارلقلر أك زياده اشقودره ايله ادرنەده ارتكاب ايدلمشدر .

صاری شعبانده‌کی ارککلرك جمله‌سی قتل وافنا ایدلمش ، یالکز اوچ ارکك حیاتده براقلمشدر .

اطراف کویلردن قواله‌یه ورود ایدن مهاجرینی بلغار مأمورلری تکرار کویلرینه کوندره‌رك حیاتلرینك محفوظ قاله‌جغنه دائر کندیلرینه تأمینات ویرمشلردر. بوکا رغماً مهاجرلردن قسم اعظمی قتل ایدلمشدر. ۲۱ تشرین ثانیده استانبولك قوطنه اثر یا کلش برروایت اشاعه ایدلمش وبونك عقیبنده ...کلرده دها اوتوزکشی اتلاف اولنمشدر. کلیسایه تحویل اولنان جامعلرده‌کی منارەلر علی‌العجله هدم ایدلمشدر.

بوبجه مظالم ووحشتلر اجراسندن صکره ارککسز، یاپ یالکز قالان اسلام عائله‌لرینك خانه‌لرینه جبراً دخول ایدیله‌رك قادینلرك عرضنه کچلمشدر. اسلام خانملرندن برینك برولی ایله‌مه‌لری کسلدیکی کبی چوجغی‌ده کوزلری اوکنده قتل اولنمشدر .

بر انکلیزك صدای انسانیتی

(ده‌یلی تلغراف) غزته‌سنه‌سنك پشته مخابری بروجه زیر اشعاراتده بولنیور :

بلغارستان قرالی فردیناند اعلان حرب بیانامه‌سنده ، صلیب ایله هلال آره‌سنده‌کی جدالدن بحث ایتمشدی. صلیب. تمثال انسانیت ومرحمت اولدیغی حالده صوك بالقان محاربه‌سنده ایش بومرکزده جریان ایتمه‌مشدر .

صلیب نامنه حرب ایدنلر اکثر أوقاتده ایجابات انسانیت ومرحمتی پایمال ایتمشلردر. صرب عسکر وضابطلرینك آرناودلقده اجرا ایتدکاری وحشتلر وغدارلقلر آوستریا ، انکلیز ، ایتالیان ونوروج حرب مخابرلرینك راپورلریله مرتبهٔ ثبوته ایصال ایدلمشدر .

صربلر طرفندن آرناودلقده اجرا قلنان انسان آوجیلغی آوروپاده بر حرب عمومی ظهوری امکان واحتمالنك تأثیر وتضییقیله صوك برقاچ هفته‌ظرفنده اونودلمش اولدیغی حالده شوکونلرده تکرار میدانه چیقمشدر. صرب عساکری طرفندن اجرا قلنان مظالم واعتسافات خونریزانه حقنده‌کی راپورلر هپ آوستریا ـ مجارستان مأمورلری طرفندن طوپلانمشدر .

بن بوراپورلری بالذات کورمکه فرصتیاب اولدیغمدن تاریخ عالمده تصویر وحکایه ایدلمش اولان مظالم وحشتکارانه وخونخوارانه‌نك جنرال یانقوویچك تحت قوماندا‌سنده بولنان عساکر طرفندن آب آشکار بر صورتده تکرار وتجدید ایدلدیکنی آکلادم . صربلر آرناودلقدن دکزه طوغری مشی وحرکتلرنده مسلح آرناودلری بر حس مفترسانه سائقه‌سیله قتل واعدامله اکتفا ایتمیوب خونریزلکارینی سلاحسز ومدافعه‌سز اولان اختیار ارکك وقادینلره، چوجقلره وهنوز بشیکده‌کی شیرخوارلره قارشی بیله ارتکاب ایتمشلردر. سرمست ظفر اولان صرب ضابطانی آرناودلقده تقرر آسایش ایچون اك مؤثر چاره . اسلام آرناودلرك افنای وجودندن عبارت اولدیغنی بیان ایلمشلردر . بوسوز بتون صرب اشغال اردوسی طرفندن سریعاً دستور اتخاذ اولنمش و اولوجهله فعلیاته کیریشلمشدر .

قومانوه ایله اسکوب آره‌سنده تقریباً ٣٠٠٠ کشی قتل واقنا ایدلمشدر . پرشتنه جوارنده منحصراً آرناود اولمق اوزره ٥٠٠٠ کشی صرب جانوارلرینك پنجهٔ قهر وظلمنده محو ومعدوم اولمشلردر. بوایسه ناموس‌دائره‌سنده اجرا قلنان برحربك دکل آنجق وحشیانه جنایتلرك نتیجه‌سی اولمشدر . قودورمش اولان صرب عساکری حسیات خونخوارانه‌لرینی تسکین ایچون بوجنایتلری یکی‌یکی طرز واصوللرده ایقاع ایتمشلردر. برچوق قریه‌لرده بتون خانه‌لر آتشه ویرلمش واو خانه‌لرك بیچاره سکنه‌سی آلولردن قاچمقده‌لر ایکن فاره‌لر کبی ئولدیرلمشلردر . ارککلر کندی زوجه و چوجقلرینك کوزی اوکنده قورشونله اتلاف ایدلمشلردر . صکره زواللی قادینلره جکر پاره‌لرینك سونکولرله پاره‌لندقلری جبراً سیر ایتدیرلمشدر .

صرب عسکرلری ایچون انسان قتل واتلاف ایتمك هرکون تکرار ایدیلیر براکلنجه حکمنه کیرمشدر . سلاح ظهور ایدن خانه‌لرك بتون سکنه‌سی صلباً یاخود قورشونله تلف ایدلمشلردر . یالکز برکونده بوصورتله اوتوز آلتی قدر جنایت وحشیانه وقوع بولمشدر . شایان دقتدرکه صربلرك مجارستانده ساکن اولان دینداشلری شیمدی یه قدر آنلرك « انسانیتکارانه » حرکت ایتمکده اولدقلرینی ادعا ایتدکلری‌حالده آرناودلقده صربلرطرفندن بوکره ایقاع اولنان قتل‌عاملردن طولایی دوچار دهشت اولمشلردر .

صرب باش وکیلنك ایکی کاتبلرندن موسیو تومیچ نامنده برصرب ـ مجار پرزریندن ایپکه قدر اولان سیاحتی اثناسنده بتون کویلرك خاك ایله یکسان ایدلمش بولندیغنی، یوللرك کنارنده دار آغاجلری ترتیب اولندیغنی . برحالده‌که یاقوه‌یه قدر اولان یوللك « دارآغاجی جاده‌سی » تسمیه اولنه بیله‌جکنی بیان ایتمشدر .

بلغرادده چیقان غزته‌لر بیله صرب عساکری طرفندن بلا رحم وشفقت ارتکاب‌اولنان مظالمك نقل وحکایه‌سیله املای ستون ایدییورلر . میرآلای اوسبسیچك‌آلایی پرزرینه‌داخل اولدیغی زمان میرآلای « ئولدیریکز ! » دیه باغرمشدر . بلغراد غزته‌لرینك بیانه کوره بواس ویریلیر ویرلز «عسکرلر خانه‌لره هجوم ایدوب اللرینه‌کچنلرك جمله‌سنی ئولدیرمشلردر.» آرناودلقده اجرا قلنان وحشتلره عائد حکایه‌لرك صوکی کلمز . پرلپه ، قوصوه، وولچترینده ایقاع اولنان افعال‌جنائیه ادارهٔ عثمانیه آلتنده‌آرناودلرك دوچاراولدقلری بوتون سوء معاملاتك قات قات فوقنه چیقمشدر . پرزریندن آوستریانك غراچ شهرینه فرار ایدن وآوستریاده تحصیلده بولنمش اولان آرناود معتبرانندن بری بروجه‌زیر حکایهٔ حال ایدییور :

خبر ویریلن آرناودلر هریرده صربلر طرفندن قورشونله اتلاف ایدلمشلردر. آرناود اسلاملره بورجلو اولان صربلر اوآرناودلری خائن‌دیه اله ویرمشلر وآنلری‌آصدیرمشلردر. صکره بورجلو اولان آدم غایت دون فیأتله مصلوب آرناودك خانه وچفتلکنی صاتون آلمشدر. اسکوبده سلاحسز آرناودلر سوقاقده صرب ضابطلری طرفندن اتلاف ایدلمشلردر. بر خانه‌ده بر پیچاق ظهور ایتدیکنده اوخانه‌نك صاحبی هیچ اثر مرحمت کوسترلیه‌رك ئولدیرلمشدر . »

آرناودلر مستولی اوردویه قارشی نه‌قدرآز مقاومتده بولنمشلر ایسه اودرجه‌چوق ظلم کورمشلردر . فروزویکده صرب قوماندانی فراریلری عودتله سلاحلرینی تسلیم‌ایتمکه دعوت

ايتمشدر. بونلر عودت ايدوب تسليم سلاح ايتدكدن صكره (درت يوز) كشى بردن قتل ايدلمشدر. بتون فروزويكده آنجق بش آلتى اسلام عائله‌سى صاغ براقلمشدر . (پانا) ده صربلر اسيرلرينى اولديرمشلردر . (واروس) ده وپرشتنه‌ده اهالى كليت اوزره تلف ايدلمشدر . صرب ضابطانى آرناودلرى آو حيواناتى ايمشلر كبى ئولديردكلرينى كنديلرى افاده ايتمشلردر. حتى ضابطلردن برى بر كونده طقوز آرناود ئولديرديكنى مفتخرانه سويله‌مشدر . صرب عساكرى آرناودلق حدودى خارجنده بيله هر نوع وحشتلرده بولنمشلردر . صليب احمر اطباسندن برى شويله آكلاتيور :

« هر نره‌ده آرناودلر كورولش ايسه بى‌رحمانه قتل ايدلمشلردر . قادينلر ، چوجقلر واختيارلرده استثنا ايدلمه‌مشلردر . اسكى صربستانده آلولر ايچنده قالمش كويلر كوردم . قره‌طوه جوارنده جنرال استفانوويچ يوزلرجه اسيرلرى ايكى صره‌يه ديزمش وماكنه‌لى تفنكله آنلرى ئولديرمشدر . جنرال زيوقوويچ سنيجه جوارنده (طقوز يوز اللى) آرناود وترك معتبراتنى ايلريله‌مه‌سنه كويا مخالفت ايتدكلرى ايچون ئولديرمشدر . »

يالكز معصوم آرناودلر واسكى صربلر دكل ، ماكدونياليلر دخى بوقتل عاملره قربان كيتمشلردر .

ماكدونياليلر معاون عسكرلره (قوميته‌جيلره) تسليم ايدلمشلر واونلرده أهالينك جمله‌سنى قتل ايتمشلردر. حكومت عثمانيه طرفندن بوندن طولايى بالذات ويانه‌سفيرى حسين‌حلمى پاشا واسطه‌سيله آوستريا خارجيه نظارتنه بر تحريرات ارسال وكرك آرناوودلقده كرك سائر مظالمك ارتكاب اولونديغى محللرده اجراى تحقيقات ايتمك اوزره قونسولسلردن مركب بر قوميسيونك تشكيل و اعزام ايديلمه‌سنى رجا ايتديرمشدر .

بوتون بواتهاماته قارشى يكانه جواب ١٩ تشرين ثانيده غزته‌لرده انتشار ايدن رسمى بر تبليغدن عبارت قالمشدر . مذكور تبليغك محتوياتى شودر :

«مطبوعات أجنبيه‌نك بعض غزته‌لرنده آرناودلره قارشى ارتكاب اولونان مظالم حقنده كورولن حوادث تماميله مفتريانه اولوب صربلرك سجاياى مليه‌سيله‌ده غير قابل تأليفدر . آرناودلرله‌صربلر آراسنده‌وقوعه‌كلن ايلك محاربادن‌صوكرا اجرا اولنان بعض حركات انتقامجويانه بوتون اوردولرجه مرعى اولان اعتياداته تماميله موافقدر »

لكن صرب حكومتنك درميان ايتديكى بوملاحظه‌نك أوروپا اوردولرنجه مظهر قبول اوله‌جغنى هيچ ظن ايتمه‌يورم .

برفرانسز جنرالنك راپورى

(دويچه‌سى فولقس بلات) غزته‌سندن :

دوقتور (يه‌ق) خدمت دولت عثمانيه‌ده بولنان فرانسز ژاندارمه مفتش عموميسنك بالقان مظالمى حقنده تنظيم ايلديكى رسمى راپورى فرانقفورتر چايتونغ غزته‌سى واسطه‌سيله بروجه آتى نشر ايديور :

فرانقفورت ١١ كانون‌ثانى — خدمت دولت عثمانيه‌ده‌بولنان ژاندرمه مفتش‌عموميسى

موسیو (بومان) بالقان مظالمی حقنده رسمی برراپور تنظیم ایتمشدر . مذکور راپورده بلغارلرله یونانلیلرك قواله ودده اغاجده ارتکاب ایلدکلری دنائتی ، آلدیغی فوطوغراف رسملری ایله اثبات ایلیور .

صالی کونی ساعت سکزده یوزاللی بلغار قومیته‌جیسی قواله‌یه کیرمشلردر . بونلر وحشی وجانی سیالری ایله ساعت سکزدن کیجه یاریسنه‌قدر ، اسلاملری عمومیتله قتل‌عام ایتمشلردر قومیته‌جیلر خانه‌لره کیره‌رك اللرینه کچیردکلری اشیالری یغما ایتدکدن‌صکره قادین، چوجق و اختیارلرده داخل اولدیغی حالده ئوکلریسه کانی قتل ایتمشلردر . شهرده‌کی روم اهالینك قومیته‌جیلره یاردم ایتدیکی شبهه‌سزدر .

برلی روم اهالینك ، بلغار قومیته‌جیلرینه رهبرلك ایدرك آنلره اسلاملرك خانه‌لرینی ارائه ایلدکلرینی بن رأی‌العین مشاهده ایتدم . خرستیان خانه‌لری بیاض برخاچ ایله تفریق ایدلمکده ایدی . اسلام اهالی ، بالخاصه قادین و چوجقلری ، بر جامعده اختفا ایتمکه مجبور اولدیلر . بلغارلر ایسه ، مذکور جامعی آبلوقه ایدرك ، یاری آچیق اولان قپودن ایچرو یه طوغری بر روولوور آتشی آچمشلردر . بلغارلر بوکاده قانع اولمیه‌رق جامعه بومبا آته‌رق ، دروننده بولنان اهالی‌یی ، کلمه‌نك بتون معناسی ایله قصاب کبی کسمکه باشلامشلردر . ایرتسی کون صباحی. جامعك اوکنده یکرمی‌بش اسلامك نعشنی کوردم .

قواله‌ده بولوب ایتالیان راهبلری طرفندن اداره ایدیلن مکتبه راهبلر ، برای محافظه اوتوز اسلام آلمشلردی . فقط برلی روم اهالی ، بونی همان قومیته‌جیلره اخبار ایتدیلر . بونك اوزرینه بلغار قومیته‌جیلری مکتبه دخول ایدرك ، راهبلردن . اسلاملرك تسلیمنی طلب ایتمشلردر. راهبلر ایسه ، اسلاملری تسلیم ایتمکدن استنکاف ایلمشلردر . فقط راهبلرك اخفا ایلدکلری ذوات میاننده بولنان فرانسز شمندوفرلری عثمانلی قومیسری رضا بك ، اسلاملرك یوزندن زواللی‌راهبلرك دوچار تجاوز اولملرینی آرزو ایتمدیکندن کندی اختیاریله کندیسنی قومیته‌جیلره تسلیم ایتمك کبی برعلو جناب کوسترمشدر .

قومیته‌جیلر رضا بکی مکتبدن اللی متره اوزاق بر مسافه‌یه کوتوردیلر، اوراده توقیف ایدرك . قصاطوره‌یی رضا بکك کوکسنه طیادیلر ، موجود نقودینی تسلیم ایتمسنی وخانه‌سنی کندیلرینه ارائه ایلمسنی تکلیف ایلدیلر . بونلری رأی‌العین مشاهده ایتدم . رضا بك یقینده تأهل ایتمش ، نجیب برعائله‌یه منسوب منور فکرلی برذات‌ایدی. مومی‌الیه‌ایله‌مناسبتم‌واردر. رضا بك ، خانه‌سنی ارائه ایلدیکی تقدیرده عائله‌سنك معروض قاله‌جنی تهلکه‌یی تیقن‌ایدرك ، خانه‌سنی‌کوسترمه‌مشدر. بونك‌اوزرینه کندیسنی قصاطوره‌ایله کوکسندن جرح وقتل‌ایتمشلردر.

قواله برلی روم اهالیسی دخی مملکتی یغما ایتمش‌در. حتی بو یغما کرلر آره‌سنده بیوك عائله‌لره منسوب کیمسه‌لر واردر. بونلر، بالعموم مساکن‌وجوامعه هجوم‌ایدرك هرنه بولدیلرسه یغما ایتمشلردر . یغما کرلك سکزکون دوام ایتمش، نهایت فرانسز « ژوریه‌ن دولاغراویه‌ر » سفینهٔ حربیه‌سنك لیمانه ورودی ایله نهایت بولمشدر . روملر ، آوستریا ویس قونسلوسی وآوستریا لوئید واپور شرکتنك آجنته‌سی اولان موسیو (به‌رغوبلیون) ی تحقیر ایتمشلردر. روملر ، بالعموم اجنبی مؤسساتی سد ایله یرلرینه روم مؤسسه‌لری اقامه ایده‌جکلرینی بیله سوبله‌مکه باشلامشلردی.

انتقام بکلەین فجایع : رعیان کوینده‌کی مظالم

غافل وعاطل بر ملتك أنجامى

دده اغاج مترهپوليدى تركلرى. بلغارلرك تفنكى ايله يونانليلرك يغما كرلكندن قورتارمق ايچون صوك درجه غيرت ايتمشدر. مومىاليه قائممقام ايله برقاچ عثمانلى ضابطنى تخليص ايتمكه موفق اولمشدر. فرانسز سفينهٔ حربيهسنك دده اغاج ليمانه مواصلتى اوزرينه مترهپوليد افندى قوماندانى سلاملامق ايچون عمان واپوره عزيمت ايتمشدر. قوماندان، طوپ انداختى ايله مترهپوليد افندى يى استقبال ايلمشدر.

بلغار اردوسى جنرال (كهنهف) ك قوماندانى تحتنده دده آغاجه كيرديكى زمان، ايتاليان راهبلرى، بلغار قوميتهلرى حقنده قوماندانه شكايت ايتمشلردر. جنرال تحقيقات نتيجهسنده راهبلرك حقلى اولديغنى تقدير ايتدى. و قوميتهجيلرك آنلردن غصب ايتدكلرى نقوددن ٧٠ ليراسنى ميدانه چيقاردى. فقط جنرال بو پارهيى راهبلره اعاده ايدهجك يرده اونلره ديمشدركه: «بو محاربهده مقتول اولان بلغار افرادينك تأييد خاطرهسى ايچون برآبده ركز ايديلهجكدر. بن بو پارهيى مذكور آبدهيه صرف ايدلمك اوزره محافظه ايدهجكم.» بالآخره جنرال (كهنهف) مترهپوليدك نزدنده اسلام قادينلرينى محافظه ايتمكده اولديغنى استخبار ايدرايتمز، عمان بوقادينلرك طيشارىيه آتيلهرق بوش قالاجق اولان محله بلغار عسكرينك اقامه ايتديرلمسنى مترهپوليده امر ايتمشدر. زواللى قادينلر، بالعموم اشيالرى يغما ايدلمش اولان خانهلرينه عودت ايدنجه جنرالك عسكرلرى أولرينه كيرهرك ناموسلرينه تجاوز ايتمشلردر.

بلغار عساكرى، شهرى برباد ايتمشلردر. عسكرلر، ئولديردكلرى كسانك باغرصاقلرينى چيقارهرق سوقاقلره آتيورلردى. بن شهردن مفارقت ايلديكم زمان، تيفو خستهلغى حكمفرما اولمغه باشلامشدى.

بلغارلر، قونسولاتولر اوكنه نوبتجيلر قويهرق، قونسلوسخانهيه منسوب اولانلردن غيرينك دخولنى منع ايتمشلردر. آلمان وفرانسز قونسلوسلرينك تشبثاتنه رغماً، قونسلوس مأمورينى، بلغارلر طرفندن اسير ايدلمشلردر. يرلى اهاليدن اولان مذكور قونسلوسلر، كنديلرينك اشتغال ايلدكلرى تجارتلرينه خلل ويرمهمك ايچون، وقوعاتى تماميله يازهميورلر. بلغارلر، فرانسز شمندوفرىنىده ضبط و بو شمندوفردهكى يرلى وفرانسز مأمورينى طرد ايدرك يرلرينه كندى آدملرينى اقامه ايتمشلردر. حال بوكه كنديلرى شمندوفرى اداره ايدهميورلر. بلغارلر، فرانسزلره قارشىده فكر خصومت اظهار ايتمشلردر. بورادهمقيم فرانسزلر، كنديلرينك اسباب مدافعهلرينى احضاره غيرت ايتمكده اولدقلرى صرهده فرانسز (ژوريهن دولاغراويهر) نام سفينهٔ حربيه واصل اولدى. سفينه قوماندانى، فرانسزلرك واپوره اركاب ايدلملرى حقنده درسعادت سفارتندن تحريرى برامر كتيرمشدر. بيكلرجه مشكلاتدن صكره اجنبيلر بو واپوره راكب اولمغه موفق اولمشلردر؛ زيرا بلغارلر اجنبيلرك بيله شهردن طيشارى چيقمهلرينه مساعده ايتميورلردى.

بر روس مخابرينك شهادتى

«قومانوه محاربهسندن برقاچ كون صوكره اسكوبه كيتمكلكم ايچون برفرصت دوشدى. بن، دها بلغرادده ايكن بو سياحتم حقنده مساعده آلمق ايچون حربيه نظارتنه مراجعت

بولغارلرك آثار تخريباتندن :

چتالجه‌ده خرستيان محله‌سی صاغلام براقيلمش مسلمان محله‌سی كاملاً تخريب ايدلمشدر . روم‌ايلينك هان هرطرفنده عينی تخريباته تصادف اولونمقده‌در .

ایلدیکم زمان دوچار اولدیغم مشکلات وممانعه‌دن حادثات حربیه‌یی اداره ایدن بو آدملرك بر چوق فنالقلر ارتکاب ایلمش اولدقلرینی واحوال حقیقیه‌نك رسمی راپورلرده کوستریلنه قطعیاً موافق بولنمدیغنی تماماً حس ایلشدم . بکا کوستریلن مشکلات، جنایتلری ستر ایچون یاپلقده ایدی . بوخصوصده‌کی حسیاتم نیش قصبه‌سنده بر صرب ضابطیله وقوع بولان ملاقاتم اثناسنده دها زیاده کسب قوت ایلدی . ارکان حرب هیئتی طرفندن بر وظیفۀ خصوصیه ایله اسکوبه اعزام ایدیلن بوضابط بنم اسکوبه کیده‌جکمی آکلادیغی زمان صوك درجه حدت ایدرك دیدی‌که :

« ایشی اولمیان آدملرك اسکوبه کیتملری موافق دکلدر . بلغراد مأمورین حکومتی یبانجی آدملرك اورایه کیتملرینه مساعده ایلمکله پك بیوك بر خطاده بولنیورلر . »

فکرمدن واز کچمیه‌جکمی آرتق آکلامش بولنان ضابط ورانیایه کلدیکمز زمان تبدیل لسان ایدرك بنی دها صوکره تصادف ایلیه‌جکم احوال مؤسفه‌یه اولجه ایصندیرمغه قالقیشمش و « بونلرك کافه‌سی ، فنا اولمقله برابر ضروری‌الوقوعدر » یولنده ایمالی جمله‌لر صرفنه باشلامشدی . ذاتاً بنده حاصل اولمش بولنان شبهه‌لر بونك اوزرینه بر قات دها آرتدی . اوزمان بن، بلغرادده ایکن خبرآلدیغمز مظالمك تصادفی ومنفرد بروقعه اولمدیغنه وایشتدیکمز وحشتلرك حادثات عادیه درجه‌سنه وارمش بولندیغنه تماميله قانع اولدم .

اسکی صربیه حدودینی کچر کچمز ، مدهش منظره‌لر کورونمکه باشلادی . اقشام ساعت بشده قومانوه‌یه یاقلاشیور ایدك . غروبدن صوکره ، هوا قراردقجه ، یانغین آتشلری دها کسکین برصورتده کوزه چارپمقده ایدی . بتون حوالی آتش ایچنده ایدی : کویلر جابجا یانیور ایدی . بولوطلر ، اسکوبه قدر دوام ایتمکده ایدی .

یالکز استاسیون اوکنده برقاچ عسکره تصادف ایتمش ایدم . درت کشیدن عبارت بولنان بو کومه‌یه تقرب ایتدیکم زمان شو منظره‌یی کوردم : « سونکولری مجموعه حاضر برحالده بولنان نفرلرك اورته‌سنده ایکی کنج آرناود بولنمقده ایدی . عسکرلره قوماندا ایدن وصوك درجه سرخوش بر حالده بولنان بر قومیته‌جی بر النده قما ، دیکر النده قونیاق شیشه‌سی بولندیغی حالده زواللی آرناود یاورولرینه کندیسنك آیاقلرینه قاپانملرینی امر وبو امرلرینی متصل تکرار ایلمکده ایدی . بوکا قناعت ایتمین وحشی قومیته‌جی النده‌کی قمایی زواللی آرناودلرك بویونلرینه . کوکسلرینه طیایه‌رق کندیلرینه قونیاق ایچملرینی امر ایلمکده ایدی .

بو مظلوملری تخلیص ایتمك بنم ایچون امکان خارجنده ایدی . عسکرلرده بری بونلرك آرناود اولدقلرینی وقومیته‌جی طرفندن اتلاف اوله‌جقلرینی بڭا آکلاتدی . وحشتك بو درجه‌سنه تحمل ایده‌مدیکمدن اورادن تباعد ایلمکه مجبور اولدم .

شهرك سوقاقلری بوم‌بوش ایدی . آقشام ساعت آلتی اولنجه هرکس قپوسنی کلیدلیه‌رك خانه‌سنه قپانمقده‌در . کیجه حلول ایتدیکی کبی قومیته‌جیلر اجرای فعالیته باشلایور وصویوب کسمکه قویه‌لیورلر . آلتمش بیك کشیدن عبارت بولنان اسکوب اهالیسنك نصفی آرناود

وتركدر . هرنەقدر آنلرك بر قسمی فرار ایتمش ایسەلرده ، قسم اعظمی یرلرنده قالمشلردر. ایشته كیجه وقتی وقوع بولان بتون جنایات بوزوالیلره قارشی ارتكاب ایدلكدەدر .

بن اسكوبه واصل اولمه‌دن ایكی كون اول، اسكوب اهالیسی شهرك مركزنده بولنان واردار كوپریسی اوزرنده باشلری كسیلمش بر چوق آرناود جسدلری كورمشلردر . هرحالده باشلری كسلمش بولنان بو آدملرك محاربەده اولدیرلەمش اولدقلری آشكاردر .

اسكوپ ، اوردو مركزیدر . اهالی وباخصوص مسلمانلر ، كیزلنمكدەدرلر. سوقاقلرده عسكردن بشقه كیمسه كورونمەمكدەدر . عسكر آرەسنده صربستانك جهات مختلفەسندن قوشوب كلمش اولان صرب كویلیلریده بولنمقدەدر . بونلر، كویا اوغل وبرادرلرینی آرامق بهانەسیله قوصوه اووەسنده طولاشەرق صویغونجیلق ایله اشتغال ایلمكدەدرلر . بن بوكبی اوچ صویغونجی ایله محاورەده بولندم . بونلر ، صربستانك مركزنده بولنان (شومادی‌یا) اووەسندن قوصوه‌یه پایان اولەرق كلمشلردر . بو اوچ كویلیدن ایكی كنجی ، كندیسنك قوصوه اووەسنده سریع آتشلی تفنكله ایكی آرناود قتل ایلدیكنی كمال افتخار ایله نقل ایلمكده ایدی . كویلیلرك اوچیده یانلرینه آز پاره آلدقلرندن شكایت ایلمكده ایدیلر . زیرا اسكوبده اوكوز ، باركیر كبی حیوانلر پك اوجوز صاتون آلنەبیلمكده ایمش . كویلیلرك اعترافنه كوره، بر صرب نفرینه ایكی دینار (فرانق) ویرلدیكی كبی، كندیسی درحال بر آرناود كوینه قوشەرق سزه بر باركیر كتیرەبیلیر ایمش . بنه عسكرلر واسطەسیله یكرمی فرانغه غایت الی بر جفت اوكوز تدارك ایدیلەبیلیرمش . ورانیا حوالیسندن سوری سوری كویلیلر آرناود قریەلرینه هجوم ایدرك اللرینه نەكچرسه، قالدیروب كوتورمكدەدرلر . حتی اختیار صرب قادینلری، آرناود خانەلرندن قپو وپنجره كبی شیلری صرتلرینه آلوب كوتورمكدەدرلر .

تصادف ایتدیكم اوچ صرب نفرندن بری دییوردی‌كه : او قدر چوق ، عادتا حسابسز آرناود اولدیردیكم حالده هیچ برینك اوزرنده بر غروش بیله بولامدم . فقط قتل ایلدیكم بر تورك قادیننك قوینده اون لیرا بولدم .

بو آلچاقچە جنایتلر ، اودرجه صغوق قانلیلقله حكایه ایدیلیوركه وجدان انسانینك بوندن متأثر اولماسی قابل دكلدر . انسانلر ، بویله زمانلرده طانیمەجق درجەده وحشی بر حال كسب ایدییورلر .

اوتلده تصادف ایتدیكم بر عسكر ، كندیسنك فریزوویك طرفلرنده بولنمقده، آرناوودلری كسمك وصویمقله اشتغال ایلمكده بولندیغنی آكلاتیوردی . مرقوم دیكر رفقاسیله برابر آرناوود عائلەسنی باصارق اختیار عائله رئیسی ایله اوچ كنج اوغلنی قتل ایلدكلرینی

وقادینلر تخلیص نفس ایچون بتون پاره وزینتلرینی کندیلرینه تسلیم ایلدکاری حالده خانه‌یی احراق ایتدکلری هیچ اونانمقسزین حکایه ایلمکده ایدیلر.

بن، بوقدر وحشتلری نصل ارتکاب ایده‌بیلدیکنی صوردیغم زمان دیدی‌که:

« نه یاپارسك، الڭ نهایت بو یولده طاورانمغه آلیشیلیور. فی‌الحقیقه، بن معصوم اختیار وچوجقلری اولدیرمکه تشبث ایتدیکم زمان خیلیجه صیقیلیوردم، فقط حال حربده بولندیغمز ایچون آمرلرمك امرلرینی اجرایه مجبور ایدم. »

بن بوکا کمال نفرتله « سز. آرتق شقاوت یولنی طوتمش وئوککزه کلنی اولدیریورسکز » جوابنی ویردیکم زمان خیلیجه صیقیله‌رق کندیسنی طوپلامغه چالیشدی. و اووقته قدر سویلدکلرینی تعمیر ایچون « خیر، بز. منتظم عسکرلر، معین حدودلردن طیشاری چیقمیور واون ایکی یاشندن دها کنج بولنانلری ئولدیرمیورز. فقط قومیته‌جیلری بو خصوصده مدافعه ایلیه‌مم » دیمکه باشلادی.

دیمك قومیته‌جیلرك ارتکاب ایتدکلری وحشتلر انکار اولنمیور، اکثریسی، بتون ایشسز، کوچ‌سز واخلاقسز کیمسه‌لردن عبارت بولنان قومیته‌جیلر، هیچ برحدود طانیمشلر و اون ایکی یاشندن آشاغی اولان چوجقلری‌ده قتل ایلمشلردر. آنلرك ارتکاب ایتدیکی وحشتلر اودرجه‌یی بولمشدرکه بوندن الڭ نهایت مأمورین عسکریه دخی اورکه‌رك قومیته‌جیلری کویلرینه اعاده‌یه باشلامشلردر.

آنتید اوتو

بر قونسلوسك مشاهداتی

« فرانقفورتر جایتونغ » غزته‌سندن نقل ایدلمشدر.

« صرب پیاده‌لرینك تفنك سسلری قونسلوسخانه‌دن ایشیدلمکه باشلانجه قونسلوس موسیو « پروهاسقا » سراپا بر حدت اولدیغی حالده « خائنلر! خائنلر! بیکناه اهالی‌یی قتل واعدام ایدییورلر. » دییه باغیردی وقتل عامك ئوکنی آلمق ایچون. صرب قوماندانی کورمك اوزره سوقاغه چیقمغه قالقشدی. بویله بر زمانده سوقاغه چیقمق کوز کوره هلاك اولمق دیمك اولدیغندن زورله قونسلوسی طیشاری چیقمقدن منع ایلدك. قونسلوس باغچه قپوسنك آچیلمسنی وملتجیلرك ایچری آلنمسنی بکا امر ایلدی. بن دخی قپویی آچدم. آن واحدده قونسلوسخانه وباغچه‌سی بر چوق ملتجی ایله طولدی. زواللیلر آه وفغان ایدرك صرب عساکرینك مظالمنی آکلاتیورلر ایدی. قونسلوس هیچ اولماز ایسه قونسلوسخانه‌نك تعرضدن مصون قاله‌جغنی امید ایدییور ایدی. ملتجیلر میاننده ۲۲ آغیر مجروح وار ایدی. بوصره‌ده اسب‌سوار بر ضابطك اداره آلتنده بر مفرزه صرب عسکری قونسلوسخانه اوکنه کلدی. ضابط قونسلوسی چاغیردی. وصرب مجروحلرینی یرلشدیره‌جکنی وخائنلری تحری ایده‌جکنی بیان ایدرك قونسلوسخانه قپوسنك آچلمسنی طلب ایلدی.

موسیو (پروهاسقا) ایسه قونسلوسخانه خسته‌خانه‌سنك آغیر مجروحلرایله طولی اولدیغنی واورایه صرب مجروحلری یرلشدیریله‌میه‌جکنی برلسان متانت ایله جواباً بیلدیردی. ضابط ایسه خسته‌خانه‌ده آرناوودلر اولدیغنی وآنلری ـ وقاغه آته‌جغنی سویلدی. (پروهاسقا) قونسلوسخانه‌نك بی‌طرف وآوستریا باندیره‌سی تحت حمایه‌سنده اولدیغنی ایضاحه چالشدی. لکن صربلر دیکله‌مدیلر وقونسلوسخانه‌یه هجوم ایلدیلر. صرب عساکری قونسلوسخانه ایچنده نه قدر ملتجی وارسه جمله‌سنی برصورت وحشیانه‌ده قتل ایتدیلر. حتی نسوان وصبیانی احتراصات حیوانیه‌لرینی تسکیننده صکره اولدیردیلر. مقتول جسدلره بیله شناعتده بولندقلری کورولدی.

بوکبی مظالمه قارشی قونسلوسك پروتستوده بولنمسنه صربلر قهقهه‌لر ایله کولیورلردی. آرقداشم عبدالله اسمنده برقواص بومظالم قارشیسنده محافظهٔ اعتدال ایده‌میه‌رك صربلر اوزرینه آتش آچه‌رق برعسکری قتل ایلدی. صربلرده مقابلةً آنی اولدیردیلر. صرب عساکری قونسلوسخانه‌نك بالجمله أوراقنی احراق وبناینی تخریب ایلدکدن صکره قونسلوسی، کاتبی وبنی قرارکاهه کوتوردیلر و اوراده حبس ایلدیلر. بر قاچ کون صکره قونسلوس ایله برابر طاغلره قاچدق ومفتش « ئه‌دل » ك « پرزرین » ه ورودینه قدراوراده اون درت کون قالدق. بواثناده صربلرك یاپدیغی مظالم ووحشت قابل تعریف دکلدر.» قالمامشدر.»

برأجنبی فریادی

نوویه چایتونغ غزته‌سنك مقالهٔ مخصوصه‌سندن

« حقیقةً اوروپاده‌می یز؟ أوروپانك کوزلری اوکنده : اوروپا قطعه‌سنه منسوب بر خطه‌ده هرکون تویلری اورپرته‌جك غیرقابل تصور مظالم و تعدیات ارتکاب ایدیلیورده بوحاله نهایت ویرمك ایچون هیچ برطرفدن جزئی براعتراض بیله وقوع بولمیور . بلغارلرك دوچار اولدقلری مظالم علیهنه اولجه انکلتره پارلمنتوسنك بالای کرسیسندن ایراد ایدیلن حار وآتشناك نطقلر شمدی نه اولدی؟ مقدما فرانسز ملتی طرفندن اعلان ایدلمش اولان حقوق بشر نره‌ده قالدی ؟ آلمانیانك ترکیا حقنده مکرراً درمیان ایلدیکی بیانات مودتکارانه نره‌ده‌در ؟ بالقان حربنه مانع اولمق ایچون مشترکاً صرف مساعی ایتمکده دول معظمه متحد بولنیورلردی . فقط آرزولرینك ترویجنه موفق اوله‌مدیلر . دول مختلفه رجال حکومتیله دیپلوماتلری . تکمیل مسائل مهمهٔ سیاسیه‌ده بوکون بیله تام براتحاد نظر موجود بولندیغنی ادعا ایلیورلر .

دولتلرك مسائل مشترکهٔ سیاسیه حقنده ائتلاف ایتملری انسانیته تعلق ایدن عمومی مسئله‌لرده آکلاشمقدن پك کوجدر. (هونانتو) قبیلهٔ وحشیه‌سنه لایق برطرزده ایقاع ایدیلن انسان صیادلغنه نهایت ویرمك اوزره بالقان صلیبیونی اوزرنده قطعی برتضییق اجراسی ایچون دولتلرك سریعاً ائتلاف ایتملرینه هیچ بر مانع یوقدر . أوروپا حکومتلری بر صورت فجیعه

بقیه‌سی ١٥٤ نجی صحیفه‌ده

قهرمان أ

ادرنه‌ده

« ماتن » غزته‌سی ادرنه‌نك سقوطنی متعاقب شهری زیارتله احتساساتنی یازمق اوزره موسیو « هوغ لورو » یی اورایه اعزام ایتمشدی.

محررموی الیهك ادرنه‌دن « ماتن » ه کوندردیکی مکتوبلر قهرمان شهرك ومدافعلرینك حال حاضرینه دائر برچوق جانخراش تفصیلاتی احتوا ایتمکده‌در. موسیو « هوغ لورو » نك ٥ نیسان تاریخیله ادرنه‌دن غزته‌سنه چکدیکی تلغرافنامه‌یی بر جزء آتی تلخیص ایدییورز :

« ادرنه سقوط ایتدیکی زمان ایچنده ٨٠ بیك اهالی واردی. عین زمانده بلغارلرك النه ٦٠ بیك عثمانلی عسکری اسیر دوشدی. بوندن باشقه جوار اهالیسندن اولوب ملجأ ومأواسز قالان قرق اللی بیك کویلی ادرنه‌یه صیغنمشلردر. ادرنه‌یه کیرن بلغار اردوسی ٤٠ بیك کشیدن مرکب ایدی. بو مختلف رقملر جمع ایدیله‌جك اولورسه ادرنه‌ده الیوم تقریباً ٢٢٥ بیك کشینك موجود اولدیغی تظاهر ایدر.

بوقدر انسانی بسلمکه کفایت ایده‌جك درجه‌ده اتمك کلمدیکندن زواللی تورك اسیرلری آجلقدن ئولمکه باشلادیلر. (١) کچن کون طونجه اوزرنده کائن بر آطه‌یه کیتدم قصبه‌یه ایکی کوچك کوپری ایله مربوط اولان بو آطه‌جق بر قاچ کون أول دنیانك الك بهشتی موقعلرندن بری ایدی. بو آطه‌ده عصردیده آغاجلرك سایه‌لندیردیکی بر عمومی باغچه واردر. سقوطدن اول محصور قادینلر بو آطه‌یه کله‌رك چیچك طوپلایورلردی. شمدی بوراسی جان چکیشن تورك اسیرلریله دولمش. بر ئولوم قرارکاهی اولمشدر.

شمدی بوراده تورك اسیرلری آجلغك، تسممك، استفراغاتك مدهش اضطرابلری ایچنده قیوریلوب دوریبور. اسیرلردن صدور ایدن کریه‌لر. شهقه‌لر. خنچقرقلر فوقنده هر یردن کلن قارغه‌لرك متهور صدالری وار: بونلر زمردین آغاجلر آره‌سنده سیاه برزلکه تشکیل ایدییور.

ن أسارتده

آطه‌یی قصبه‌یه ربط ایدن کوچوك کوپریلری سونکولی نفرلر نظارت آلتنده بولوندیرییور. اوفق برمذاکره‌دن صوکره کوپریلردن کچه‌رك اورایه داخل اولدم. آطه‌ده یکدیکرندن برشوسه ایله تفریق ایدلمش ایکی قرارکاه وار. صول طرفده کویلردن ادرنه‌یه التجا ایدن بیچارکان اخذ موقع ایتمش. جان چکیشنلرك مقری، صاغ طرفده‌در. خسته‌لغه مصاب اولانلر چپلاق طوپراق اوستنده امیدسز اوله‌رق صوك نفسلرینی اوراده ویرییورلر. اوصباح ئولمش یوز قدر نعشك بریره ییغلمش اولدیغنی کوردم. بوبیچاره‌لر ایچون درین برچوقور قازیلیوردی.»

بر بولغارك تقبیحی

صوفیه‌ده منتشر «نارود» غزته‌سنده اوقونمشدر:

بوکون ادرنه، غایت مدهش بر منظره عرض ایلمکده‌در. جسر مصطفی پاشایی تشرین اولده یعنی بلغارلر طرفندن ضبط ایدلدکدن ایکی هفته صکره زیارت ایتمش واوراده کورمش اولدیغمز عدم انتظامدن. پریشانیٔ احوالدن دهشته دوچاراولمشدق. فقط شمدی ادرنه‌نك حالنی کورنلر، شهرك حال پریشانیسنی تصویر ایچون سوز بوله‌مامقده‌درلر. بر طرفده طاغلر کبی ییغلمش انسان نعشلری. دیکر طرفده ینه برچوق یاره‌لیلر واسیرلر کورولمکده‌در.

شهرك سوقاقلرنده سلاح سسلری، باغیریشمه‌لر ایشیدلمکده وقوشوشمه‌لرك. غصب وغارتك هیچ آرقه‌سی کسیلمه‌مکده ایدی. بوحال شهرك ضبطندن بر هفته صکره‌یه‌قدر دوام ایتدی.

انسان بوحاللری کوردکجه بلغارلرك بوقدر مرحمتسز اولدیغنه حیرت ایلیور. صوك عثمانلی - روس محاربه‌سنی کورنلر، جنرال سقوبه‌لفك ادرنه‌یی ضبط ایتدکدن برکون صکره شایان حیرت بردرجه‌ده تأسیس انتظامه موفق اولدیغنی سویلمکده‌درلر. ذاتاً بر اوروپا غزته‌سی مخابری بزه «وحشیلر» نامنی ویرمه‌مشمی ایدی؟ تأسف اولنورکه یکی بلغارستان حکومتی، آرتق موازنهٔ عقلیه‌سنی غائب ایتمش اولان بر آدمك سوزیله حرکت ایتمکده دوام ایدوب کیدییور.

ومدهشه‌ده دوچار فلاکت اولان مسکنسز ، خسته وآچ بیکارجه مظلومین حربك حمایه‌سنه عزم ایتدکاری تقدیرده تکمیل تبعه‌لرینك کندیلریله برلکده حرکت ایده‌جکنه قطعیاً امین اوله‌بیلیرلر .

بوفلاکتزدگانه هیچ کیمسه دست معاونتنی اوزاتمیور . بو زواللیلر احتمال آره‌صره اوروپا مدنیتیله اوروپا غایهٔ فکریه‌سنی تشکیل ایدن انسانیت اساسلرندن بحث ایدلدیکنی ایشتمشلردر . قومشو خصم حکومتلر ، سوء ادارهٔ عثمانیه ایله ترك بویوندیروغنك تحملسوز بار فجایعندن طولایی هر دائم اوروپایه مراجعت ایتدکاری ایچون بوکونك مظلومینی بالطبع بتون بوسوزلر حقنده مبهم برفکر ایدینمشلردر .

۱۸۷۸ برلین معاهده نامه‌سنك احتوا ایلدیکی مواد مخصوصه‌ده ترکیاده‌کی عناصر غیرمسلمه‌نك اصلاح احوالی ضمننده اظهار تمنیات ایدلمکده‌در . بوکا مقابل اهالیٔ مسلمه‌نك خرستیانلر طرفندن قتل عام ایدلدیکی برهنکامده اوروپا محافظهٔ سکوت ایلیور .

عساکرعثمانیه‌نك آرقه‌سنده خرستیانلر علیهنه ارتکاب ظلم‌وتعدی‌ایدن باشی‌بوزوقلرك ، بوغیر منتظم چته‌لرك حرکاتندن طولایی وقتیله اوروپا طرفندن پروتستوده بولنلمشدی . ماکدونیاده تطبیق ایدیلن اصلاحات بین‌المللی متعاقب بوکبی باشی بوزوقلر بسبتون اورته‌دن قالدیرلمشدی . دینامیتله ایقاع تخریبات ایدن خرستیان اختلالجیلرینك تعقیبنه مأمور بولنان عثمانلی مفرزه‌لری طرفندن لازم کلن حرکات عسکریه خارجنده معاملاته تصدی ایدلمه‌سی ایچون ترصداتده بولنیلیوردی .

شمدی ایسه ترك باشی‌بوزوقلرینك یرینه ارنلرده دهاخونخوار، وحشی خرستیان باشی بوزوقلری قائم اولدیغی حالده اوروپا سکوت ایتمکده‌در . ترك و آرناود کویلیلرینه هجوم‌وتعرض ایدن‌بوصویغونجی‌وقاتل چته‌لر افرادی؛ بوکونکی محاربهٔ‌خونریزانه‌یی ایقاعه موفق اولنجه‌یه قدر تاسنه‌لردن بری بر صورت وحشتکارانه‌ده ماکدونیایی پامال وتخریب ایتمکده اولان چته‌لردن درس آلمشلردر .

چته‌لر منسوبینی دول متفقه اردولری آراسنده‌ده کندیلرینه پك چوق طرفدارلر بولمشلردر . سرزدهٔ ظهور اولان مخوف وخونین فجایعی سکوت ایله کچیشدیرمك آرتق ممکن دکلدر . وقت حربده‌تحت مرعیتده بولندیرلمسی لازم کلن‌حقوق دول احکامیله‌حقوق انسانیه‌نك الك قبا برصورتده پامال تجاوز اولدیغی بو بالقان محاربلرینك الك‌وحشی وخونخوار ملتلره رحمت اوقوده‌جق طرزده مظالم وجنایات ارتکاب ایلدکاری آچیقدن آچیغه اعتراف اولنملیدر .

بوقبیل حرکات تعدیجویانه مواجهه‌سنده رفع ندای اعتراض ایتمك اوروپانك وظیفه‌سی جمله‌سندندر . اوروپا بوبابده‌کی وظیفه‌سنده پك زیاده دوچار تأخر اولمشدر . قتل وافنا ایدیلن بیکلرجه بیچارکانه یکیدن اعادهٔ حیات ایتمك ممکن دکلدر . بویله‌جه محو واتلاف

جزیرهٔ سفالتده : أدرنه‌ده سرای ایچنده

آچلقدن ئولدورولن بدبخت قارداشلریمز

(فوطوغراف‌در)

ایدیلن کیمسه‌لر اوروپانك کوزی اوکنده بو قبیل حرکات وحشیانه‌نك اصلا ارتکاب ایدیله‌میه‌جکنه اعتماد ایدیورلردی. زواللیلر بوبابده‌کی اعتقادلرنده پك فناصورتده آلدانمشلردر. مع‌هذا هنوز برحیات قالان برقسم خلق موجوددر. بونلر اولسون اوروپانك پروتستوسندن استفاده ایده‌بیله‌جکلرمیدر ؟

سلانیکدن عودت ایدن پك محترم وشایان اعتماد بر ذات ، سلانیکك یونان وبلغارلر طرفندن اشغالندن صکره سرزدهٔ ظهور اولان وقایعه دائر معلومات مفصله اعطا ایلمشدر . ایشتدیکم سوزلرك بنم اوزرمده حصوله کتیردیکی تأثیراتی مجملاً آکلاتمق ایچون زمانمزده ترکلرك خرستیانلر علیهنه ارتکاب ایتدکلری الك چیرکین ومؤلم مظالمك. یونان وبلغار افراد عسکریه‌سنك وسائط مدافعه‌دن محروم بولنان اسلام وموسویلره. اطرافدن سلانیکه ورود ایدن بی‌چاره ، یوقسول مهاجرلره قارشی روا کوردکلری فجایع وتعدی یاننده پك‌سونوك قالدیغنی سویلمك لازمدر .

مهاجرت فجايعندن : استانبول سورلری آلتنده

(رسملی کتابدن آلنمشدر)

آه ادرنه

آه قارداشم ادرنه‌یی اونوتما

گوزل گوگسی اوچ ایرماغك اوغراغی ،
هر برینك صویی شهید قانی قوقان بر کوثر ؛
هر نه أکسه‌ك آلتین ویریر طوپراغی ،
اونك یشیل باغلرینه جنت دییور شاعرلر ...

ایمپراطور آدریه‌نك یاپیسی ،
آل عثمان خاقانلری أللریله سوسلنمش ،
پایتختك آوروپایه قاپیسی ،
چلیك کبی قلعه‌لرله کلیدلنمش ، گیزلنمش .

بوندن بش یوز آلتمش سکز ییل اول
لالاشاهین ، آرقه‌سنده کوزی ییلماز براوردو ،
اونی آلدی ، دشمنلردن ؛ بوگوزه‌ل
دولتگك طقسان سنه تختی اورده قورولدی .

اوراده یدی پادشاهك سرایی ؛
جمعه کونی ، أذان سسی کوکه آقین ایدرکن ،
اولو خاقان آت اوستنده جامعنه کیدرکن
هپ ملکلر سیر ایدردی آلایی ...

شیمدی آرتق نه ملك وار ، نه أذان .
ایکی یوزه یاقین جامع ، یکرمی ایکی مدرسه
آت باغلاندی ، پوت طاقیلدی ، اولدی آخیر ، کلیسه .
نه‌قدر چوق نه‌قدر چوق قیز قیزان

دشمن ألنده أسير : ادرنه‌ده سلطان سليم جامعی

بولغارلرك دوداغیله کیرلندی ؛
یوجه اسلام ناموسنی یاقدی کیرلی قوجاقلر .
جامعلرده شراب ایچون تپنیرکن آلچاقلر
آچلغندن هرکس أکمك دیلندی .

طوپراقلری شهید قانی صولادی .
اوت چیکنرکن، آغاج یرکن خسته ، جانسزعسکرلر،
أو باصاراق پارا چالان ، قان سوموره‌ن هر نفر
بیلکنه بر صیرما صاچ دولادی ...

سلطان مراد جنتده دوگونیور بو حاله ،
لالا شاهین یوره‌گنی داغلایور ،
معمار سنان ایچین ایچین آغلایور ...
آه بوقدر سفیل اولمق کلیرمیدی خیاله !

بش بوچوق آی گوگس گردی ، ناموسکی قورودی ،
سورو سورو تپه‌ده‌ی بولغاری ؛
تسلیم اولدی ؛ فقط آلنی یوقاری .
سن آلچاقسك ، أی قارداشم ، اونوتورسه‌ك بویوردی .

صاقین صاقین أدرنه‌یی اونوتما ؛
أوچ آلمانك وقتی کلیر ، کینکی سن اویوتما !...

٢٠ نیسان ١٣٢٩

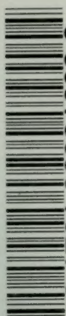

تصحیح: ١ — برنجی صحیفه‌ده‌کی رسم برفرانسز غزته‌سندن اقتباس ایدلمشدر . سهواً انکلیز دنیلمشدر .

٢ — قومیته‌جی سرکرده‌لرندن (غرویف) ك اسمی سهواً (غره‌نیه‌ف) یازیلمشدر .

اخطار : ایکنجی جلدمزده ینه منابع اجنبیه‌دن ترشح ایدن شهادتلر درج اولونوب اکمال ایدیله‌جك بعده اونلری نشر وثائق جمعیتنك تحقیقاتیله میدانه چیقان قطعی معلومات تعقیب ایده‌جکدر .

فیاتی ۷ بچق غروشدر

3 1761 06981628 8